
**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY PIECKI
NA LATA 2014-2024**

**GMINA PIECKI
POWIAT MRĄGOWSKI
WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO - MAZURSKIE**

PIECKI 2014

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	4
II. DIAGNOZA STRATEGICZNA GMINY PIECKI	5
1. Ogólna charakterystyka Gminy Piecki.....	5
2. Sytuacja demograficzna Gminy Piecki	7
3. Gospodarka	15
3.1. Rolnictwo.....	15
3.2. Pozarolnicza działalność gospodarcza	18
3.3. Turystyka.....	22
3.4. Rynek pracy i bezrobocie	34
4. Usługi publiczne na terenie Gminy Piecki	37
4.1. Usługi społeczne	37
4.1.2. Ochrona zdrowia.....	43
4.1.3. Sport i rekreacja.....	45
4.1.4. Kultura	47
4.1.5. Pomoc społeczna.....	49
4.1.6. Bezpieczeństwo publiczne	54
4.2. Usługi komunalne.....	55
4.2.1. Usługi wodociągowe i kanalizacyjne	55
4.2.2. Zaopatrzenie w energię.....	57
4.2.3. Infrastruktura komunikacyjna	60
4.2.4. Gospodarka odpadami.....	66
4.2.5. Mieszkalnictwo.....	69
5. Partnerstwa Gminy Piecki	71
6. Analiza budżetu Gminy Piecki za lata 2008-2013.....	72
6.1. Dochody budżetu Gminy Piecki.....	72
6.2. Wydatki budżetu Gminy Piecki	77
6.3. Wynik budżetów Gminy Piecki w latach 2008-2013.....	81

6.4. Polityka inwestycyjna Gminy	82
7. Wyniki badania ankietowego.....	85
8. Analiza i wnioski z realizacji dotychczasowej Strategii	90
9. Kierunki i szanse rozwojowe Gminy Piecki oraz prognozowane tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej.....	90
10. Podsumowanie diagnozy strategicznej – analiza SWOT.....	92
III. STRATEGIA ROZWOJU GMINY PIECKI NA LATA 2014-2024	99
1. Kierunki rozwoju Europy, kraju oraz województwa warmińsko - mazurskiego.....	99
2. Misja Gminy Piecki.....	105
3. Wizja rozwoju Gminy Piecki	105
4. Interesariusze Strategii	105
5. Wartość oczekiwana przez interesariuszya.....	105
6. Cele strategiczne i operacyjne	105
7. Monitorowanie i wdrażanie strategii	105
V. SPIS TABEL.....	106
VI. SPIS WYKRESÓW.....	107
VII. SPIS RYSUNKÓW.....	107

I. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Piecki na lata 2014-2024 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń Gminy Piecki. Implikuje ona przejście z obecnej sytuacji do pożądanego stanu wyrażonego w wizji rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Piecki na lata 2014-2024 to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd gminny. Określa on priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na obszarze danej jednostki. Strategia stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o strategię, jak również skuteczną próbę dostosowania działalności Gminy do standardów europejskich. Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrożenia na terenie Gminy projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

W *Strategii Rozwoju Gminy Piecki na lata 2014-2024* Gmina otrzymała nową misję oraz wizję rozwoju. Zmieniły się również zapisy na poziomie kierunków działań i celów strategicznych.

Strategia Rozwoju Gminy Piecki na lata 2014–2024 składa się z dwóch części:

- 1) część 1 – Diagnoza strategiczna Gminy Piecki,
- 2) część 2 – Strategia Rozwoju Gminy Piecki na lata 2014-2024.

Pierwsza część ma na celu zobrazowanie potencjału społeczno-ekonomicznego Gminy Piecki w kontekście głównych kierunków jej rozwoju, tj. **mieszkalnictwa, przedsiębiorczości oraz turystyki**, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania środowiskowo-infrastrukturalne Gminy. Diagnoza strategiczna Gminy Piecki jest podstawowym punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i celów operacyjnych.

Druga część strategii została opracowana na podstawie wniosków z diagnozy strategicznej i zawiera konkretny plan działania Gminy Piecki do 2024 roku, w którym określone zostały następujące elementy: misja, wizja rozwoju, wartości kluczowe, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób monitorowania realizacji niniejszej strategii z określeniem docelowych wskaźników.

Strategia Rozwoju Gminy Piecki powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Gminy, wpływając na jej ożywienie gospodarcze, ekonomiczne oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i turystycznej.

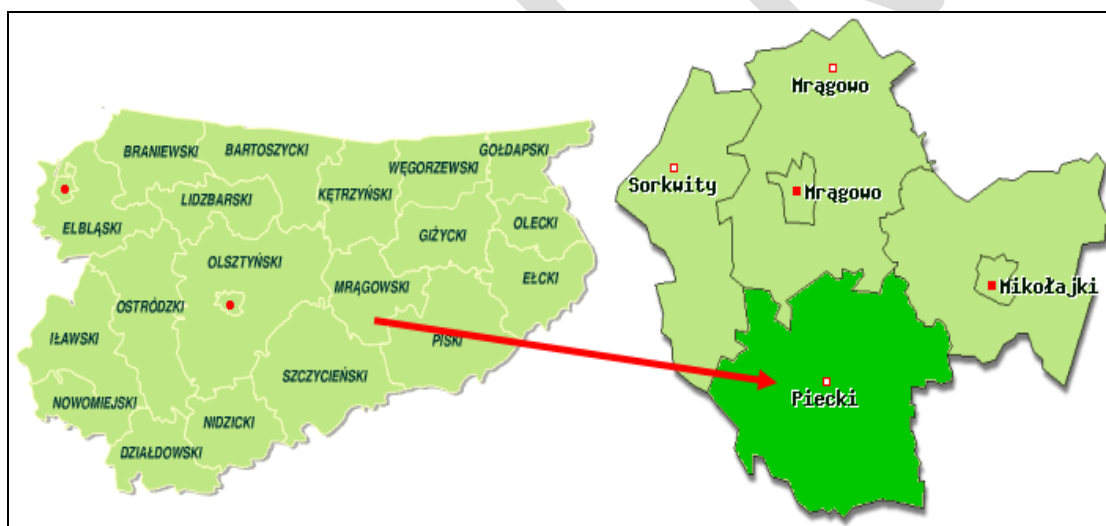
Okres realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Piecki* przyjęto na dziesięć lat (2014-2024). Strategia dla Gminy Piecki została sformułowana w ścisłej korelacji ze Strategią Europa 2020, Strategią Rozwoju Kraju 2020, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020, jak również Strategią Rozwoju Województwa Warmińsko – Mazurskiego do 2020 oraz z pozostałymi aktualnie obowiązującymi dokumentami o charakterze planistycznym szczebla regionalnego, krajowego i międzynarodowego.

II. Diagnoza strategiczna Gminy Piecki

1. Ogólna charakterystyka Gminy Piecki

Gmina Piecki to gmina wiejska, położona w powiecie mrągowskim, w południowo - wschodniej części województwa warmińsko - mazurskiego. Jej centralnym ośrodkiem jest miejscowość Piecki. Przez Gminę przepływa rzeka Krutynia.

Rysunek 1. Gmina Piecki na tle województwa warmińsko - mazurskiego i powiatu mrągowskiego

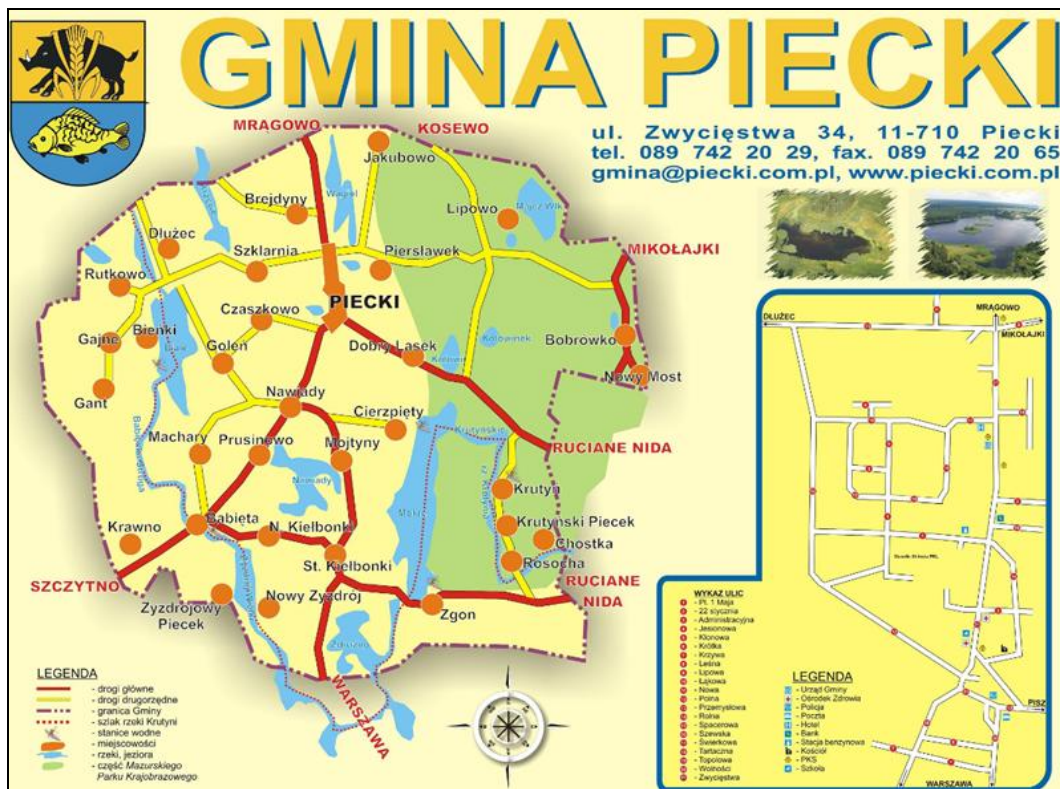

Źródło: www.zpp.pl

Gmina Piecki graniczy:

- od południa z gminą Świętajno,
- od zachodu z gminą Dźwierzuty,
- od południowego – wschodu z gminą Ruciane-Nida,
- od północy z gminą Mrągowo, Mikołajki i Sorkwity.

Rysunek 2. Gmina Piecki

Źródło: http://bip.warmia.mazury.pl/piecki_gmina_wiejska/

Gmina Piecki zajmuje powierzchnię 314,59 km², z czego 10% powierzchni przypada na jeziora. Powierzchnia Gminy stanowi 29,5% powiatu mrągowskiego.

Administracyjnie Gmina składa się z 25 jednostek administracyjnych (24 sołectwa + osiedle): Babięta, Bobrowko, Brejdyny, Cierzpięty, Dobry Lasek, Dłużec, Gant, Głogno, Goleń, Jakubowo, Krutyń, Krutyński Piecek, Lipowo, Machary, Mojtyny, Nawiady, Nowe Kielbonki, Piecki, Prusinowo, Rosocha, Stare Kielbonki, Szklarnia, Zgon, Zyzdrojowy Piecek, Osiedle 35-Lecia PRL w Pieckach o zróżnicowanym obszarze i zaludnieniu.

Największym atutem Gminy jest jej położenie na obszarze Mazur, uznawanych za jedno z najpiękniejszych miejsc w Polsce. Gminę Piecki wyróżniają wyjątkowe walory krajobrazowe, na które składają się przede wszystkim przepiękne jeziora i nieskażone lasy. Poza tym osoby odwiedzające Gminę, niezmiennie zachwyca tradycyjna mazurska zabudowa wsi.

Przez Gminę przebiegają istotne szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 59 (łącząca Giżycko z Rozogami) i 58 (łączy Olsztynek z Szczuczynem). Korzystne połączenie zapewniają także drogi wojewódzkie: nr 610 (łączy drogi krajowe znajdujące się na terenie Gminy - DK59 w Pieckach z DK58 w Ruciane - Nidzie), nr 609 (droga rozpoczyna się w Mikołajkach, gdzie odchodzi od drogi krajowej nr 16 i dociera do miejscowości Ukta, gdzie

łączy się z drogą wojewódzką nr 610) i nr 601 (łączy Babięta z miejscowością Nawiady i stanowi skrót na trasie Szczytno – Mrągowo).

Dodatkowymi walorami jest bliskie sąsiedztwo Mrągowo oddalonego o ok. 15 km, stanowiącego siedzibę powiatu mrągowskiego oraz stosunkowo nieduża odległość do dużej aglomeracji miejskiej: Olsztyna (ok. 65 km) będącego ośrodkiem wojewódzkim – ponadregionalnym głównie w obszarach: wojewódzkiej administracji samorządowej i rządowej oraz wysokospecjalistycznych usług publicznych (kliniki, uczelnie wyższe, usługi kultury).

Piecki – ośrodek administracyjno – handlowy Gminy – jest piękną i zadbaną miejscowością, mającą charakter typowo turystyczny. Tu swoją siedzibę mają władze samorządowe gminy. Okoliczna przyroda czyni miejscowość urokliwą i wyjątkową. To miejsce pełne zieleni i interesujących zakątków, gdzie tradycja współgra z nowoczesnością, a przyroda naturalnie wtapia się w krajobraz okolicy.

2. Sytuacja demograficzna Gminy Piecki

Zgodnie z danymi GUS, na koniec 2013 roku Gminę Piecki zamieszkiwało 7 818 mieszkańców. Pod względem płci, niewielką przewagę stanowili mężczyźni (tj. 50,2% w 2013 roku). W porównaniu do roku 2008, liczba ludności Gminy zmniejszyła się o 51 osób (tj. o 0,6%).

Tabela 1. Struktura demograficzna Gminy Piecki w latach 2008-2013

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci							
ogółem	osoba	7 869	7 848	7 928	7 953	7 914	7 818
mężczyźni	osoba	3 955	3 918	3 972	3 978	3 970	3 922
mężczyźni %	%	50,3%	49,9%	50,1%	50,0%	50,2%	50,2%
kobiety	osoba	3 914	3 930	3 956	3 975	3 944	3 896
kobiety %	%	49,7%	50,1%	49,9%	50,0%	49,8%	49,8%
Przyrost naturalny							
ogółem	-	42	40	40	20	20	-21
mężczyźni	-	23	6	20	4	8	-19
kobiety	-	19	34	20	16	12	-2
Migracje na pobyt stały gminne							
zameldowania ogółem	osoba	67	41	44	87	39	46
zameldowania z miast	osoba	41	17	22	39	23	26
zameldowania ze wsi	osoba	21	23	18	37	15	19
zameldowania z zagranicy	osoba	5	1	4	11	1	1
wymeldowania ogółem	osoba	115	84	100	82	77	109
wymeldowania do miast	osoba	61	51	52	48	48	76
wymeldowania na wieś	osoba	38	29	44	29	26	27
wymeldowania za granicę	osoba	16	4	4	5	3	6
saldo migracji	osoba	-48	-43	-56	5	-38	-63

Źródło: Dane GUS

Z danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Pieckach przedstawionych w tabeli 2 wynika, że na koniec 2013 roku Gminę Piecki zamieszkiwało 7 938 mieszkańców, w tym 3 961 kobiet (tj. 49,9%).

Tabela 2. Stan ludności na terenie Gminy Piecki na koniec 2013 roku

Wyszczególnienie	J. m.	Stan na dzień 31.12.2013r.
Stan ludności	osoba	7 938
w tym mężczyźni	osoba	3 977
w tym kobiety	osoba	3 961
Urodzenia żywe	osoba	65
Zgony ogółem	osoba	90
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	osoba	1 630
Ludność w wieku produkcyjnym	osoba	5 510
Ludność w wieku poprodukcyjnym	osoba	798
Liczba gospodarstw domowych	szt.	1892 (stan na 31.12.2012)

Źródło: Urząd Gminy w Pieckach

Największa liczba ludności zamieszkiwała w 2013 r. miejscowość Piecki – 3 519 osób (44,33% ludności ogółem Gminy). Samą miejscowość Piecki bez osiedla 35-lecia PRL zamieszkiwało 2 377osób, co stanowiło 29,9% całej Gminy. Następnymi w kolejności są: Osiedle 35-lecia PRL (część miejscowości Piecki)– 1 142 osób, Nawiady - 396 osób, Brejdyny – 367 osób i Machary – 358.

Tabela 3. Zestawienie liczby mieszkańców na terenie poszczególnych sołectw Gminy Piecki (stan na 31.12.2013 r.)

Nazwa sołectwa	Liczba osób zamieszkujących miejscowość
Babięta	166
Babięta	143
Krawno	23
Bobrówko	112
Bobrówko	78
Kołowin	5
Nowy Most	29
Brejdyny	367
Brejdyny	367
Cierzpięty	167
Cierzpięty	164
Kosowiec	3
Dłużec	272
Dłużec	272
Dobry Lasek	111

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PIECKI NA LATA 2014 - 2024

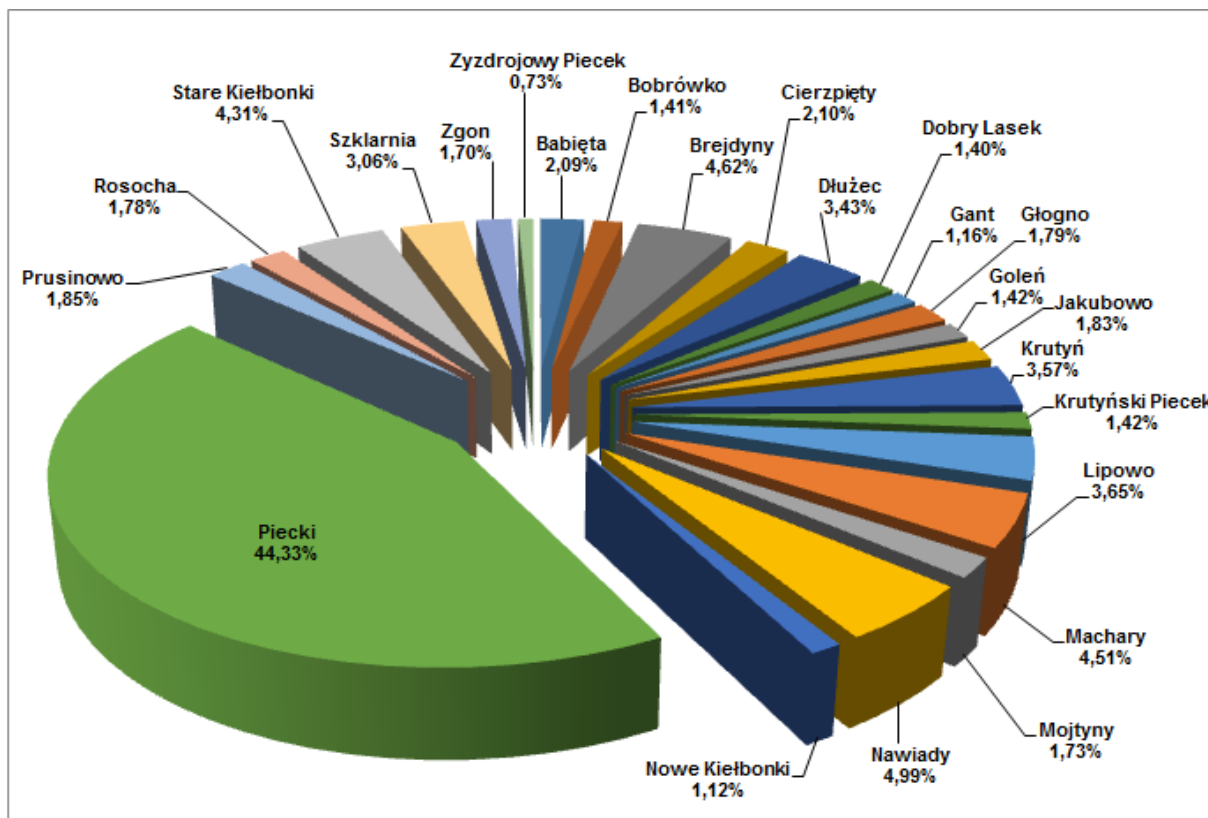
Dobry Lasek	108
Kołowinek	3
Młyniska	0
Gant	92
Gant	74
Gajne	18
Głogno	142
Głogno	40
Bieńki	0
Rutkowo	102
Goleń	113
Goleń	113
Jakubowo	145
Jakubowo	79
Probark Mały	32
Żabieniec	34
Krutyń	283
Krutyń	277
Mościska	6
Krutyński Piecek	113
Krutyński Piecek	100
Zielony Lasek	13
Lipowo	290
Lipowo	272
Jeziorko	1
Strzałowo	12
Świnie Oko	5
Machary	358
Machary	358
Mojtyny	137
Mojtyny	133
Uklanka	4
Nawiady	396
Nawiady	396
Nowe Kiełbonki	89
Nowe Kiełbonki	78
Nowy Zyzdrój	11
Piecki	3 519

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PIECKI NA LATA 2014 - 2024

Piecki	2 071
Czaszkowo	186
Jeleń	0
Łętowo	18
Mostek	21
Ostrów Pieckowski	64
Pierśławek	17
Osiedle 35-lecia PRL	1 142
Prusinowo	147
Prusinowo	119
Wólka Prusinowska	28
Rosocha	141
Rosocha	71
Chostka	55
Zakręt	11
Rostek	4
Stare Kielbonki	342
Stare Kielbonki	313
Ławny Lasek	29
Szklarnia	243
Szklarnia	117
Krzywy Róg	126
Zgon	135
Zgon	135
Zydrojowy Piecek	58
Zydrojowy Piecek	39
Zydrojowa Wola	19
Ogółem mieszkańców	7 938

Źródło: Urząd Gminy w Pieckach

Wykres 1. Procentowy udział ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Piecki

Źródło: Opracowania własne

Przyrost naturalny na terenie Gminy Piecki w latach 2008 - 2012 kształtował się korzystnie przyjmując dodatnie wartości, co oznacza przewagę urodzeń żywych nad liczbą zgonów w danym okresie. Jedynie w roku 2013 przyrost naturalny przyjął wartość ujemną. Niepokoić może jednak zmniejszająca się wartość wskaźnika na przestrzeni analizowanych lat i duży jego spadek w ostatnim roku analizy w porównaniu do lat wcześniejszych.

Natomiast **saldo migracji** gminnych kształtowało się w większości lat niekorzystnie przyjmując wartości ujemne. Oznacza to, że więcej osób wyprowadza się z Gminy Piecki niż osiedla się na jej terenie. Wyjątek stanowił rok 2011, gdy saldo ukształtowało się na poziomie 5 jednostek.

W związku z powyższym, zarówno zmniejszający się przyrost naturalny jak i ujemne saldo migracji, wpłynie negatywnie na spadek liczby mieszkańców Gminy Piecki w kolejnych latach. Potwierdzeniem tego jest dokonana prognoza liczby ludności Gminy Piecki do 2024 roku na podstawie danych o liczbie ludności na terenie Gminy Piecki w latach 2008 – 2013, a także na podstawie prognozy liczby ludności na obszarach wiejskich *podregionu olsztyńskiego – powiat mrągowski (2810)* opracowanej przez GUS.

Tabela 4. Prognoza liczby ludności Gminy Piecki w latach 2014-2024

Lata	Przyrost naturalny	Saldo migracji	Liczba ludności Gmina Piecki
2014	-23	-63	7 732
2015	-25	-62	7 645
2016	-27	-61	7 558
2017	-29	-59	7 470
2018	-31	-55	7 384
2019	-33	-53	7 297
2020	-35	-51	7 211
2021	-37	-51	7 122
2022	-40	-51	7 031
2023	-42	-51	6 938
2024	-44	-51	6 843

Źródło: Opracowanie własne na podstawie długoterminowej prognozy liczby ludności opracowanej przez GUS

Efektom spadku liczby mieszkańców Gminy Piecki będzie przede wszystkim spadek dynamiki jej rozwoju poprzez:

- stagnację w rozwoju mieszkalnictwa – brak napływu nowych mieszkańców będzie miał negatywny wpływ na stagnację w rozwoju nowego budownictwa mieszkaniowego, a także wyposażenie terenów mieszkaniowych w niezbędną infrastrukturę techniczną (w tym wodno-kanalizacyjną i drogową) i społeczną (choćby poprzez zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w szkołach i przedszkolach funkcjonujących na terenie Gminy lub zapewnienie odpowiedniego dostępu do kultury i rozrywki),
- stagnację w rozwoju przedsiębiorczości – brak nowych mieszkańców spowoduje spadek zapotrzebowania na usługi. Istnieje zatem duże prawdopodobieństwo, że zmniejszy się aktywność gospodarcza obecnych mieszkańców Gminy Piecki.

W konsekwencji, spadek liczby ludności wpłynie bezpośrednio na spadek dochodów własnych Gminy (m.in. z tytułu podatku od nieruchomości, podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych).

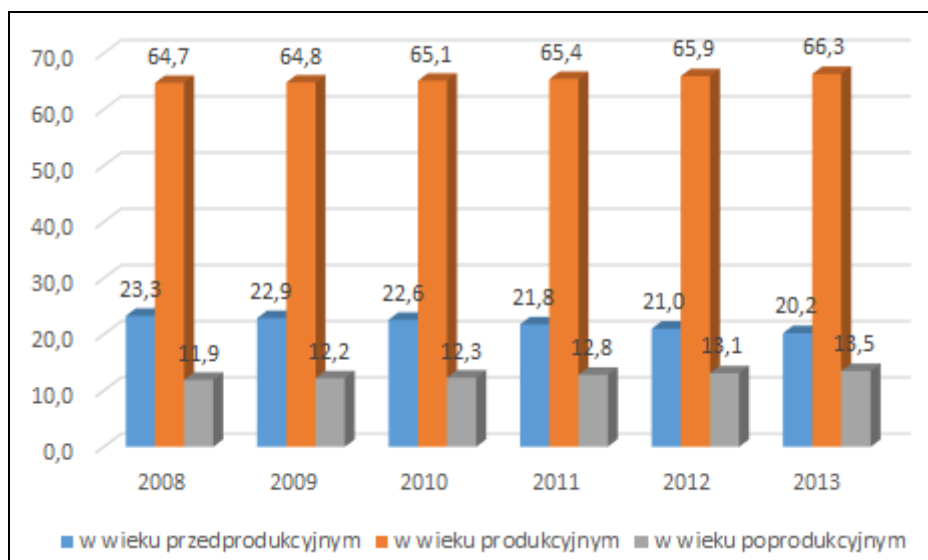
Wykres 1 przedstawia jak kształtował się **podział ludności według ekonomicznych grup wieku** w latach 2008-2013 na terenie Gminy Piecki.

Na terenie Gminy Piecki ludność w wieku produkcyjnym w 2013 r. stanowiła 66,3% ogólnej liczby ludności, natomiast ludność w wieku przedprodukcyjnym – 20,2% a w wieku poprodukcyjnym – 13,5%. W analizowanym okresie można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje co oznacza, że rodzi się coraz mniej dzieci,

- liczba ludności w wieku produkcyjnym rośnie co oznacza, że coraz więcej mieszkańców Gminy osiąga wiek, w którym podejmuje pracę lub naukę w szkołach wyższych,
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym rośnie co oznacza, że coraz więcej osób przechodzi na emerytury.

Wykres 2. Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Piecki w latach 2008-2013 (w %)

Źródło: Dane GUS

Analiza ludności Gminy Piecki w kontekście ekonomicznych grup wieku pozwala zauważyć, że społeczeństwo na terenie Gminy starzeje się, tak jak obserwuje się to w skali kraju i Europy. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców, bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, mogą pociągać za sobą następujące problemy:

- nie biorąc pod uwagę ewentualnych migracji na teren Gminy, prognozuje się spadek zapotrzebowania na usługi przedszkolne w kolejnych latach w związku ze spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a także przewiduje się spadek liczby uczniów uczęszczającej do szkół podstawowych i gimnazjów. Może to mieć negatywne konsekwencje w postaci konieczności racjonalizacji sieci szkół, których utrzymanie będzie nieefektywne w stosunku do liczby uczniów do niej uczęszczających,
- obserwowany będzie sukcesywny silny wzrost liczebności osób starszych, który prawdopodobnie pociągnie za sobą nasilenie się problemów społecznych dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków Gminy w zakresie opieki społecznej. Gmina powinna zatem dążyć do rozwoju usług skierowanych do starszych grup wiekowych oraz rozwoju działalności z zakresu opieki zdrowotnej i socjalnej ukierunkowanej do tej grupy. Niezbędna jest także likwidacja barier architektonicznych oraz tworzenie łatwo dostępnej

komunikacji publicznej, np. duża ilość linii autobusowych wraz z dużą częstotliwość kursów autobusu.

Szczegółowy podział ludności Gminy Piecki wg wieku w 2013 roku przedstawia tabela 5. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 30-34 i 20-24 lat.

Tabela 5. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Piecki w 2013 roku

Wyszczególnienie	ogółem	mężczyźni	kobiety
ogółem	7 818	3 922	3 896
0-4	414	194	220
5-9	465	249	216
10-14	427	202	225
15-19	509	248	261
20-24	663	347	316
25-29	691	383	308
30-34	653	333	320
35-39	542	295	247
40-44	486	250	236
45-49	519	265	254
50-54	607	313	294
55-59	593	311	282
60-64	394	193	201
65-69	254	124	130
70-74	206	89	117
75-79	181	70	111
80-84	136	37	99
85 i więcej	78	19	59

Źródło: Dane GUS

3. Gospodarka

3.1. Rolnictwo

Ze względu na występowanie licznych form ochrony przyrody na terenie Gminy występują bariery i ograniczenia związane z rozwojem przemysłu. Dlatego też głównymi funkcjami Gminy są turystyka i rolnictwo. Strukturę zagospodarowania gruntów Gminy Piecki przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Struktura zagospodarowania gruntów Gminy Piecki

Wyszczególnienie	J. m.	Stan na dzień 31.12.2013r.
------------------	-------	-------------------------------

użytki rolne	ha	9 708
grunty orne	ha	6 095
sady	ha	17
łąki:	ha	1 171
pastwiska:	ha	2 425
lasy i grunty leśne	ha	16 896
pozostałe grunty i nieużytki	ha	4 830
razem	ha	31 434
Powierzchnia gminy ogółem	km²	31 434

Źródło: GUS

Na obszarze Gminy Piecki dominują grunty dobrej jakości pod względem przydatności rolniczej. Występują tutaj przeważnie gleby brunatne kompleksu pszennego. Gleby te zaliczane są do klas bonitacyjnych III i IVa. W okolicach Brejdyn, Czaszkowa i Golenia występują gleby kompleksu pszenno-żytniego, należące do IV klasy bonitacyjnej. Dodatkowo na obszarach o większych przewyższeniach, występują gleby kompleksu pszennego wadliwego o mniejszej przydatności dla upraw. Gleby lekkie V i VI klasy bonitacyjnej należące do kompleksu żytniego słabego o obniżonej wilgotności przylegają do obszarów leśnych. Na obszarach niżej położonych występują użytki zielone, gdzie przeważają gleby torfowe należące do IV i V klasy bonitacyjnej.

Źródło: Założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju do roku 2010

Na koniec 2013 roku na terenie Gminy Piecki funkcjonowało 2 439 gospodarstw rolnych. Największy udział stanowiły gospodarstwa rolne o powierzchni do 1 ha łącznie – 1 440 szt. (tj. 59,0% wszystkich gospodarstw rolnych). Gospodarstwa o powierzchni powyżej 10 ha stanowiły 12,0% wszystkich gospodarstw rolnych.

Tabela 7. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Gminy Piecki na koniec 2013 roku

Rodzaj gospodarstwa	J. m.	Stan na dzień 31.12.2013r.
do 1 ha łącznie	Szt.	1 440
1 – 5 ha	Szt.	559
5 – 10 ha	Szt.	147
10 ha i więcej	Szt.	293

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Pieckach

Zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym przeprowadzonym w 2010 roku, największa powierzchnia gruntów rolnych przeznaczona była pod zasiew zbóż (zwłaszcza pszenżyta ozimego, pszenicy ozimej) oraz uprawy przemysłowe. Najmniejsza powierzchnia przeznaczona była pod uprawę kukurydzy na ziarno.

Tabela 8. Struktura zasiewów na terenie Gminy Piecki w 2010 roku

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	2010
ogółem	ha	2 851,22
zboża razem	ha	1 701,72
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	1 520,77
pszenica ozima	ha	349,53
pszenica jara	ha	134,73
żyto	ha	52,00
jęczmień ozimy	ha	184,03
jęczmień jary	ha	95,01
owies	ha	51,41
pszenżyto ozime	ha	407,59
pszenżyto jare	ha	13,98
mieszanki zbożowe ozime	ha	16,31
mieszanki zbożowe jare	ha	216,18
kukurydza na ziarno	ha	5,45
ziemniaki	ha	57,49
uprawy przemysłowe	ha	242,26
rzepak i rzepik razem	ha	241,30

Źródło: Dane GUS (Powszechny Spis Rolny z 2010 roku)

Najwięcej gospodarstw rolnych hoduje bydło – 198 gospodarstw i drób – 133 gospodarstwa rolne. Natomiast pod względem liczby zwierząt gospodarskich sytuacja wygląda odwrotnie - zdecydowaną przewagę w hodowli wykazuje drób – 22 266 sztuk a następnie trzoda chlewna – 11 519 sztuk.

Tabela 9. Struktura hodowli zwierząt gospodarskich na terenie Gminy Piecki w 2010 roku

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw [szt.]	Liczba zwierząt gospodarskich [szt.]
było razem, w tym:	198	6 479
krowy	185	3 517
trzoda chlewna razem, w tym:	33	11 519
lochy	9	2 886
konie	50	115
drób ogółem razem, w tym:	133	22 266
drób kurzy	128	5 455

Źródło: Dane GUS (Powszechny Spis Rolny z 2010 roku)

3.2. Pozarolnicza działalność gospodarcza

Teren Gminy Piecki to nie tylko obszar rozwojowy dla rolnictwa.

Na terenie Gminy Piecki na koniec 2013 roku działało 557 podmiotów gospodarczych, z czego 2,9% w sektorze publicznym, zaś 97,1% w sektorze prywatnym.

Tabela 10. Struktura działalności gospodarczej według sektorów w Gminie Piecki w latach 2008 – 2013

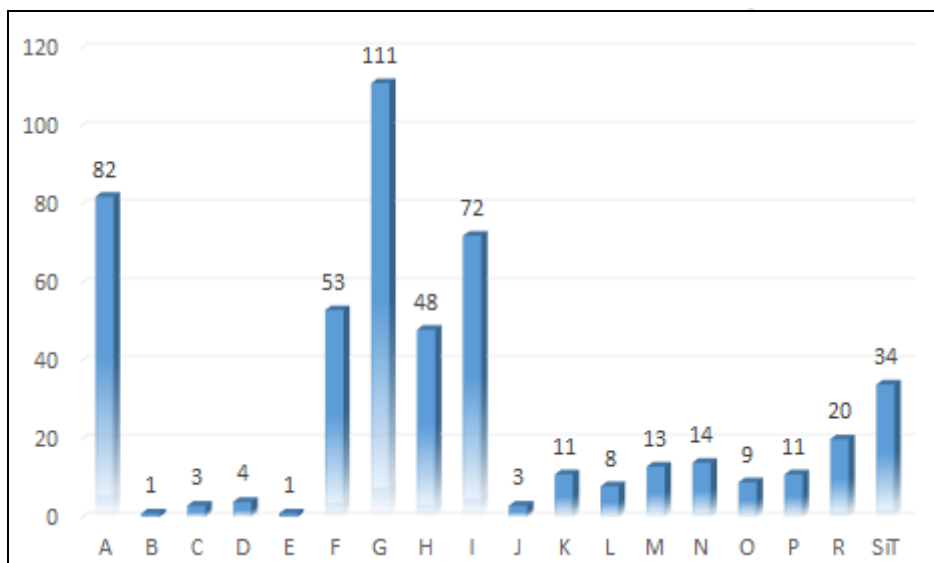
Wyszczególnienie		2008	2009	2010	2011	2012	2013
podmioty gospodarki narodowej ogółem		583	520	540	537	557	557
sektor publiczny	ogółem	15	15	15	15	15	16
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	12	12	12	12	12	13
sektor prywatny	ogółem	568	505	525	522	542	541
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	505	439	453	448	461	458
	spółki handlowe	15	18	19	22	25	26
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5	5	5	6	7	7
	spółdzielnie	5	5	5	5	5	5
	fundacje	2	2	3	3	5	5
	stowarzyszenia i organizacje społeczne	20	20	20	20	22	22

Źródło: Dane GUS

Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze Gminy w latach 2008 – 2013 ulegała niewielkim wahaniom, przy czym w porównaniu z rokiem 2008 liczba podmiotów gospodarczych na koniec 2013 roku spadła o 26 podmiotów tj. o 4,5%, co jest wynikiem między innymi ogólnopolskich tendencji związanych z kryzysem gospodarczym. Tendencję

spadkową liczby podmiotów odnotowano w sektorze prywatnym, w którym ich w analizowanym okresie spadła o 4,8% (głównie wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą). Należy również zauważyć, że znaczny wzrost podmiotów gospodarczych nastąpił w sektorze prywatnym wśród spółek handlowych prowadzących działalność gospodarczą – wzrost o 11 podmiotów, tj. 73,3%. Z kolei w sektorze publicznym w tym samym okresie nastąpił spadek liczby podmiotów o 6,7%.

Wykres 3. Struktura działalności gospodarczej na terenie Gminy Piecki w 2013 r. wg sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody.; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne

P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Zgodnie z wykresem 3, prywatna działalność gospodarcza prowadzona na terenie Gminy Piecki koncentruje się głównie na: handlu hurtowym i detalicznym (około 22% wszystkich podmiotów gospodarczych), rolnictwie (około 16%), działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (około 14%) budownictwie (około 11%) oraz na transporcie i gospodarce magazynowej (około 10%).

Do największych podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Piecki należą między innymi:

- COMFORT COLLECTION Sp. z o.o. ul. Zwycięstwa 32 11-710 Piecki, oferująca meble wypoczynkowe;
- „GRAB” Sp. z o.o. Fajum 26 62-874 Brzeziny, produkująca wyroby tartaczne w oparciu o surowiec tartaczny pochodzący z miejscowych drzewostanów;
- KAMAR Spółka z o.o. ul. Zwycięstwa 36J 11-710 Piecki,
- SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA „MLEKPOL” ul. Elewatorska 13 19-203 Grajewo,
- „FALCO” Mazurkiewicz, Gwiazda Spółka Jawna ul. Pstrowskiego 28, 10-602 Olsztyn, firma działająca w branży paliwowej,
- PIEKARNIA – CUKIERNIA Marek Szabelski ul. Zwycięstwa 36E 11-710 Piecki,
- EKO-TRANS Kazimierz Ejzemberg ul. Zwycięstwa 36E 11-710 Piecki,
- Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy i Gastronomi Bogdan Kołpak, ul. Zwycięstwa 36J 11-710 Piecki,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „DELIA” Marzanna Szabelska, ul. Zwycięstwa 22D 11-710 Piecki.

OFERTA INWESTYCYJNA GMINY PIECKI

Dla rozwoju gminy kluczowym jest pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych. Aby skutecznie rywalizować z innymi gminami, konieczna jest konkurencyjna oferta.

Władze Gminy Piecki są w pełni zaangażowane w tworzenie jak najlepszych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej oraz inwestowania.

Dla przedsiębiorców chcących inwestować w Gminie Piecki przygotowano szereg udogodnień. Wszystkim przedsiębiorcom chcącym lokować swoją działalność na terenie Gminy – władze Piecek oferują atrakcyjne tereny pod inwestycje, fachowe doradztwo, pomoc ze strony instytucji samorządowych. Mogą oni liczyć na ułatwienia przy przygotowaniu terenów pod inwestycje. Dodatkowo, po uruchomieniu działalności samorząd Piecek umożliwi przedsiębiorcom skorzystanie z ulg i zwolnień podatkowych.

Znalezienie odpowiedniego terenu pod działalność gospodarczą to początek sukcesu inwestycyjnego. W związku z tym, Gmina Piecki przygotowała bardzo atrakcyjne lokalizacje, przeznaczone pod inwestycje. W planie zagospodarowania przestrzennego Piecek, przeznaczonych jest około 3,4 ha gruntów pod zabudowę rzemieślniczą oraz około 0,04 ha terenu zapewnionych na wyznaczenie dróg dojazdowych. Tereny położone są na zachodnim skraju miejscowości Piecki - na zachód od osiedla domków jednorodzinnych i wymagają uzbrojenia w sieć wodno – kanalizacyjną.

Zgodnie z *Uchwałą nr XXXIII/209/02 Rady Gminy w Pieckach z dnia 22 czerwca 2002 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkalno-usługowej i rzemiosła. Wieś Piecki. Gmina Piecki.* dla terenów oznaczonych w rysunku planu odpowiednimi symbolami ustala się poniższe warunki zabudowy i zagospodarowania terenu:

- MN - teren projektowanej zabudowy mieszkalno - usługowej jednorodzinnej,
- MA – teren adaptowanej zabudowy jednorodzinnej.

Z uwagi na wysokie walory krajobrazowe powyższe tereny w całości objęte są obszarem chronionego krajobrazu. W związku z tym nowe zagospodarowanie nie może stanowić sprzeczności w krajobrazie. W szczególności odnosi się to do wyglądu nowych budynków oraz adaptacji istniejących, do zachowania proporcji budynków i rodzaju projektowanych materiałów.

- RZ – tereny projektowanej zabudowy rzemieślniczej z możliwością realizacji budynków mieszkalnych przy zachowaniu wymogów sanitarnych,
- Z - teren projektowanej zieleni izolacyjnej,
- D 12(1 x 5,0) projektowane ulice dojazdowe,
- PL - projektowana przepompownia lokalna.

Rysunek 3. Lokalizacja terenów inwestycyjnych Gminy Piecki

Źródło: http://bip.warmia.mazury.pl/piecki_gmina_wiejska

3.3. Turystyka

Czynnikami warunkującymi konkurencyjność regionu obok atrakcyjnej lokalizacji są: stan środowiska naturalnego oraz jego atrakcyjność turystyczna. Czynniki te wpływają na jakość życia mieszkańców regionu oraz na napływ podmiotów gospodarczych i kapitału spoza niego.

Gmina Piecki to malowniczo położona gmina na Mazurach, w południowo - wschodniej części województwa warmińsko - mazurskiego. Miejsce pełne zieleni i interesujących zakątków, gdzie tradycja współgra z nowoczesnością, a przyroda naturalnie wtapia się w krajobraz okolicy. Okoliczne lasy i wody tworzą znakomitą bazę rekreacyjną dla ludzi spragnionych wypoczynku.

Główne elementy możliwe do wykorzystania na cele turystyczno-rekreacyjne to:

- okoliczne piękne lasy i czyste jeziora,
- rzeka Krutynia,
- bardzo dobrze rozwinięta sieć ścieżek i szlaków turystycznych,
- liczne ciekawe gatunki fauny i flory,

- o rezerwaty przyrody chronionej,
- o zimowe atrakcje,
- o walory kulturowe,
- o liczne imprezy kulturalne i sportowo – rekreacyjne,
- o agroturystyka.

WALORY PRZYRODNICZE

Cały obszar Gminy Piecki usytuowany jest w granicach obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski. Obszar ten ma na celu promocję proekologicznego rozwoju oraz zapewnienie wysokiego poziomu środowiska przyrodniczego, poprzez utrzymanie zrównoważonego rozwoju struktur przestrzennych. Na podstawie badań terenowych w Gminie Piecki zarejestrowano liczne gatunki roślin. Wśród drzew najciekawsze objęto ochroną poprzez ustanowienie ich **pomnikami przyrody**. Do pomników przyrody występujących na terenie Gminy należą:

1. „Zakochana Para”, para drzew, gdzie dąb obejmuje konarami sosnę - rosnąca 200 m na zachód od wsi Krutyń, przy drodze prowadzącej do „Plaży Krutyńskiej” nad Jeziorem Mokrym; dąb szypułkowy - obwód 200 cm, wys. 18 m, sosna zwyczajna - obwód 275 cm, wysokość 27 m,
2. „Dąb Krutyński”, dąb rosnący przy drodze z Krutyni do Jeziora Mokrego, w lesie przy szlabanie; dąb szypułkowy - obwód 530 cm, wysokość 25 m,
3. „Mazurski Dąb Bartny”, dąb bartny rosnący na skraju rezerwatu „Zakręt”, ok. 200 m w głąb lasu ścieżką obok „Dębu Krutyńskiego”, pszczoły wymarły w czasie ostrej zimy w 1979 r.; dąb szypułkowy - obwód 315 cm, wysokość 28 m,
4. „Dąb nad Mukrem” im. Karola Małka, rosnący na wschodnim brzegu Jeziora Mokrego w rezerwacie „Królewska Sosna”, około 1 km od miejscowości Zgon, przy drugiej zatoce od Zgonu; dąb szypułkowy - obwód 552 cm, wysokość 30 m,
5. „Królewska Sosna”, martwa, przy drodze biegnącej wzdłuż Jeziora Mokrego na wschodnim brzegu naprzeciwko ścieżki prowadzącej do „Dębu nad Mukrem”, około 1 km od miejscowości Zgon; sosna zwyczajna - obwód 360 cm, wysokość 35 m,
6. „Bracia Syjamscy”, dęby rosnące w przy drodze leśnej, odchodzącej od drogi gruntowej prowadzącej z osady Kołoin do Cierzpięt, 200 m od leśniczówki Kołoin; zrosnięte 1 gałęzią 2 dęby szypułkowe - o obwodach 85 cm, 110 cm i wysokość 10 m,
7. Dwa dęby szypułkowe przy siedzibie Nadleśnictwa Strzałowe, w miejscowości Lipowo; obwody 420 cm i 450 cm, wysokość 28 m,

8. „Dąb Diany”, największy dąb w Mazurskim Parku Krajobrazowym, rosnący w grądzie przy północno-zachodnim brzegu Jeziora Gardyńskiego; dąb szypułkowy - o obwodzie 610 cm, wysokość 29 m,
9. „Dąb Oliwii”, dąb kandelabrowy rosnący 1 km na południowy zachód od wsi Bobrówko; dąb szypułkowy - o obwodzie 440 cm i wysokości 29 m,
10. Klon zwyczajny w miejscowości Nowy Most, przy drodze wiejskiej obok posesji W. Baby; obwód 345 cm, wysokość 28 m,
11. Dąb szypułkowy we wsi Ukta, 50 m od skrzyżowania dróg Mrągowo - Mikołajki; obwód 332 cm, wysokość 30 m,
12. Dąb szypułkowy we wsi Ukta, na placu Szkoły Podstawowej; obwód 330 cm, wysokość 30 m,
13. Wierzba krucha we wsi Ukta, przy rozwidleniu dróg w kierunku wsi Wojnowo i Osiniak; obwód 302 cm, wysokość 25 m,
14. Aleja lipowa we wsi Ukta, droga gruntowa od zlewni mleka do granicy lasu w kierunku osady Kamień; 23 lipy drobnolistne - o obwodzie od 208 do 430 cm, 3 klony pospolite o obwodzie od 202 do 250 cm; wysokość drzew: 15-25 m,
15. Lipa drobnolistna we wsi Iznota przy drodze publicznej, biegnącej w lewo za mostem; obw. 302 cm, wys. 25 m,
16. Osiem klonów pospolitych w miejscowości Iznota, przy drodze publicznej; o obwodzie od 200 do 340 cm, wysokość drzew: 20-25 m,
17. Lipa drobnolistna we wsi Niedźwiedzi Róg, 50 m od jeziora Śniardwy; obwód 390 cm, wysokość 27 m,
18. Lipa drobnolistna, bartna w osadzie Kadzidłowo k. wsi Ukta, naprzeciw za-budowań W. Suheckiego; pszczoły wymarziły w czasie ostrej zimy w 1979 r.; obwód 318 cm, wysokość 25 m,
19. „Kłóc wiechowata”, stanowisko rzadkiej rośliny wodnej występującej w jeziorze Lisunie Małe, w pasie trzcinowisk, w gminie Mikołajki - Nadleśnictwo Maskulińskie,
20. Głaz narzutowy, różowy granit na półwyspie Kusnort na południowy wschód od Mikołajek; jest to największy głaz narzutowy w Mazurskim Parku Krajobrazowym; obwód 1 215 cm, wysokość 2 m,
21. Głaz „Edward”, szary granitognejs na zachód od osady Zakręt w gminie Piecki; obwód 680 cm, wysokość 1,4 m,
22. „Dęby Królewskie” w miejscowości Ruciane Nida, przy szosie do Pizsa po lewej stronie, naprzeciwko Wyłuszcarni Nasion; 2 dęby szypułkowe: „Dobko” o obwodzie 550 cm, wysokość 29 m (bliżej ulicy) i „Gniewko” o obwodzie 470 cm, wys. 26 m.

Cechą charakterystyczną Gminy Piecki są rozległe kompleksy leśne, które występują we wschodniej i południowej jej części. Duża ich część została objęta ochroną prawną w formie **rezerwatów przyrody**:

- Czapliko – Ławny Lasek (faunistyczny) – o powierzchni 7,62 ha. Znajduje się około 1 km na północny - zachód od Wsi Zgon, przy krawędzi prawego brzegu jeziora Uplik. Jest to rezerwat ornitologiczny, który powstał w celu ochrony populacji czapli siwej. Niestety, wkrótce po jego utworzeniu, ptaki przeniosły się na drugi brzeg jeziora. Obecnie do najciekawszych zakątków rezerwatu należą drzewostany około dwustuletnich sosen i dobrze zachowanych obszarów boru mieszanego. W runie tych terenów leśnych można spotkać takie cenne rośliny jak sierpik barwierski, bukwica lekarska, bodziszek czerwony, czy pierwiosnek lekarski.
- Królewska Sosna (leśny) – to rezerwat o powierzchni 103,76 ha, który ma na celu zachowanie ekosystemów leśnych charakterystycznych dla Puszczy Piskiej oraz zachodzących procesów naturalnej sukcesji. Największą atrakcją rezerwatu są pływające wyspy oraz obumarła w wieku około 300 lat sosna (jej obwód wynosi 360 cm), a także 30-metrowy dąb zwany „Dębem nad Mukrem” im. Karola Małka (400 - letni). Zwiedzający rezerwat mogą spotkać wiele cennych gatunków roślin wśród których na wyróżnienie zasługuje rosiczka okrągłolistna, pożywiająca się owadami. Rezerwat chroni 200 - letnie sosny i dęby oraz 3 niewielkie jeziora Kruczki, które słyną z pływających wysp powstających z odrywającego się kożucha torfowego.
- Krutynia (krajobrazowy) – powierzchnia rezerwatu wynosi 273,12 ha. Powstał dla ochrony jeziora Krutyńskiego wraz z zespołem roślinności wodnej oraz ochrony górnego odcinka rzeki Krutyni, wijącej się pośród lasów. Na obszarze tym można spotkać liczne gatunki roślin i ptaków, a najcenniejsze to m. in. gąbka słodkowodna, gatunki storczykowate, rosiczka, lilia złotogłów, sasanka łąkowa, zawilec wielkokwiatowy, dzwonek boloński, a także orzeł bielik, orlik krzykliwy czy puchacz.
- Pierwos (leśny) – jego powierzchnia to 605,48 ha. Ochronie podlegają fragment doliny Krutyni, zarastające jeziora Gardyńskie i Pierwos, naturalne biocenozy leśne, torfowiska, zróżnicowane ekosystemy leśne, strumienie Pierwos i Gardynka oraz ujście rzeki Krutyni. Na terenie rezerwatu występuje wiele starych drzew, zwłaszcza dębów. Do najciekawszych okazów jakie można tu spotkać należy wielosił błękitny oraz interesujący ptak rzek górskich i wyżynnych – pluszcz.
- Strzałowo (leśny) – rezerwat swą ochroną obejmuje obszar 13,13 ha. Został utworzony w celach naukowych i dydaktycznych dla zachowania fragmentu lasu mieszanego charakterystycznego dla Puszczy Piskiej. Przedmiotem ochrony jest tu bór mieszany sosnowy z domieszką dębu szypułkowego, świerka oraz lipy drobnolistnej w wieku około 150 lat.

- Zakręt (torfowiskowy) – rezerwat o powierzchni 105,80 ha, utworzony wokół jednego z trzech torfowisk dystroficznych o tej nazwie. Słynie on z pływających wysp torfowych. Ochroną objęty jest także krajobraz morenowy, który porasta 200-letni bór mieszany. W bogatym runie znajduje się wiele cennych gatunków roślin.

Na terenie Gminy znajduje się również **Mazurski Park Krajobrazowy**. Park zajmuje teren Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, w części zachodniej Pojezierze Mrągowskie, a w południowej Równinę Mazurską. W granicach Mazurskiego Parku Krajobrazowego znajduje się największe w Polsce jezioro Śniardwy oraz północna część Puszczy Piskiej z rzeką Krutynią. Szczególnie cenne fragmenty terenu Parku, zostały objęte szczególną ochroną 11 rezerwatów przyrody:

- „Krutynia”,
- „Krutynia Dolna”,
- „Zakręt”,
- „Strzałowo”,
- „Czaplisko - Ławny Lasek”,
- „Czapliniec”,
- „Jezioro Warnoły”,
- „Jezioro Lisunie”,
- „Pierwos”.

Park położony jest na terenie województwa warmińsko-mazurskiego i obejmuje swoimi granicami części gmin: Piecki, Mrągowo, Świątajno, Ruciane Nida, Mikołajki, Orzysz i Pisz, zajmując pogranicze trzech powiatów: mrągowskiego, piskiego i szczycieńskiego. Powierzchnia Mazurskiego Parku Krajobrazowego wynosi 53 655 ha, a jego strefy ochronnej 18 608 ha. Jest to jeden z największych parków krajobrazowych w Polsce. W Mazurskim Parku Krajobrazowym znajduje się kilka jednostek osadniczych, a liczba stałych mieszkańców Parku wynosi około 4,8 tyś. Niektóre wsie wyróżniają się oryginalną architekturą i malowniczym położeniem, jak np. Krutyń, Lipowo, Wojnowo, Bobrówko czy Zgon. Siedziba Parku mieści się w zabytkowym drewnianym budynku w centrum wsi Krutyń.

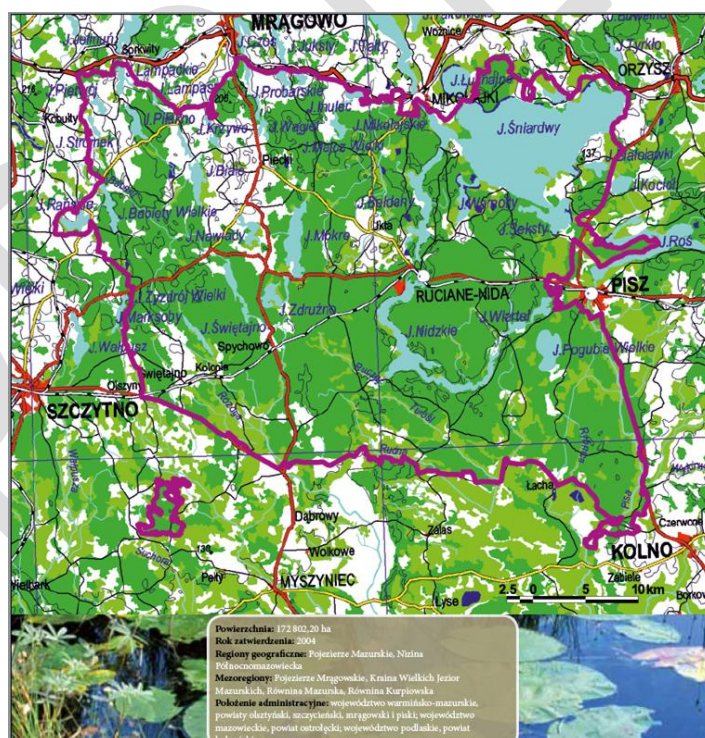
Część Gminy Piecki położona jest w obrębie **Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Zachód**, który powołany został Rozporządzeniem Nr 21 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Powierzchnia obszaru to 7 381,00 ha i obejmuje tereny w powiecie mrągowskim - gminy Mrągowo, Mikołajki i Piecki.

Na terenie Gminy Piecki występują także obszary chronione **Natura 2000** Ostoja Piska, (PLH280048) oraz Puszcza Piska (PLB28008). Ostoja Piska obejmuje Puszcę Piską i chroni tereny ukształtowane pod wpływem zlodowacenia bałtyckiego. W północnej części Ostoji przeważają utwory morenowe, a w południowej sandry, na której dominują bory sosnowe z domieszką jodły w wilgotniejszych miejscach. Lasy łąkowe są zachowane tylko w dolinach potoków. W części północno - wschodniej kompleksu występują mieszane lasy dębowo - sosnowe i grądy, które można traktować jako relikty dawnej Puszczy Jańsborskiej. Dominujące są jednak obszary sosnowe z domieszką drzew liściastych.

Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl/>

Natomiast Puszcza Piska to jeden z najrozleglejszych obszarów chronionych na terenie Polski. Położona jest na pograniczu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, Równiny Mazurskiej oraz na fragmencie Pojezierza Mrągowskiego. W obrębie Puszczy znajduje się kilkadziesiąt większych jezior morenowych i rynnowych, w tym największe w Polsce jezioro Śniardwy (10 970 ha). Około 60% powierzchni obszaru pokrywają lasy. Pozostałe tereny zajmują głównie użytki rolne, ze znacznym udziałem użytków zielonych. W południowej części Puszczy Piskiej dominują różne typy borów sosnowych oraz bory mieszane.

Rysunek 4. Mapa Puszczy Piskiej

Źródło: natura2000.gdos.gov.pl

Do użytków ekologicznych występujących na terenie Gminy należy zaliczyć:

- Duży Róg – 2,19 ha – jezioro śródleśne;
- Dziegciarek, - 1,89 ha, jezioro śródleśne;

- Gajne – 65,28 ha, obszar wodno-błotny;
- Klimont – 12,28 ha – jezioro śródleśne;
- Klimontek – 0,37 ha – jezioro śródleśne;
- Kruczek – 4,24 ha – jezioro śródleśne;
- Kruczek Mały – 2,56 ha – jezioro śródleśne;
- Kruczy Staw – 2,08 ha – jezioro śródleśne;
- Kruczy Stawek – 0,50 ha – jezioro śródleśne;
- Łabędzie – 7,37 ha – jezioro śródleśne;
- Ławny Lasek – 2,55 ha – jezioro śródleśne;
- Łąki Morysie – 19,70 ha – łąki śródleśne stanowiące ostoję zwierzyny i rzadkich gatunków ptaków drapieżnych;
- Mały Róg – 1,34 ha – jezioro śródleśne;
- Piekiełko – 1,41 ha – jezioro śródleśne;
- Zaulek – 26,47 ha – jezioro dystroficzne z torfowiskiem wysokim.

Natomiast do zespołów przyrodniczo - krajobrazowych:

- Jeziora Sorkwickie,
- Zyzdrój,
- Rzeka Babant i jezioro Białe.

Jedną z głównych atrakcji turystycznych Gminy Piecki jest rzeka Krutynia, która wraz z licznymi jeziorami stanowi wspaniałą bazę dla uprawiania turystyki wodnej na szlakach kajakowych i kąpieliskach. Przypadnie ona do gustu tym turystom, którzy poszukują ciszy i spokoju, a zarazem niezapomnianych krajobrazów. Trasy kajakowe są różnej długości i trudności, dlatego każdy turysta znajdzie tu coś dla siebie:

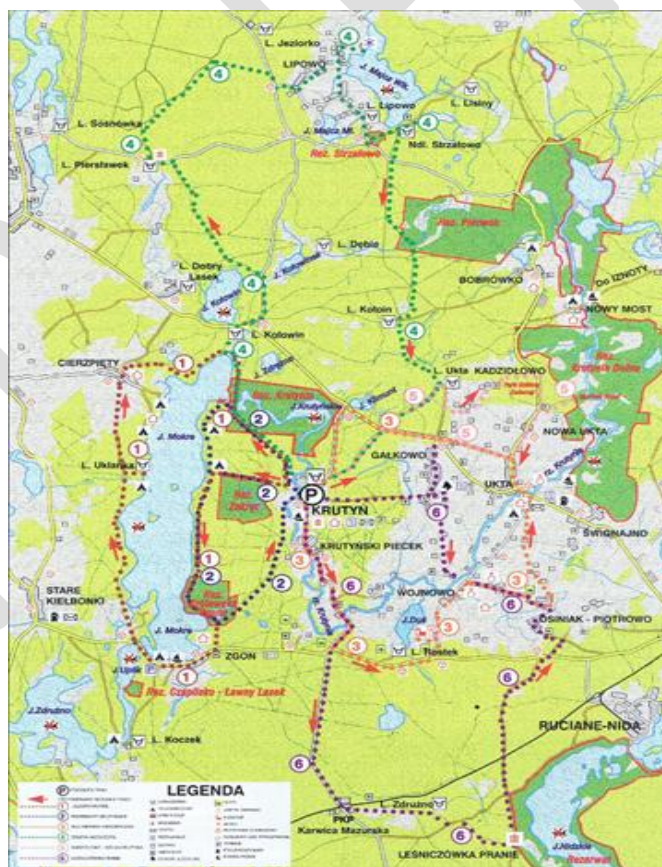
- spływ jednodniowy – trasa Krutyń - Nowy Most (22 km, ok. 6 godzin płynięcia),
- spływ jednodniowy – trasa Krutyń - Iznota (30 km, ok. 8 godzin płynięcia),
- spływ jednodniowy – trasa Zgon – Krutyń (12,5 km, ok. 3-4 godziny płynięcia),
- spływ jednodniowy – trasa Ukta – Nowy Most (7 km, ok. 2 godzin płynięcia),
- spływ jednodniowy – trasa Ukta – Iznota (14 km ok. 4 godzin płynięcia),
- spływ jednodniowy - trasa Spychowo – Krutyń (25 km).

Piękna okolica – jeziora oraz lasy zachęcają również do podróży pieszych i rowerowych. Spacerów i wycieczki rowerowe pozwalają na dogłębne poznanie krainy Wielkich Jezior Mazurskich, a także odkrycie ich najdalszych i najciekawszych zakątków. Dlatego na terenie Gminy Piecki wyznaczono wiele tras pieszych i rowerowych, dostosowanych do turystów o różnej sprawności fizycznej:

- 1) JEZIORO MOKRE - Trasa rowerowa o długości 19 km. Prowadzi wzdłuż brzegów Jeziora Mokrego oraz przez rezerwat „Królewska Sosna” ,

- 2) REZERWATY KRUTYŃSKIE – Trasa dziesięciokilometrowa prowadząca z Krutyni do trzech rezerwatów „Krutynia”, „Zakręt” i „Królewska Sosna”.
- 3) KULTUROWO - HISTORYCZNA – Trasa o długości 17 km, prowadzi przez głazowiska koło wsi Rosocha i Wojnowo, które znajdują się w pasie moreny czołowej fazy poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego w pobliżu jej styku z terenem sandrowym, rozciągającym się na południe.
- 4) ERNSTA WIECHERTA – Trasa o długości 28 km, prowadzi z Krutyni do Pierśławka, miejsca urodzin i młodości niemieckiego pisarza Ernsta Wiecherta. Droga wiedzie nad jeziorami: Mokrym, Kołwin, Majcz Wielki. W Lipowie zobaczyć można wczesnośredniowieczne grodzisko Galindów, ludu bałtyckiego.
- 5) KADZIDŁOWO - DOLNA KRUTYNIA – Długość trasy to około 12 km prowadzi z Krutyni do Kadzidłowa, a następnie do rezerwatu „Krutynia Dolna”.
- 6) LEŚNICZÓWKA PRANIE - Trasa długości 27 km wiedzie do leśniczówki Pranie nad Jeziorem Nidzkim, gdzie wypoczywał i tworzył K. I. Gałczyński. Po drodze zobaczyć można młyn wodny i głązy na wyeksploatowanej żwirowni.

Rysunek 5. Trasy rowerowe wokół Krutyni

Źródło: <http://wrota.warmia.mazury.pl/>

WALORY KULTUROWE

Podróżując po Gminie Piecki oprócz malowniczych widoków można napotkać obiekty zabytkowe. Do najważniejszych zabytków nieruchomych Gminy Piecki, które zostały ujęte w rejestrze zabytków, należą:

- kościół w Nawiadach, jest jednym z najstarszych kościołów na Mazurach wybudowany w latach 1600-1603. Drewniana wieża kościelna pochodzi z 1687 roku, w zabytku znajduje się również barokowy ołtarz z cennymi obrazami umieszczonymi po dwóch jego stronach. Po bokach ołtarza umieszczone są wartościowe obrazy obracane, które przedstawiają ewangelistów, a z tyłu sceny pasyjne.
- chata mazurska w Pieckach. Ze względu na swój kształt budynek jest przykładem dawnego budownictwa ludowego Mazurów. Obecnie pięknie zachowana chata jest własnością prywatną.
- młyny wodne w Zielonym Lasku i Babiętach, pięknie komponują się z okolicznym krajobrazem. Wykonane są z muru pruskiego, znajdują się przy nich także śluza i mała elektrownia.
- cmentarz ewangelicki w Pieckach jest jednym z wielu cmentarzy na Mazurach, które są ukryte w parkach między drzewami, na pagórkach często zapomniane, tajemnicze, niejednokrotnie anonimowe,
- muzea: Regionalne im. Walentyny Dermackiej z Sapiehów w Pieckach, Ernsta Wiecherta w Piersławku, Muzeum Przyrodnicze w Krutyni.

ZAPLECZE TURYSTYCZNE

Turyści przybywający do Gminy Piecki mogą korzystać z usług **bazy noclegowej i gastronomicznej** zlokalizowanej na terenie Gminy. Na bazę noclegową składają się liczne hotele, domki i pokoje wczasowe, a także gospodarstwa agroturystyczne:

1. Agroturystyka:
 - Bronisław Mróz, Cierzpięta 23, 11-710 Piecki,
 - Halina Parda, Zgon 12 a, 11-710 Piecki,
 - Bożena Pupek, Krutyński Piecek 22, 11-710 Piecki,
 - Maria i Janusz Stecka, Szklarnia 8, 11-710 Piecki,
 - Stanisława i Stanisław Wieczorek, Krutyń 3 B, 11-710 Piecki,
 - Barbara Woźniak, Cierzpięty 44, 11-710 Piecki,
 - "Pod Kogutem" Hanna Panas Źyszkowska, Cierzpięty 37B, 11-710 Piecki.
2. Ośrodki wypoczynkowe:
 - PTTK Piecki, ul. Zwycięstwa 60, 11-710 Piecki,
 - OW Ostrów Pieckowski, 11-710 Piecki
 - "Mazurskie Chaty", Ul. Zwycięstwa 61, 11-710 Piecki

- "Pod Dziką Różą", Zgon 11, 11-710 Piecki,
 - Stanica Wodna Zofia Śnieżko, Cierzpięty 50, 11-710 Piecki
 - "Mazur Syrenka" kompleks wypoczynkowo-konferencyjny, Krutyń 14, 11-710 Piecki.
3. Pola namiotowe:
- Elżbieta Mróz, Zgon,
 - "Obozowisko u Haliny" Halina Polita Zgon 49 a,
 - Maria Twork , pole pod namiot Prusinowo,
 - Sylwester Plona, pole pod namiot, Lipowo 26, 11-710 Piecki,
 - "Mazurskie Chaty" – camping, Ul. Zwycięstwa 61, 11-710 Piecki
 - Marian Klimek – domek letniskowy, Dłużec 56 a, 11-710 Piecki.
4. Pokoje gościnne:
- Aleksandra Żabińska, Krutyń 10, 11-710 Piecki,
 - Weronika i Jan Bijaczewscy, ul. Topolowa 21, 11-710 Piecki,
 - Andrzej Bandt, Zgon 5, 11-710 Piecki,
 - Barbara i Mieczysław Domian, ul. Zwycięstwa 53, 11-710 Piecki
 - Krystyna Husar, Zgon 17, 11-710 Piecki,
 - Beata i Piotr Lisoccy, Zyzdrojowa Wola 1, 11-710 Piecki,
 - Stanisław Kamiński, Mojtyny, 11-710 Piecki
 - Jolanta Karasek, Nawiady 63, 11-710 Piecki
 - Janina Kozak, ul. Zwycięstwa 52 H, 11-710 Piecki,
 - Mirosława i Mieczysław Krawczyk, ul. Łąkowa 11, 11-710 Piecki,
 - Jadwiga Kulas, Nawiady 74, 11-710 Piecki,
 - Urszula Kulig, Dobry Lasek 16, 11-710 Piecki,
 - Grażyna Matyszczak, Zgon 7, 11-710 Piecki,
 - Władysława Murzyn, Nowe Kiełbonki 6, 11-710 Piecki,
 - Maria i Mirosław Nadolni, ul. Przemysłowa 8,
 - Adela i Józef Obłoczyńscy, Dłużec 23, 11-710 Piecki,
 - Gościniec Relax Barbara Ryfa, ul. Świerkowa 2 11-710 Piecki,
 - Dorota Pęczek, ul. Spacerowa 10, 11-710 Piecki,
 - Jerzy Ryfa, ul. Swierkowa 2, 11-710 Piecki,
 - Hubert Sarzyński, Prusinowo 6, 11-710 Piecki,
 - Danuta Traks, Zgon 46 a, 11-710 Piecki,
 - Magdalena i Dariusz Zęgota, Rosocha 6a, 11-710 Piecki.

Bazę gastronomiczną stanowią natomiast restauracje, pizzerie i bary umiejscowione na terenie Gminy, jak i punkty gastronomiczne wchodzące w skład obiektów bazy noclegowej Gminy.

Zgodnie z danymi przedstawionymi w tabeli 11, obserwuje się wahania w ruchu turystycznym na terenie Gminy Piecki. Na podstawie poniższych informacji można zauważyć że:

- w latach 2008 - 2013 wahała się liczba osób korzystających z noclegów, jednak ostatecznie w porównaniu do roku bazowego odnotowano spadek o przeszło 20%,
- w analizowanym okresie wahała się także liczba wynajętych pokoi, jednak w tym przypadku odnotowano ponad dziesięciokrotny wzrost w porównaniu do roku 2008,
- fluktuacjom podlegała ilość udzielonych noclegów w tych obiektach, jednak pomimo to w stosunku do roku bazowego należy zauważyć wzrost o ponad 33%,
- warto zauważyć, że największy ruch turystyczny zanotowano w 2009 roku, gdy spośród wszystkich analizowanych lat odnotowano największą liczbę korzystających z noclegów (23 881 osób), a także udzielono największej liczby pokoi (5 702) oraz noclegów (60 959).

Należy również zauważyć, iż 9,4% wszystkich korzystających z noclegów na terenie Gminy Piecki to turyści zagraniczni. Najwięcej turystów zagranicznych w 2013 roku pochodziło z Niemiec oraz Danii.

Tabela 11. Zaplecze turystyczne i ruch turystyczny na terenie Gminy Piecki w latach 2008-2013

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2008	2009	2010	2011	2012	2013
obiekty ogółem VII	ob.	7	13	12	11	17	19
obiekty całoroczne VII	ob.	2	3	1	1	5	4
miejsca noclegowe ogółem VII	msc	753	1 019	904	844	1 086	1 282
miejsca noclegowe całoroczne VII	msc	288	338	160	80	175	145
korzystający z noclegów ogółem I-XII	osoba	15 252	23 881	13 906	11 627	10 458	12 145
korzystający z noclegów turyści zagraniczni I-XII	osoba	3 304	2 160	1 015	1 146	1 093	1 145
wynajęte pokoje ogółem I-XII w obiektach hotelowych	-	139	5 702	1 479	1 489	1 903	1 456
wynajęte pokoje turystom zagranicznym I-XII w obiektach hotelowych	-	40	1 019	650	529	1 142	729
udzielone noclegi ogółem I-XII	-	36 257	60 959	49 069	28 709	44 988	48 334
udzielone noclegi turystom zagranicznym I-XII	-	6 563	3 597	2 851	2 570	3 744	3 588

Udzielone noclegi							
ogółem	-	6 563	3 597	2 851	2 570	3 744	3 588
Austria	-	12	70	6	32	176	0
Belgia	-	6	2	8	0	0	0
Czechy	-	0	0	0	0	0	4
Dania	-	0	0	0	0	0	232
Finlandia	-	0	0	0	0	2	0
Francja	-	150	234	6	188	123	0
Hiszpania	-	0	27	0	42	0	10
Litwa	-	0	2	12	0	0	21
Niderlandy (Holandia)	-	87	0	27	0	0	0
Niemcy	-	6 298	3 113	2 414	2 188	3 285	3 035
Portugalia	-	0	30	0	0	0	0
Rosja	-	0	10	0	0	25	124
Słowacja	-	0	0	0	0	9	0
Szwajcaria	-	0	10	17	25	56	32
Szwecja	-	0	0	224	0	12	87
Węgry	-	0	44	0	30	0	0
Wielka Brytania	-	0	8	125	0	56	43
Włochy	-	10	41	12	63	0	0
pozostałe kraje	-	0	6	0	2	0	0

Źródło: Dane GUS

Dla podniesienia standardów turystycznych konieczna jest rozbudowa bazy noclegowej. Jak wynika z danych przedstawionych przez GUS w ostatnich latach zwiększyła się ogólna ilość obiektów (wzrost o 12 obiektów), a także liczba obiektów całorocznych i ogólna liczba miejsc noclegowych, co jest bardzo pozytywnym sygnałem, jeśli chodzi o turystyką na terenie Gminy Piecki.

Dla właściwego funkcjonowania turystyki, wymagany jest także rozwój urządzeń rekreacyjno - sportowych. Szczególnego znaczenia nabiera realizacja urządzeń sportowych – baseny otwarte i kryte, korty tenisowe, pola golfowe oraz wprowadzenia takich form wypoczynku, które umożliwiłyby wydłużenie sezonu turystycznego. Do zimowych atrakcji Gminy należą takie formy aktywnego spędzanie czasu jak narty biegowe, kuligi, wędkarstwo, łyżwiarstwo, turystyka konna i piesza, a także kąpiele „morsów”.

W oparciu o w/w elementy przyrodniczo - krajobrazowe i kulturowe, w Gminie rozwijają się następujące formy turystyki:

- turystyka krajoznawcza - gmina posiada unikalne warunki dla rozwoju turystyki krajoznawczej, której bazę stanowić powinny rezerваты przyrody,
- turystyka pobytowa i związana z wypoczynkiem świątecznym,
- turystyka wędkarska,
- turystyka ornitologiczna – liczne rzadkie gatunki ptaków występujące przede wszystkim na terenach rezerwatów i obszarach Natura 2000,
- agroturystyka – ukształtowanie terenu, warunki przyrodnicze, obiekty dziedzictwa kulturowego są wyraźnymi przesłankami dla wspomagania lokalnych inicjatyw sołectw w zakresie agroturystyki. W tej kwestii konieczne jest opracowanie spójnego programu rozwoju turystyki w połączeniu z planem odnowy wsi,
- turystyka tematyczna – na terenie Gminy występują ciekawe obiekty zabytkowe np. młyny wodne i chaty mazurskie;

Warunkiem dalszego rozwoju turystyki w skali całej Gminy jest wykorzystanie istniejącej bazy oraz stworzenie niezbędnych elementów zagospodarowania turystycznego. Istotnym czynnikiem rozwoju jest promocja turystyczna i pełna informacja o wartościach turystycznych Gminy.

3.4. Rynek pracy i bezrobocie

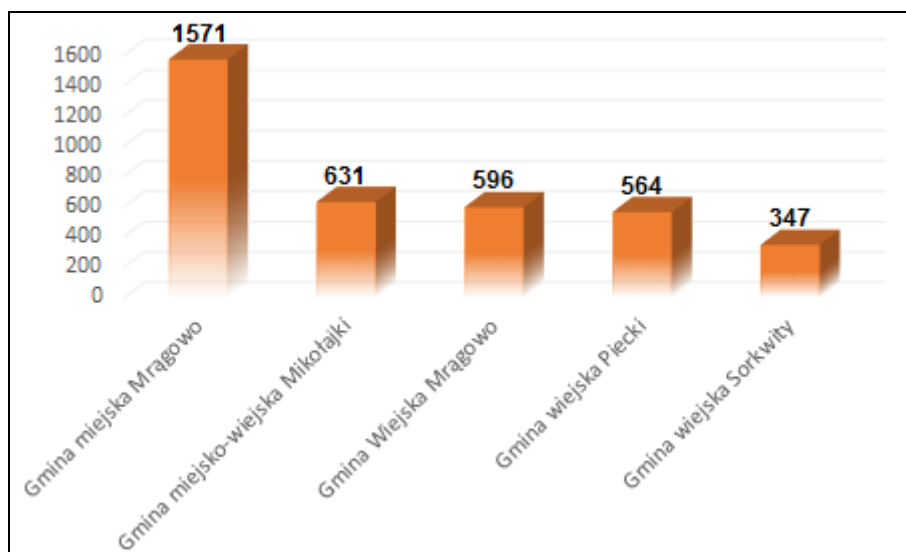
Na koniec czerwca 2013 roku, na terenie Gminy Piecki zarejestrowane były 564 osoby bezrobotne, co stanowiło 35,9% bezrobotnych powiatu - klasyfikowało to Gminę na przedostatnim miejscu w całym powiecie. Większość wśród bezrobotnych stanowili mężczyźni (51,1%), natomiast prawo do zasiłku miało 16,8% osób. Pod względem wieku przeważali bezrobotni do 25 roku życia.

Rysunek 6. Bezrobocie na terenie powiatu mragowskiego (stan na 31.05.2013 r.)

Lp		Gmina	Zarejestrowani bezrobotni						
			razem	kobiety	do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni	z prawem do zasiłku	
1	I	Miejska Mragowo	1830	819	335	466	803	369	
	II		1827	807	309	485	837	370	
	III		1803	802	273	502	827	341	
	IV		1714	755	279	486	795	276	
	V		1571	706	250	470	733	257	
2	I	Miejsko-wiejska Mikołajki	951	435	161	238	384	269	
	II		969	446	157	249	391	276	
	III		932	422	148	233	373	254	
	IV		810	332	138	212	362	196	
	V		631	246	106	162	321	115	
3	I	Wiejska Mragowo	748	371	167	164	333	124	
	II		742	362	156	167	329	118	
	III		740	365	149	167	335	112	
	IV		680	336	144	155	315	101	
	V		596	293	129	141	294	79	
4	I	Wiejska Piecki	732	400	189	140	273	145	
	II		748	395	185	146	283	153	
	III		745	390	180	147	294	145	
	IV		674	336	169	131	250	134	
	V		564	276	148	111	238	95	
5	I	Wiejska Sorkwity	443	235	105	83	188	73	
	II		459	240	97	90	203	64	
	III		419	217	100	81	183	65	
	IV		376	192	92	65	171	60	
	V		347	193	91	62	155	53	
PUP ogółem			I	4704	2260	956	1091	1982	980
			II	4748	2252	904	1137	2044	982
			III	4639	2196	850	1130	2012	917
			IV	4254	1951	822	1049	1893	767
			V	3709	1714	724	946	1741	599

Źródło: Dane PUP w Mragowie

Wykres 4. Bezrobocie na terenie gmin powiatu mrągowskiego (stan na 31.05.2013 r.)

Źródło: Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie mrągowskim 2013r.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Urząd Gminy w Pieckach na koniec 2013 roku liczba bezrobotnych wynosiła 650 osób, czyli w stosunku do danych PUP w Mrągowie z końca maja wzrosła o 15,2%. Większość wśród bezrobotnych stanowiły kobiety (52,6%), podczas gdy w maju przewagę wśród bezrobotnych mieli mężczyźni.

Tabela 12. Bezrobocie w Gminie Piecki na koniec 2013 roku

Liczba bezrobotnych	osoba	650
w tym mężczyźni	osoba	308
w tym kobiety	osoba	342

Źródło: Dane Urząd Gminy Piecki

Brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. patologia, przestępczość czy uzależnienia od alkoholu), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpłynie bezpośrednio na wzrost wydatków Gminy Piecki na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy.

Chcąc zmniejszać poziom bezrobocia, należałoby skutecznie pozyskiwać nowych inwestorów, a także stwarzać odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej na swoim terenie m.in. poprzez tworzenie odpowiedniego systemu zachęt dla nowych przedsiębiorców lub poprzez wyznaczanie odpowiednich terenów inwestycyjnych.

4. Usługi publiczne na terenie Gminy Piecki

4.1. Usługi społeczne

Jednym z czynników warunkujących atrakcyjność osiedleńczą jest dostępność usług społecznych. Podczas wyboru nowego miejsca zamieszkania brane są pod uwagę przede wszystkim: dostęp do oświaty oraz jakość oferty edukacyjnej, oferta kulturalna, baza sportowo-rekreacyjna, dostęp do opieki zdrowotnej, a także poziom bezpieczeństwa publicznego. Od stanu infrastruktury społecznej zależy także jakość życia obecnych mieszkańców Gminy i ich szanse rozwoju.

4.1.1. Oświata i nauka

Na terenie Gminy Piecki funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Samorządowe Przedszkole w Pieckach, ul. Krótka 3,
- Zespół Szkół im. K. Wojtyły w Pieckach (Szkoła Podstawowa + Gimnazjum), ul. Zwycięstwa 23,
- Szkoła Podstawowa w Nawiadach,
- Szkoła Podstawowa w Starych Kiełbonkach,
- Szkoła Podstawowa w Krutyni,
- Szkoła Podstawowa w Dłużcu,
- Gimnazjum w Pieckach, ul. Zwycięstwa 23.

PRZEDSZKOLA

Opieka przedszkolna na terenie Gminy Piecki jest bardzo dobrze rozwinięta. Funkcjonują tu bowiem przedszkola i oddziały przedszkolne:

- Samorządowe Przedszkole w Pieckach, ul. Krótka 3,
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. K. Wojtyły w Pieckach,
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Nawiadach,
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Starych Kiełbonkach,
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Krutyni,
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Dłużcu.

Łącznie powyższych placówek uczęszczało 208 dzieci (stan na 31.12.2013 r.).

Dzięki dobrze rozwiniętej opiece i edukacji przedszkolnej, Gmina zapewnia rodzinom dzieci (zwłaszcza młodym matkom) możliwość podjęcia lub kontynuacji pracy po powrocie z urlopu wychowawczego zwiększając tym samym ich szanse na rynku pracy. W każdej placówce publicznej zapewniony jest dostęp do wykwalifikowanej kadry. Każda z placówek posiada bogatą ofertę spędzania czasu dla dzieci, w tym: gry i zabawy

dydaktyczne, zajęcia plastyczne, zabawy taneczne i ruchowe, naukę samodzielności, pobyt na świeżym powietrzu. W każdym przedszkolu czy oddziale przedszkolnym zatrudniony jest wykwalifikowany i doświadczony personel. Liczba opiekunów dostosowana jest do liczby dzieci. Jednostki zapewniają dzieciom komfortowe i bezpieczne warunki do zabawy, rozwoju i odpoczynku. Sympatyczni pracownicy, urozmaicone zajęcia i towarzystwo rówieśników sprawia, że dzieci chętnie przychodzą do przedszkoli.

Tabela 13. Przedszkola na terenie Gminy Piecki (stan na 31.12.2013 r.)

Przedszkola / Oddziały przedszkolne				
Nazwa placówki (adres)	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni (w etatach)	Pracownicy obsługi (w etatach)	Rodzaj placówki (publiczna / niepubliczna)
Samorządowe Przedszkole w Pieckach, ul. Krótka 3.	85	9,05	9	Publiczna
Szkoła Podstawowa im. K. Wojtyły w Pieckach, ul. Zwycięstwa 23.	64	3	0	Publiczna
Szkoła Podstawowa w Nawiadach.	33	2	0	Publiczna
Szkoła Podstawowa w Starych Kielbonkach.	5	1	0	Publiczna
Szkoła Podstawowa w Krutyni.	9	1	0	Publiczna
Szkoła Podstawowa w Dłużcu.	12	1	0	Publiczna

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Pieckach

Priorytetem dla władz Gminy jest tworzenie komfortowych warunków do życia wszystkim mieszkańcom Gminy, a w szczególności najmłodszemu pokoleniu, które stanowi fundament społeczności lokalnej i decyduje o jej dalszym rozwoju. W związku z tym, władze Gminy w 2013 rozpoczęły inwestycje, mającą na celu wybudowanie nowego przedszkola w Pieckach. Przedsięwzięcie uzasadnione jest także faktem, że stary budynek przedszkola jest przestarzały i нефункциональный. Nowy gmach stworzy komfortowe warunki do nauki, pracy i zabawy, a na posesji przy przedszkolu wybudowany zostanie także okazały plac zabaw. Nowe przedszkole przystosowane będzie dla setki najmłodszych mieszkańców Gminy. Sale przedszkolne przeznaczone będą do prowadzenia zajęć wychowawczo - dydaktycznych, zabaw, spożywania posiłków i wypoczynku. W budynku będzie także mieścić się sala przeznaczona do zajęć gimnastycznych oraz zaplecze kuchenne. Koszt całej inwestycji to ponad 2,7 mln zł. Część środków zostanie pokryta z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Rysunek 7. Projekt nowego przedszkola w Pieckach

Źródło: <http://mragowo24.info>

18 stycznia 2014 r. weszły w życie zmiany do ustawy o systemie oświaty, dotyczące rekrutacji do publicznych przedszkoli i szkół. W I etapie rekrutacji do przedszkoli przyjmuje się wyłącznie dzieci zamieszkałe w gminie Piecki. Postępowanie rekrutacyjne prowadzone jest na wniosek rodzica/opiekuna prawnego złożony u dyrektora przedszkola. W przypadku większej liczby kandydatów niż miejsc w I etapie postępowania brane są pod uwagę kryteria ustawowe: wielodzietność rodziny, niepełnosprawność w rodzinie, samotne wychowywanie dziecka, objęcie dziecka pieczą zastępczą.

W przypadku wolnych miejsc, przedszkole organizuje II etap postępowania rekrutacyjnego. Wówczas brane są pod uwagę kryteria przyjęte przez dyrektora przedszkola w uzgodnieniu z Wójtem Pieck: każdy z rodziców/opiekunów pracuje, lokalizacja przedszkola najbliżej miejsca zamieszkania, lokalizacja przedszkola najbliżej miejsca pracy jednego z rodziców/opiekunów, dziecko posiada rodzeństwo korzystające z usług przedszkola, dziecko objęte opieką kuratora sądowego/asystenta rodziny, deklarowany pobyt powyżej 5 godzin dziennie.

Postępowanie rekrutacyjne prowadzone są przez komisje powołane przez dyrektorów placówek przedszkolnych.

SZKOŁY PODSTAWOWE

Wszystkie szkoły podstawowe na terenie Gminy posiadają statut szkół publicznych. W 2013 roku uczęszczało do nich 483 uczniów.

Tabela 14. Wykaz szkół podstawowych na terenie Gminy Piecki (stan na 31.12.2013 r.)

Szkoly podstawowe				
Nazwa placówki (adres)	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni (w etatach)	Pracownicy obsługi (w etatach)	Rodzaj placówki (publiczna / niepubliczna)
Szkoła Podstawowa im. K. Wojtyły w Pieckach, ul. Zwycięstwa 23.	273	21,49	8	Publiczna
Szkoła Podstawowa w Nawiadach.	110	11,96	5,5	Publiczna
Szkoła Podstawowa w Starych Kiełbonkach.	33	6,81	2	Publiczna
Szkoła Podstawowa w Krutyni.	30	5	2	Publiczna
Szkoła Podstawowa w Dłużcu.	37	6,49	2	Publiczna

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Pieckach

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej tworzy fundament wykształcenia. Szkoła łagodnie wprowadza uczniów w świat wiedzy dbając o ich harmonijny rozwój intelektualny, etyczny, emocjonalny, społeczny i fizyczny.

Wyniki testu 6-klasistów w 2014 roku dla przeciętnego ucznia klasy VI w Gminie Piecki kształtowały się na poziomie średnio 24,6 punktów i były nieznacznie niższe niż średnia dla kraju i województwa warmińsko - mazurskiego. Z kolei wyniki testu przeprowadzonego w latach 2013 i 2012 dla uczniów z Gminy kształtowały się odpowiednio na poziomie 22,5 oraz 20,4 punktów i podobnie jak w roku 2014, były niższe niż ogólne wyniki województwa warmińsko - mazurskiego i całego kraju. Należy natomiast zwrócić uwagę na to, że na przestrzeni analizowanych lat, systematycznie poprawiają się wyniki uczniów szkół podstawowych z Gminy Piecki, co potwierdza wysoki poziom nauczania w szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie Gminy.

Tabela 15. Wyniki testów 6-klasistów w Gminie Piecki w roku szkolnym 2011/2012, 2012/2013 i 2013/2014

Wynik testów 6 – klasistów			
Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Wynik ogólny Gmina Piecki	20,4	22,5	24,6
Wynik ogólny województwo warmińsko - mazurskie	22,1	23,2	25,2
Wynik ogólny kraj	22,8	24,0	25,8

Źródło: Źródło: <http://www.oke.lomza.pl/>, <http://www.cke.edu.pl/>

GIMNAZJA

Na terenie Gminy zlokalizowane jest 1 gimnazjum publiczne będące w zarządzie Gminy Piecki: Gimnazjum w Pieckach, zlokalizowane na ulicy Zwycięstwa 23. Na koniec 2013 roku do szkoły uczęszczało 211 uczniów.

Tabela 16. Charakterystyka Gimnazjum w Pieckach (stan na 31.12.2013 r.)

Gimnazja			
Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni (w etatach)	Pracownicy obsługi (w etatach)	Rodzaj placówki (publiczna / niepubliczna)
211	22,9	7,38	Publiczna

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Pieckach

Oferta ww. placówki gimnazjalnej zarządzanej przez Gminę Piecki, dostosowana jest do zainteresowań i zdolności swoich uczniów. Liczba godzin lekcyjnych w ramach danego przedmiotu jest dostosowana do profilu danej klasy. Ponadto, uczniowie mogą uczestniczyć w kołach zainteresowań prowadzonych przez każdą z placówek oraz brać udział w różnorodnych konkursach. Angażują się również w wiele inicjatyw szkolnych, dzięki czemu rozwijają swoje umiejętności organizatorskie. Gimnazjum posiada bogatą bazę dydaktyczną, która umożliwia kształcenie na wysokim poziomie. O dobrej renomie szkoły świadczą certyfikaty i wyróżnienia: "Szkoła z klasą", "Szkoła bez przemocy", "Szkoła promująca zdrowie", "Najlepsza szkoła", "Szkoła z prawami dziecka UNICEF", czy też "Rowerowa szkoła". Zajęcia sportowe prowadzone są na terenie własnych obiektów sportowych (tj. sali gimnastycznej, boiskach sportowych). Dzięki temu, szkolne drużyny sportowe osiągają wysokie wyniki w różnych zawodach w rozmaitych dyscyplinach sportowych.

Uczniowie III klas gimnazjum w latach 2012, 2013 i 2014 przystąpili do obowiązkowego testu gimnazjalnego. Jego wyniki w Gminie Piecki na tle wyników powiatowych przedstawia tabela 17.

Tabela 17. Wyniki testów gimnazjalnych w Gminie Piecki w roku szkolnym 2011/2012, 2012/2013 i 2013/2014

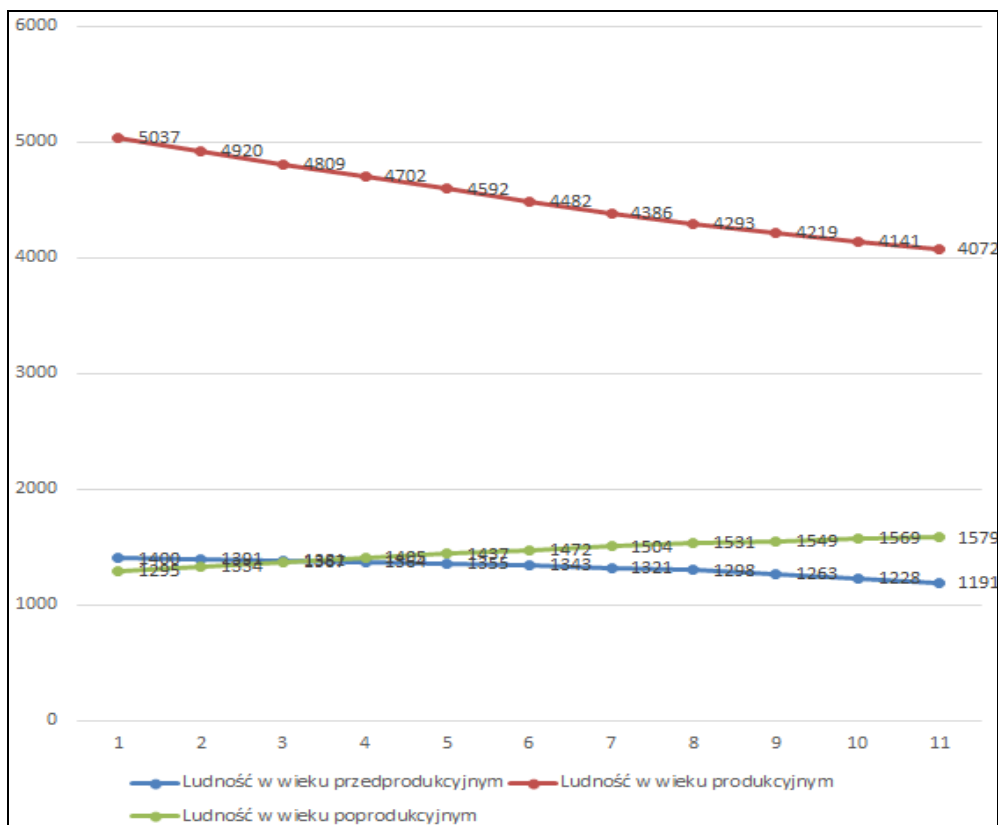
Rok	Przedmioty	Gmina	Powiat
		Wynik w %	Wynik w %
2012	Język polski	60,2	60,8
	Historia i wiedza o społeczeństwie	53,4	54,9
	Matematyka	38,7	41,5
	Przedmioty przyrodnicze	44,4	46,2

	Angielski p. podstawowy	46	57,7
	Angielski p. rozszerzony	33,8	42,9
	Niemiecki p. podstawowy	49,8	50,4
	Niemiecki p. rozszerzony	42,9	28,5
2013	Język Polski	59,6	56,9
	Historia i wiedza o społeczeństwie	55,1	52,4
	Matematyka	42,5	43
	Przedmioty przyrodnicze	57,2	55,5
	Język angielski p. podstawowy	55	57,9
	Język angielski p. rozszerzony	53,2	40,9
	Język niemiecki p. podstawowy	53,9	52,7
	Język niemiecki p. rozszerzony	53,5	30,9
2014	Język Polski	62,8	63,1
	Historia i wiedza o społeczeństwie	55,7	55,2
	Matematyka	37,7	42
	Przedmioty przyrodnicze	48,5	48,3
	Język angielski p. podstawowy	52,2	61,6
	Język angielski p. rozszerzony	55	43,5
	Język niemiecki p. podstawowy	57,8	50,5
	Język niemiecki p. rozszerzony	38,3	34,6

Źródło: Urząd Gminy w Pieckach, <http://www.oke.lomza.pl/>

Analizując średnie wyniki testów uczniów III klas szkół gimnazjalnych z terenu Gminy Piecki należy zauważyć, że w 2014 roku w części egzaminu dotyczącej historii i wiedzy o społeczeństwie, przedmiotów przyrodniczych, języka angielskiego na poziomie rozszerzonym oraz języka niemieckiego na obu poziomach – rezultaty egzaminu były wyższe, niż średnie wyniki dla powiatu mławowskiego. Natomiast w pozostałych częściach efekty testu były niższe niż wyniki powiatowe, jednak należy podkreślić że nie były to duże różnice. Ponadto w większości testu rezultaty uczniów w 2014 roku były lepsze niż wyniki z 2012 roku. Powyższe wnioski świadczą o wysokim poziomie nauczania również w szkołach gimnazjalnych z terenu Gminy.

Wykres 5. Prognoza liczby ludności dla Gminy Piecki do 2024 roku [osoba]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Obserwowana w ciągu ostatnich kilku lat w skali kraju i Europy zmiana modelu rodziny (2+1) potwierdza, że coraz mniejszy jest udział rodzin wielodzietnych. Również migracje rodzin w celach zarobkowych pociągają za sobą spadek liczby dzieci na danym terenie. W związku z tym, Gmina Piecki zamierza realizować działania zwiększające jej atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną. Atrakcyjne warunki do zamieszkania będą skutkowały napływem nowych mieszkańców (w tym rodzin z dziećmi), dzięki czemu liczba uczniów w szkołach utrzyma się na poziomie zbliżonym do obecnego a nawet wzrośnie. Tym samym Gmina zapewni odpowiednie dochody z tytułu subwencji oświatowej, a także wyeliminuje ewentualną konieczność racjonalizacji sieci szkół na swoim terenie. Z kolei atrakcyjne warunki inwestycyjne to szansa na nowe miejsca pracy, co zminimalizuje zjawisko migracji części mieszkańców poza teren Gminy Piecki w celach zarobkowych.

4.1.2. Ochrona zdrowia

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system ochrony zdrowia. Jego poziom w sposób znaczący wiąże się z jakością wykonywanej pracy przez mieszkańców oraz wpływa na wydatki budżetu. Dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia zależy przede wszystkim od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne, ich rozmieszczenia oraz kosztów usług.

Zadania w zakresie opieki zdrowotnej na terenie Gminy Piecki realizują następujące placówki służby zdrowia:

- 1) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska SANUS w której skład wchodzi:
 - poradnia POZ w Nawiadach,
 - poradnia lekarza rodzinnego,
 - gabinet pielęgniarki i położnej środowiskowej,
 - gabinet zabiegowy, punkt szczepień

- 2) NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "CURAT" PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO w jego strukturach funkcjonują:
 - poradnia lekarza POZ,
 - gabinet diagnostyczno-zabiegowy,
 - punkt szczepień.

- 3) NZOZ Przychodnia Zdrowia "TROSKA":
 - poradnia podstawowej opieki zdrowotnej,
 - gabinet zabiegowy,
 - punkt szczepień,
 - gabinet zabiegowy.

- 4) NZOZ Przychodnia Zdrowia „TROSKA” M. Paprocha, A. Paprocha Spółka jawna, która oferuje usługi:
 - poradni POZ,
 - gabinet zabiegowy,
 - punkt szczepień.

Funkcjonowanie konkurencyjnych placówek medycznych jest podstawą do zapewnienia właściwej działalności w dziedzinie ochrony i promocji zdrowia (wykwalifikowana i doświadczona kadra, dobre wyposażenie w sprzęt komputerowy, dobre usytuowanie placówek, możliwość rehabilitacji, możliwość zawierania umów z innymi podmiotami na wybrane usługi medyczne, całodobowy dostęp do lekarza, dobrze wyposażona karetka reanimacyjna, prowadzenie programów promocji zdrowia, rozwój praktyki lekarza rodzinnego, rosnąca liczba gabinetów prywatnych, świadczących usługi na coraz wyższym poziomie).

4.1.3. Sport i rekreacja

Sport w Gminie Piecki jest nieodzownym elementem życia wielu jej mieszkańców, dlatego też Gmina wspiera rozwój dyscyplin sportowych zarówno finansowo jak i rzeczowo.

Ważną rzeczą jest systematyczne tworzenie i rozbudowa niezbędnej bazy sportowej w Gminie, która już przyczyniła się do poprawy warunków uprawiania sportu, a w niedługim czasie może zaowocować osiągnięciem coraz lepszych wyników przez młodzież oraz zwiększeniem zainteresowania uprawianiem sportu w Gminie. Gmina pracuje też nad stworzeniem warunków i możliwości dzieciom do rozwijania zainteresowań sportowych poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty, która będzie uwzględniała zainteresowania potencjalnych uczestników.

Głównym celem Gminy jest więc inicjowanie i organizowanie projektów własnych, współpraca ze środowiskami oświatowymi i sportowymi, realizacja ich potrzeb i oczekiwań, zachęcanie lokalnej społeczności do podejmowania różnorodnych form aktywności rekreacyjnej i sportowej.

Z budżetu (w drodze otwartych konkursów ofert) udzielane są dotacje dla stowarzyszeń kultury fizycznej realizujących zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu w ramach przygotowywanego rokrocznie „Programu współpracy Gminy Piecki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”.

Działalność Gminy obejmuje również pomoc merytoryczną i finansową przy organizacji imprez sportowych i rekreacyjnych organizowanych przez obce jednostki (zakup pucharów, dyplomów, nagród, udostępnianie sprzętu technicznego).

Działalność sportowo – rekreacyjną na rzecz mieszkańców Gminy Piecki realizują Gmina oraz Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji.

Działalność sportowo – rekreacyjną Gmina Piecki prowadzi w oparciu o **bazę sportowo – rekreacyjną**, na którą składają się:

- Największym obiektem sportowym w Gminie Piecki jest stadion w Pieckach, na którym organizowane są główne imprezy o zasięgu gminnym i nie tylko. Niedawno przeprowadzono na nim inwestycję, polegającą na wymianie murawy boiska. Obiekt wymaga jednak dalszych nakładów m. in. wykonanie ogrodzenie stadionu, wymianę bieżni oraz zmianę oświetlenia.
- „Moje Boisko Orlik 2012” – na obiekcie uczniowie rekreacyjnie grają w piłkę ręczną, nożną, siatkówkę i koszykówkę pod okiem wykwalifikowanych instruktorów. Orlik został zbudowany z myślą o rozwoju umiejętności sportowych dzieci i młodzieży. Mogą z niego korzystać również starsi. Kompleks sportowy wybudowany został dzięki

środkom Ministerstwa Sportu i Turystyki, Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz budżetu gminy Piecki.

- Boiska przyszkolne w Brejdynach, Dłużcu, Starych Kiełbonkach i Nawiadach.
- Ogólnodostępne kąpieliska znajdujące się w ośrodkach wypoczynkowych.

Baza sportowo – rekreacyjna Gminy Piecki w większości zaspokaja potrzeby mieszkańców, ale są obiekty, które na dzień dzisiejszy należy zmodernizować. Niezbędnych nakładów na remont i modernizację infrastruktury wymaga przede wszystkim stadion w Pieckach. Gmina planuje także budowę bieżni przy Szkole Podstawowej w Pieckach, a także budowę skateparku przy stadionie w Pieckach.

Poza obiektami sportowymi, na terenie Gminy Piecki znajdują się place zabaw dla najmłodszych, siłownię na powietrzu dla starszych mieszkańców Gminy, ścieżki piesze i rowerowe oraz kąpieliska.

Dzięki istnieniu warunków do uprawiania sportu i rekreacji, tj. boisk sportowych i sal gimnastycznych, zauważalny jest wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem wśród mieszkańców Gminy. Rozwijającymi się amatorsko dziedzinami sportowymi są: piłka nożna, piłka ręczna, siatkówka, koszykówka oraz zapasy.

Na terenie Gminy działają również **kluby sportowe**:

- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Orlik”,
- KS Żagiel Piecki.

Do pozostałych **stowarzyszeń i organizacji** działających na terenie Gminy Piecki **w zakresie sportu, rekreacji i turystyki** należą:

- Stowarzyszenie Miłośników Sportu „Old boys” Piecki,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Turystyki Wiejskiej w Pieckach,
- Stowarzyszenie „KROS” Nawiady,
- Stowarzyszenie Sportowe „Pegaz”.

W Gminie Piecki co roku organizowany jest szereg **impres sportowo-rekreacyjnych** o zasięgu gminnym, regionalnym jak i ogólnopolskim. Wiele z nich posiada długoletnią tradycję. Wszystkie wydarzenia sportowe organizowane i współorganizowane przez Urząd Gminy w Pieckach mają charakter masowy i ogólnodostępny i przeznaczone są przede wszystkim dla mieszkańców Gminy Piecki oraz turystów. Szczególny nacisk kładzie się na rozwój sportu amatorskiego, organizując rozgrywki i turnieje w różnych dyscyplinach sportowych. Organizowane zawody sportowe cieszą się dużą popularnością również wśród startujących.

Do głównych, cyklicznie organizowanych imprez na terenie Gminy Piecki należy zaliczyć:

- Pieckowiada – organizowana w amfiteatrze w Pieckach. Pieckowiada to połączenie zarówno sportu, sztuki, jak i zabawy dla dzieci. Piknikowa atmosfera przyciąga co roku rodziny z Piecek i okolic, a także turystów odpoczywających w regionie. Uczestnicy imprezy mogą skosztować potraw, przy akompaniamencie muzyki na żywo, a także wziąć udział w rozgrywkach siatkówki i piłki nożnej albo też sprawdzić się w tańcu. Imprezę organizuje Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji „Pegaz” w Pieckach.
- Dożynki gminne organizowane są w amfiteatrze zazwyczaj we wrześniu. W czasie dożynek prezentowane są plody rolne, stoiska kół gospodyń wiejskich oraz wieńce dożynkowe. Odbywają się też występy zespołów muzycznych, konkursy i zabawy, a na koniec zabawa taneczna.
- Święto pieczonego ziemniaka to impreza organizowana losowo w różnych miejscach na terenie Gminy. Odbywa się w październiku. W ramach wydarzenia organizowane są występy muzyczne, konkursy ziemniaczane, biesiada przy ognisku oraz zabawa taneczna.

Poza tym na terenie Gminy organizowane są takie imprezy okolicznościowe jak:

- Noc Świętojańska,
- "Rycerska Majówka" W Muzeum Regionalnym W Pieckach,
- Powiatowy Konkurs Piosenki Zagranicznej 2014,
- Konkurs Recytatorski,
- Dzień Kobiet,
- Koncert Walentynkowy,
- Impreza Choinkowa Dla Dzieci,
- Ferie W Pegazie,
- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- Koncert kolęd,
- Walentynki,
- Ferie zimowe,
- Wspólne kolędowanie w Gminnym Ośrodku Kultury Sportu i Rekreacji,
- Wielki Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

4.1.4. Kultura

Głównym podmiotem realizującym zadania własne Gminy Piecki w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury jest **Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji Pegaz**. Zadania Ośrodka określone zostały w Ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej /Dz. U. Nr 114, poz. 493

z późn. zm./ oraz Uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Pieckach Nr X/45/76 z dnia 28.01.1976r. w sprawie Statutu Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji "Pegaz" w Pieckach.

Celem nadrzędnym GOKSiR jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby kulturalne mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja kultury lokalnej w kraju i zagranicą.

Do podstawowych zadań Ośrodka "Pegaz" w zakresie kultury należy m. in.:

- rozpoznanie, rozbudzenie zainteresowań i potrzeb kulturalnych;
- przygotowanie do odbioru i tworzenia wartości kulturalnych;
- kształtowanie wzorów uczestnictwa w kulturze

Zadania z zakresu kultury realizowane są poprzez:

- zespołowe uczestnictwo w kulturze;
- różnorodne formy edukacji kulturalnej;
- formy indywidualnej aktywności kulturalnej;
- organizowanie imprez kulturalnych.

Natomiast do podstawowych zadań Ośrodka "Pegaz" w zakresie kultury fizycznej i turystyki należy m.in.:

- opracowywanie kalendarza imprez sportowo-rekreacyjnych i ich realizacja;
- prowadzenie spraw z zakresu eksploatacji urządzeń sportowo - rekreacyjnych i turystycznych;
- aktywizowanie działalności instytucji, zakładów pracy oraz organizacji społecznych i młodzieżowych do działalności sportowo-rekreacyjnej;
- opracowywanie projektów planów zadań związanych z budową, modernizacją i remontami urządzeń sportowych i rekreacyjnych w gminie.

Spośród zajęć stałych organizowanych przez Gminny Ośrodek można wyróżnić:

- zajęcia wokalne,
- aerobik,
- zajęcia teatralne,
- zajęcia teatralne grupy młodszej,
- zajęcia plastyczne,
- zajęcia taneczne,
- naukę tańca Zumba,
- soboty artystyczne w każdą sobotę.

Gminy Ośrodek bierze udział także w różnorodnych projektach m. in.:

- „Piekowska Ziemia” uczestnictwo umożliwia zapoznanie się z lokalną tradycją i kulturą, a także pozwala aktywnie spędzić czas na wspólnej, rodzinnej zabawie poznając muzykę i smaki kuchni mazurskiej.
- „Folder Turystyczny”, który promuje walory turystyczne Gminy.
- „Ptasi Świat” ma na celu zwrócenie uwagi dzieci na gatunki ptaków żyjących w ich otoczeniu oraz rozpoznawanie niektórych z nich, a także rozbudzenie zainteresowań ornitologicznych

Drugą ważną instytucją realizującą zadania własne Gminy Piecki w zakresie kultury jest **Gminna Biblioteka Publiczna Ernsta Wiecherta w Pieckach**.

Z usług biblioteki korzystają dzieci i młodzież, studenci, osoby pracujące i bezrobotne, emeryci i renciści. Do dyspozycji czytelników jest około 18 000 woluminów. Biblioteka w Pieckach podejmuje cenne inicjatywy kulturalne zmierzające do aktywizacji społeczności lokalnej. Realizowane działania powstają we współpracy ze szkołami, przedszkolami, towarzystwami i organizacjami społecznymi jak również z jednostkami samorządowymi. Wszystkie działania kierowane są do różnych grup społecznych. Organizowane są: przysposobienia i lekcje biblioteczne, konkursy czytelnicze, plastyczne i recytatorskie, spotkania autorskie z ciekawymi ludźmi. Biblioteka wypełnia wolny czas dzieciom w czasie ferii zimowych i w czasie wakacji. Ponadto włącza się również aktywnie w realizację akcji i imprez propagujących ideę codziennego czytania dzieciom. Należy zaznaczyć, że biblioteka poza swoją działalnością statutową czynnie uczestniczy we wszystkich formach życia kulturalnego organizowanego na terenie Gminy Piecki.

Gminna Biblioteka Publiczna w Pieckach współpracuje ze wszystkimi instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku, między innymi: szkołami podstawowymi w zakresie organizowania lekcji bibliotecznych, wycieczek i apeli, organizowania materiałów metodycznych dla nauczycieli, z bibliotekami szkolnymi i pedagogicznymi, z instytucjami rolniczymi, z zakładami pracy, z Gminnym Ośrodkiem Kultury, Sportu i Rekreacji (wspólne organizowanie imprez artystycznych i czytelniczych).

4.1.5. Pomoc społeczna

Jednostką organizacyjną w zakresie pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy Piecki jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach**, który realizuje zadania własne i zlecone zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach realizuje szeroki zakres zadań, wynikających z następujących ustaw:

- ustawy o pomocy społecznej;
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Ośrodek realizuje następujące zadania:

1. zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym:

- a) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- b) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej,
- c) udzielania schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- d) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- f) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- g) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- h) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego
- i) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- j) praca socjalna,
- k) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- l) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- m) dożywianie dzieci,
- n) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- o) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,

- p) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- q) sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej województwu,
- r) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- s) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- t) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

2. zadania własne gminy:

- a) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- b) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- c) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- d) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów ośłonowych,
- e) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej:

- a) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- c) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- d) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych także udzielanie schronienia posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
- f) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Świadczenia z pomocy społecznej obejmują:

1. świadczenia pieniężne:

- a) zasiłek stały,
-

- b) zasiłek okresowy,
- c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- e) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- f) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- g) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd,

2. świadczenia niepieniężne:

- a) praca socjalna,
- b) bilet kredytowy,
- c) opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne,
- d) składki na ubezpieczenia zdrowotne,
- e) pomoc rzeczowa,
- f) sprawianie pogrzebu,
- g) poradnictwo specjalistyczne,
- h) interwencja kryzysowa,
- i) schronienie,
- j) posiłek,
- k) niezbędne ubranie,
- l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- n) mieszkania chronione,
- o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- p) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Ze świadczeń GOPS w 2013 roku korzystało 1 756 osób, z tego 599 z powodu ubóstwa, 360 osób z powodu bezrobocia oraz 344 osób z powodu długotrwałej choroby. Zarówno łączna liczba korzystających z pomocy Ośrodka, jak i łączna kwota świadczeń w 2013 roku wzrosła w porównaniu do roku 2011. Należy podkreślić, że oczekiwany w wyniku realizacji odpowiedniej strategii rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy, a tym samym do zmniejszania bezrobocia na terenie

Gminy i spadku liczby osób bezrobotnych korzystających obecnie z pomocy GOPS. Tym samym, Gmina będzie mogła część zaoszczędzonych środków finansowych przeznaczyć na inne zadania związane z pomocą społeczną lub wykorzystać zupełnie na inne cele (np. inwestycyjne).

Tabela 18. Pomoc społeczna na terenie Gminy Piecki

Pomoc społeczna - świadczenia	Stan na dzień 31.12.2011r.	Stan na dzień 31.12.2012r.	Stan na dzień 31.12.2013r.
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1 643	1 508	1 756
Z powodu ubóstwa	485	513	599
Z powodu bezrobocia	342	341	360
Z powodu długotrwałej choroby	296	288	344
Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	206	184	245
Kwota świadczeń w tys. zł [zadania własne gminy]	1 956 848	2 069 468,29	2 378 616,96
Kwota świadczeń w tys. zł [zadania zlecone gminy]	3 345 775	3 435 473	3 385 891,56
Liczba mieszkań socjalnych na terenie Gminy	0	0	0

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Pieckach

Na terenie Gminy Piecki, usługi w zakresie pomocy społecznej oferuje również **Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Opiekuńczo - Wychowawcza „Mrowisko” w Nawiadach**. Świetlica działa już od kilkunastu lat przy Szkole Podstawowej w Nawiadach. Placówka podlega pod działania GOPS w Pieckach zgodnie z Uchwałą Nr XXXV/150/13 Rady Gminy Piecki z dnia 13 maja 2013 r. Placówka realizuje zadania opiekuńczo – wychowawcze oraz zapewnia warunki sprzyjające nauce, a w szczególności rozwija zainteresowania plastyczne i muzyczne, promuje zdrowy styl życia, organizuje imprezy okolicznościowe oraz zajęcia terapeutyczne. Zajęcia odbywają się codziennie, w tym trzy razy w tygodniu są tzw. „świetlice długie”, gdzie spotkania trwają cztery godziny. Na zajęciach dydaktycznych dzieci czytają wiersze i opowiadania, analizując je w grupach oraz tworzą własne bajki. Prócz tego wychowawcy pomagają w pokonywaniu trudności przy odrabianiu prac domowych, odbywają się również zajęcia profilaktyczne z zakresu radzenia sobie z emocjami, postępowania z osobami niepełnosprawnymi, rozmowy o rodzinie i przyjaciółach oraz pogadanki na temat cyber - przemocy oraz używek. Atrakcją dla dzieci są licznie organizowane konkursy. Działalność Świetlicy w całości wpisuje się w Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na terenie Gminy Piecki w latach 2013 i 2014 realizowano również projekt na podstawie którego utworzono trzy **Grupy Zabawowe**. Spotkania były przeznaczone dla dzieci w wieku od 4 miesięcy do 4 lat oraz ich rodziców. Obejmowały one gry i zabawy ruchowe, które miały na celu rozwijanie zdolności ruchowych dzieci oraz umiejętności manualnych poprzez m. in. lepienie z masy solnej, plasteliny, czy też malowanie, kolorowanie oraz nawlekanie makaronu.

Pomoc osobom uzależnionym z obszaru Gminy Piecki oferuje **Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i członków ich rodzin**. Oferta Punktu skierowana jest dla dorosłych, dzieci i młodzieży z terenu Gminy, a w szczególności z rodzin z problemami alkoholowymi, doświadczających przemocy w rodzinie. W ramach działalności Punktu prowadzone są konsultacje indywidualne z osobami mającymi problem z alkoholem czy narkotykami, osobami uzależnionymi od tych substancji oraz członkami ich rodzin. Prowadzone jest także poradnictwo psychologiczne oraz poradnictwo dla współuzależnionych i ofiar przemocy

Prężnie funkcjonuje również grupa wsparcia **AA "NADZIEJA"**, na którą może przyjść każdy, kto potrzebuje pomocy. Punkt Konsultacyjny w Pieckach współpracuje z innymi podmiotami na terenie gminy i powiatu, zajmującymi się szeroko rozumianą profilaktyką i terapią uzależnień.

4.1.6. Bezpieczeństwo publiczne

Usługi publiczne na terenie Gminy Piecki z zakresu:

- **bezpieczeństwa publicznego** realizuje Posterunek Policji w Pieckach,
- **ochrony przeciwpożarowej** realizują jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej zlokalizowane w Krutyni, Nawiadach, Macharach oraz Pieckach i Zgonie.

Zgodnie z informacjami Posterunku Policji w Pieckach, w 2013 roku na terenie Gminy doszło do popełnienia 137 przestępstw – o 23,4% więcej niż w 2011 roku i o 4,2% mniej niż w roku poprzednim, oraz odnotowano 79 wypadków (w tym 4 ze skutkiem śmiertelnym).

Tabela 19. Statystyki wypadków i przestępstw na terenie Gminy Piecki w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Liczba wypadków, kolizji	86	85	79
w tym ze skutkiem śmiertelnym	0	1	4
Liczba rannych	21	12	22
Liczba przestępstw	111	143	137

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Pieckach

4.2. Usługi komunalne

Obszar Gminy Piecki jest stosunkowo dobrze wyposażony w urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, na którą składają się:

- sieć wodociągowa ze stacją uzdatniania i ujęciami wody,
- sieć kanalizacji sanitarnej z mechaniczno-biologicznymi oczyszczalnią ścieków,
- sieć energetyczna,
- centrale telefoniczne, sieci telekomunikacyjne.

4.2.1. Usługi wodociągowe i kanalizacyjne

Świadczeniem usług wodno-kanalizacyjnych, a także ciepłowniczych i mieszkaniowych na terenie Gminy Piecki zajmuje się **Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej sp. z o.o. zlokalizowany w Pieckach**. Zgodnie ze Statutem Zakładu, stanowiącym załącznik do uchwały Rady Gminy w Pieckach Nr XX/ 134/00 z dnia 16 grudnia 2000r. do zakresu działania Zakładu należy prowadzenie działalności na nieruchomościach przekazanych w trwały zarząd, a w szczególności :

- eksploatacja i utrzymanie wodociągów zbiorowych, sieci wodociągowych, oraz studni głębinowych i studni publicznych,
- eksploatacja i utrzymanie sieci kanalizacji sanitarnej,
- zabezpieczenie ciepła dla potrzeb odbiorców podłączonych do sieci ciepłowniczej,
- eksploatacja i utrzymanie kotłowni oraz sieci ciepłowniczej,
- utrzymanie i eksploatacja komunalnych lokali mieszkalnych i użytkowych,
- realizowanie innych zadań niezbędnych dla zaspokojenia potrzeb ludności - zleconych przez Zarząd Gminy.

WODOCIĄG

Gmina Piecki jest bardzo dobrze wyposażona w infrastrukturę sieci wodociągowej. Zgodnie ze *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piecki*, około 97% mieszkańców Gminy posiada dostęp do wody sieciowej.

Długość sieci wraz z przyłączami na terenie Gminy w 2013 roku wynosiła 143,55 km. Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych osiągnęła liczbę 1 679 sztuk. Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Urząd Gminy w Pieckach, w 2013 z sieci wodociągowej korzystały 7 522 osoby. Gmina Piecki dąży do zwodociągowania całej Gminy, dlatego w planach jest budowa sieci w miejscowości Babięty.

Tabela 20. Stan infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Piecki na koniec 2013 roku

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na dzień 31.12.2013r.
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	143,55
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 679
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	211,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	7 522

Źródło: Urząd Gminy w Pieckach

Woda pozyskiwana jest z ujęć głębinowych i po uzdatnieniu (usuwaniu żelaza) dostarczana do odbiorców. Dostarczana woda jest znakomitej jakości, ma wysokie walory spożywcze i spełnia wszelkie wymogi stawiane wodzie do picia. Istniejące źródła wody zaspakajają w pełni potrzeby mieszkańców, a także są w stanie pokryć przyszłe potrzeby wynikające z funkcji gospodarczych, turystycznych, a także mieszkalnictwa na terenie Gminy Piecki.

KANALIZACJA

Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Piecki liczy 79,13 km oraz 758 sztuk przyłączy. Miejscowości skanalizowane na terenie Gminy to: Piecki, Krutyń, Krutyński Piecek, Zielony Lasek, Ostrów Piecowski, Nowy Most, Zgon, Czaszkowo, Szklarnia, Krzywy Róg, Dłużec, Rutkowo, Głogno, Brejdyny, oraz kolektor tłoczny przesyłowy z kierunku miejscowości Zgon poprzez Stare Kiełbonki, Mojtyny, Cierzępy z odprowadzeniem do oczyszczalni ściekach w Pieckach. Dzięki temu, wskaźnik skanalizowania całej Gminy na koniec 2013 roku wyniósł 60,6%. Obecnie planuje się budowę sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Stare Kiełbonki, Nawiady, Cierzępy, Dobry Lasek, Mojtyny oraz Machary.

Tabela 21. Stan infrastruktury ściekowej na terenie Gminy Piecki na koniec 2013 roku

Sieć kanalizacyjna		
Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na dzień 31.12.2013r.
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	79,13

połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	758
ścieki odprowadzone z budynków zamieszkałych	dam ³	90,5
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	4 738
Oczyszczalnie ścieków		
Lokalizacja oczyszczalni ścieków	Przepustowość oczyszczalni ścieków	
Piecki	Qdśr 1070 m ³ /d	
Nowy Most	Qdśr 7,84 m ³ /d	

Źródło: Urząd Gminy w Piecki

Na terenie Gminy Piecki znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków. Ścieki komunalne z części Gminy Piecki odprowadzane są do mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Pieckach, która ostatnio została zmodernizowana. Przepustowość oczyszczalni to 1 070 m³/d. Oczyszczalnia w pełni zaspakaja obecne potrzeby mieszkańców i jest w stanie zapewnić potrzeby przyszłych beneficjentów. Na terenie Gminy znajduje się także mniejsza oczyszczalnia ścieków w miejscowości Nowy Most, o przepustowości równej 7,84 m³/d.

W związku z tym, że sieć wodno - kanalizacyjna jest jednym z podstawowych elementów warunkujących rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie, to Gmina Piecki systematycznie i w miarę zapotrzebowania realizuje inwestycje w tym zakresie. Należy podkreślić, że podłączenie do sieci wodociągowej jest zapewnione każdemu nowemu gospodarstwu domowemu. Natomiast rozbudowa sieci kanalizacyjnej następuje w pierwszej kolejności na obszarze Gminy o większych skupiskach mieszkańców, gdzie rozbudowa ta jest uzasadniona i opłacalna ekonomicznie oraz na terenach włączonych do Aglomeracji Piecki. Tym samym należy zakładać, że rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie Gminy (a tym samym wzrost gęstości zaludnienia w poszczególnych miejscowościach) przyczyni się do rozwoju sieci kanalizacyjnej i przydomowych oczyszczalni ścieków, co wpłynie w konsekwencji na dalszy wzrost jej atrakcyjności osadniczej. Z kolei w przypadku terenów inwestycyjnych konieczne będzie wcześniejsze uzbrojenie tych terenów w infrastrukturę wodno - ściekową, co zachęci potencjalnych inwestorów do inwestowania na tym terenie.

4.2.2. Zaopatrzenie w energię

O stopniu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy Piecki świadczy również sposób zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą i gaz:

- **zaopatrzenie w energię elektryczną** – podstawowym źródłem zasilania Gminy Piecki w energię elektryczną jest bezpośrednie powiązanie z siecią krajowego systemu

elektroenergetycznego. W systemie elektroenergetycznym nie zlokalizowano stacji 110/15 kV. Linie SN 15 kV na obszarze Gminy zasilane są z GPZ Mrągowo, Biskupiec oraz GPZ Nida (własność PGE Białystok), które znajdują się w gminach sąsiednich.

W GPZ Mrągowo zainstalowane są dwa transformatory 110/15 kV o mocy 25 MVA oraz o mocy 16 MVA. Ze względu na długość w/w linii SN 15 kV oraz rosnących obciążeń w okresie letnim przy wzmożonym ruchu turystycznym, część Gminy zasilana jest z terenu PGE Białystok. Głównym dostawcą energii dla Gminy Piecki jest ENERGA – OPERATOR S.A. oddział w Olsztynie.

Na terenie Gminy Piecki występują problemy z zaopatrzeniem w energię elektryczną, co wynika ze złego ogólnego stanu technicznego lokalnych sieci dystrybucyjnych. Przedsiębiorstwo energetyczne planuje pełną wymianę rozdzielnic SN w PZ Piecki połączoną z instalacją regulatorów napięcia VR-32 firmy Cooper. Dodatkowo planowane jest wykonanie niezbędnych powiązań w sieci SN 15 kV przy PZ-cie, które znacznie podniosą niezawodność.

Źródło: Projekt Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe Gminy Piecki na lata 2013-2028

- **zaopatrzenie w gaz** – na terenie Gminy Piecki nie występuje sieć gazowa dystrybucyjna średniego i niskiego ciśnienia, która zaopatrywałaby w gaz ziemny odbiorców z miejscowości zlokalizowanych na terenie Gminy. Przez teren Gminy przebiega natomiast gazociąg wysokiego ciśnienia DN 150 PN 6,3 MPa relacji Szczytno - Mrągowo. W związku z faktem, że obecnie Gmina nie jest zgazyfikowana, mieszkańcy korzystają z węgla, oleju opałowego, drewna. Z uwagi na powyższe analogiczna sytuacja występuje w zakresie ogrzewania domów jednorodzinnych i gospodarstw rolnych. Zupełnie inna sytuacja ma natomiast miejsce w zakresie zaopatrzenia odbiorców gazu propan-butan dla potrzeb bytowych związanych z energią potrzebną dla celów przygotowywania posiłków. W tym przypadku, głównie z uwagi na brak na terenie Gminy sieci gazowej występuje w zamian dystrybucja gazu propan-butan w butlach 11 kg, realizowana przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Źródło: Projekt Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe Gminy Piecki na lata 2013-2028

- **zaopatrzenie w energię cieplną** – gospodarka cieplna na terenie Gminy Piecki ma głównie zdecentralizowany charakter. Oprócz kotłowni osiedlowej zasilającej osiedle 35 - lecia PRL w Pieckach, gospodarka cieplna Gminy oparta jest bowiem o kotłownie lokalne oraz paleniska indywidualne nadal zasilanych głównie węglem, drewnem, olejem opałowym oraz gazem propan-butan.

– **odnawialne źródła energii** - Gmina Piecki leży w obszarze, który uznany został za przeciętny dla rozwoju **energetyki wiatrowej**. Drugim powodem ograniczającym budowę elektrowni wiatrowych są uwarunkowania prawne, przyrodnicze, krajobrazowe i sozologiczne związane z lokalizacją na terenie Gminy obszarów i obiektów prawnie chronionych, które znacznie ograniczają budowę elektrowni wiatrowych. W związku z tym, w chwili obecnej na terenie Gminy nie funkcjonują żadne pojedyncze turbiny wiatrowe. **Energia solarna** na terenie Gminy Piecki ma znaczenie marginalne i występuje w niewielkim zakresie, mimo możliwości praktycznego jej wykorzystania. W chwili obecnej na terenie Gminy Piecki część obiektów wyposażona jest w systemy solarne:

- Nadleśnictwo Strzałowo, Strzałowo 2, 11-710 Piecki – budynek biurowy oraz budynki mieszkalne – 42 kolektory po 1,4 kW;
- Szkoła Podstawowa w Nawiadach, 11-710 Piecki – budynek sali gimnastycznej z zapleczem (36 m²) – 18 kolektorów po 2,4 kW.

Gmina nie posiada danych dotyczących wyposażenie prywatnych budynków mieszkalnych w instalacje solarne. Zakres montażu instalacji solarnych w niniejszych budynkach uzależniony jest w znaczącym stopniu od dostępnych źródeł dofinansowania niniejszego przedsięwzięcia. Mieszkańcy oraz władze Gminy są zainteresowane niniejszym odnawialnym źródłem energii, w związku z czym istnieje możliwość, że kolejne pojedyncze budynki mieszkalne na terenie Gminy, w najbliższej przyszłości, zostaną wyposażone w instalacje solarne.

Na terenie Gminy wykorzystywana jest także **energia geotermalna**. Pompy ciepła zlokalizowane są w:

- Nadleśnictwie Strzałowo, Strzałowo 2, 11-710 Piecki, Pierśławek – budynek muzeum (89 m²) – 13,2 kW;
- Przychodni lekarskiej przy ul. Zwycięstwa 18 a, 11-710 Piecki (460 m²) – 16 kW.

Należy się jednak spodziewać, że ze względu na ich wysoki koszt będą one pełniły marginalną rolę w produkcji energii na terenie Gminy. W Gminie Piecki potencjał do wykorzystania **energii z wód powierzchniowych** jest dość wysoki. Na jej terenie funkcjonują 2 małe elektrownie wodne:

- Rzeka Krutynia, „Mała Elektrownia Wodna MEW w Babiętach, Andrzej Lewandowski, Piotr Chraplewski Babięta 1, o mocy turbin – 44kW. Elektrownia produkuje 150tys. KWh na rok;
- Rzeka Krutynia, „Mała Elektrownia Wodna MEW w Zielonym Lasku, Emilia Dulna Krutyń 30. Moc turbin to 44kW, dzięki czemu elektrownia produkuje około 30tys. KWh na rok.

Obecnie na terenie Gminy pozyskiwana jest również energia z biomasy, natomiast nie funkcjonuje żadna **biogazownia**.

4.2.3. Infrastruktura komunikacyjna

Ze względu na walory lokalizacyjne, Gmina Piecki stopniowo buduje odpowiednią bazę dla inwestorów, jak i dla turystów odwiedzających zarówno Piecki, jak i Mazury.

Przez Gminę przebiegają istotne szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 59 (łącząca Giżycko z Rozogami) i 58 (łączy Olsztynek z Szczuczynem). Korzystne połączenie zapewniają także drogi wojewódzkie: nr 610 (łączy drogi krajowe znajdujące się na terenie Gminy - DK59 w Pieckach z DK58 w Ruciane - Nidzie), nr 609 (droga rozpoczyna się w Mikołajkach, gdzie odchodzi od drogi krajowej nr 16 i dociera do miejscowości Ukta, gdzie łączy się z drogą wojewódzką nr 610) i nr 601 (łączy Babięta z miejscowością Nawiady i stanowi skrót na trasie Szczytno – Mrągowo).

Dodatkowym walorem jest bliskie sąsiedztwo Mrągowo oddalonego o około 15 km, stanowiącego siedzibę powiatu mrągowskiego oraz stosunkowo nieduża odległość do dużej aglomeracji miejskiej: Olsztyna (około 65 km) jako ośrodka wojewódzkiego – ponadregionalnego głównie w obszarach: wojewódzkiej administracji samorządowej i rządowej oraz wysokospecjalistycznych usług publicznych (kliniki, uczelnie wyższe, usługi kultury).

Infrastrukturę drogową Gminy Piecki tworzą:

➤ **drogi krajowe:**

- Nr 59 Giżycko – Rozogi (Mrągowo - Piecki),
- Nr 58 Olsztynek - Szczuczyn (Babięta- Ruciane Nida – Zgon),

➤ **drogi wojewódzkie:**

- Nr 609 Mikołajki - Ukta,
- Nr 610 Piecki – Ruciane Nida,
- Nr 601 Nawiady – Babięta,

➤ **drogi powiatowe:**

- Nr 1636 N od drogi nr 16 - Rozogi – Dłużec,
- Nr 1638 N Babięta – Nawiady,
- Nr 1640 od drogi krajowej nr 59 Cierzpięty - Dobry Lasek,
- Nr 1642 N drogi wojewódzkiej nr 610 - do dr. krajowej nr 58,
- Nr 1644 N Nowy Most – Iznota,
- Nr 1681 N droga krajowa nr 58 Kolonia – droga nr 1518 N,
- Nr 1747 N droga krajowa nr 59 Ostrów Pieckowski,

- Nr 1749 N droga krajowa nr 59 – Kosowiec,
- Nr 1765 N droga wojewódzka nr 600 Dłużec – Bobrówko,
- Nr 1767 N Nikutowo - Krzywe - Brejdyny,
- Nr 1769 N Piecki - Goleń - droga nr 1638 N,
- Nr 1771 N Prusinowo – Spychowo,
- Nr 1773 N droga wojewódzka nr 610 – Krutyń,
- Nr 1775 N Żelwagi – droga wojewódzka nr 609,
- Nr 1912 N droga nr 1498 N – Gant.

➤ **drogi gminne.**

Tabela 22. Charakterystyka infrastruktury drogowej na terenie Gminy Piecki

Drogi krajowe		
Nazwa drogi lub relacja drogi	Długość drogi w granicach Gminy (km)	Stan techniczny drogi
Nr 59 Giżycko – Rozogi (Mrągowo - Piecki)	20,300	dobry
Nr 58 Olsztynek - Szczuczyn (Babięta- Ruciane Nida – Zgon)	18,400	dobry
Drogi wojewódzkie		
Nazwa drogi lub relacja drogi	Długość drogi w granicach Gminy (km)	Stan techniczny drogi
Nr 609 Mikołajki - Ukta	6,500	dostateczny
Nr 610 Piecki – Ruciane Nida	10,000	dostateczny
Nr 601 Nawiady – Babięta	5,500	dostateczny
Drogi powiatowe		
Nazwa drogi lub relacja drogi	Długość drogi w granicach Gminy (km)	Stan techniczny drogi
Nr 1636 N od drogi nr 16 - Rozogi - Dłużec	-	dostateczny
Nr 1638 N Babięta - Nawiady	-	dostateczny
Nr 1498 N Rańsk - Babięta	2,310	dostateczny
Nr 1640 od drogi krajowej nr 59 Cierzpięty - Dobry Lasek	5,590	dostateczny
Nr 1642 N drogi wojewódzkiej nr 610- do dr. krajowej nr 58	0,540	dostateczny
Nr 1644 N Nowy Most - Iznota	1,620	dostateczny
Nr 1681 N dr. krajowej nr 58 Kolonia - dr.nr 1518 N	1,670	dostateczny
Nr 1747 N dr. krajowej nr 59 Ostrów Pieckowski	5,220	dostateczny
Nr 1749 N dr. krajowej nr 59 -	8,100	dostateczny

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PIECKI NA LATA 2014 - 2024

Kosowiec			
Nr 1765 N dr. woj. nr 600 Dłużec - Bobrówko	22,169		dostateczny
Nr 1767 N Nikutowo - Krzywe - Brejdyny	3,490		dostateczny
Nr 1769 N Piecki - Goleń - dr. nr 1638 N	6,950		dostateczny
Nr 1771 N Prusinowo - Spychowo	8,620		dostateczny
Nr 1773 N dr. woj. nr 610 - Krutych	8,700		dostateczny
Nr 1775 N Żelwagi - dr.woj. nr 609	0,745		dostateczny
Nr 1912 N dr. nr 1498 N - Gant	2,648		dostateczny
Drogi gminne			
Nazwa drogi lub relacja drogi	Długość drogi w granicach Gminy (km)	Nawierzchnia	Stan techniczny drogi
Nr 1765 gr. gm. – dr. pow. (Dłużec) -dz. nr 110/9, obręb Lipowo	4,500	gruntowa ulepszona	dobry
Nr 170002 N Dłużec - Goleń- dz. nr 601, obręb Dłużec nr 94/1, obręb Goleń	4,000	żwirowa	dobry
Nr 170003 N Gant - Machary dz. nr 241, obręb Gant	4,500	gruntowa ulepszona	dostateczny
Nr 70004 N dr. pow. nr 1771 N – Wólka Prusinowska dz. nr 273, obręb Nowe Kielbonki	1,700	żwirowa	dobry
Nr 170005 N Babięta – Zydzrojowa Wola dz. nr 241/1, obrzeb Babięta dz.nr 132/4, obrzeb Zydzrojowy Piecek	2,500	żwirowa	dobry
Nr 170006 N Brejdyny - Szkłarnia dz. nr 56, nr 101, nr 54/3, nr 55 obręb Szkłarnia i dz. nr 414, obręb Brejdyny	5,700	żwirowa	dobry
Nr 170007N Czaszkowo - Szkłarnia dz. nr 79/1, obrzeb Szkłarnia	1,700	płyty betonowe	dostateczny
Nr 170008 N dr. pow. nr. 1771 N – Nowe Kielbonki - dz. nr 45/2, obręb Nowe Kielbonki	1,700	żwirowa	dobry
170009 N Piecki - Cierpięty- dz. nr 689/2, obręb Piecki	3,500	żwirowa	dobry
Nr 170010 N Nawiady – Dobry Lasek - dz. nr 88/1, obręb Dobry Lasek	3,500	gruntowa ulepszona	dobry

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PIECKI NA LATA 2014 - 2024

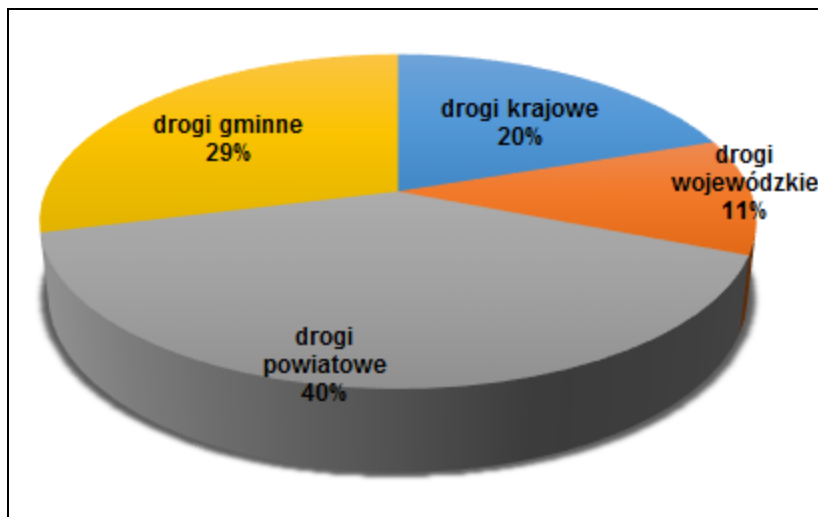
Nr 170011 N dr. kraj. nr. 58 (Stare Kielbonki) – granica gm. (Koczek) dz. nr 612, obręb Stare Kielbonki	1,800	gruntowa ulepszona	dobry
Nr.170012 N Jakubowo – granica gm. (Kosewo Górne) - dz. nr 288/3, obręb Jakubowo	2,000	żwirowa	dobry
170013 N granica gm. (Śmietki) – Lipowo – dr. pow. nr 1765 N – dz. nr 328/2, obręb Lipowo- długość 4000 m	4,000	asfaltowa	dobry
Nr.170014 N Krutyń – gr. gm. (Ukta) - dz. nr 69, nr 225- obręb Krutyń	2,300	żwirowa	dobry
Nr170015 N Krutyński Piecok – Zielony Lasek dz. nr 98/1, obreb Krutyński Piecok	0,500	żwirowa	dobry
170016 N Rosocha - Chostka - dz. nr 1059, obręb Rosocha - długość - 2000 m	2,000	żwirowa	dobry
Nr 170017 N Piecki ul. Administracyjna - dz. nr 643/35, nr201/9, nr 201/2, nr202/3, nr 203/12, nr 673, obręb Piecki	0,300	asfaltowa	dobry
Nr 170018 N Piecki ul. Jesionowa - dz. nr 1059, obręb Piecki - długość - 46 m	0,046	kostka polbruk	dobry
Nr 170019 N Piecki ul. Klonowa - dz. nr 1087, obręb Piecki	0,140	kostka polbruk	dobry
Nr 170020 N Piecki ul. Krótka- dz. nr 698, obręb Piecki	0,114	asfaltowa	dobry
Nr 170021 N Piecki ul. Krzywa - dz. nr 664/2, obręb Piecki	0,197	asfaltowa	dobry
Nr 170022 N Piecki ul. Lipowa dz. nr 1018/2, obręb Piecki	0,150	kostka polbruk	dobry
Nr 170023 N Piecki ul. Łąkowa dz. nr 671, obręb Piecki	0,180	asfaltowa	dobry
Nr 170024 N Piecki ul. Nowa- dz. nr 813/4, obręb Piecki	0,400	kostka polbruk	dobry dobry
Nr 170025 N Piecki ul. Osiedle 35 - lecia PRL- dz. nr 145/6, nr 646/4, obręb Piecki	0,730	kostka polbruk	dobry
Nr 170026 N Piecki ul. Polna - dz. nr 646/3, obręb Piecki długość 800 m	0,800	gruntowa ulepszona	dobry
Nr 170027 N Piecki ul. Plac 1	0,160	asfaltowa	dobry

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PIECKI NA LATA 2014 - 2024

Maja- dz. nr 660/1, obręb Piecki długość 160 m			
Nr 170028 N Piecki ul. Rolna - dz. nr 672, obręb Piecki	0,300 0,300	asfaltowa żwirowa	dobry dobry
Nr 170029 N Piecki ul. Spacerowa dz. nr 169/5, nr 170/3, nr 171/6, 168/5, obręb Piecki	0,800	kostka polbruk	dobry
Nr 170030 N Piecki ul. Szewska - dz. nr 666/3, obręb Piecki	0,8	asfaltowa	dobry
Nr 170031 N Piecki ul. 22 Stycznia dz. nr 670, obręb Piecki	0,210	żwirowa	dobry
Nr 170032 N Piecki ul. Świerkowa dz. nr 926, obręb Piecki długość 84 m	0,084	asfaltowa	dobry
Nr 170033 N Piecki ul. Topolowa dz. nr 1154, obrzeń Piecki	0,800	kostka polbruk	dobry
Nr 170034 N Goleń Wieś dz. nr 8/5, obręb Goleń	0,270	asfaltowa	dobry
Nr 170035 N Piecki - Brejdyny- dz. nr 813/4 nr 813/5, nr 777/4, obrzeń Piecki	1,077	gruntowa ulepszona	dobry
Nr 170036 Ostrów Pieckowski- Wieś. (Kąpielisko) dz. nr 730/5	0,155	płyty betonowe	dobry
Nr 170037 N Ostrów Pieckowski - wieś- dz. nr 737, nr 756, obręb Piecki	0,500 0,576	asfaltowa gruntowa ulepszona	dobry dobry
Nr 170038 N Dobry Lasek - Wieś - dz. nr 65/4, obręb Dobry Lasek	0,517	asfaltowa	dobry
Nr 170039 N Głogno - Rutkowo dz. nr 65/1, obręb Głogno	1,300 1,138	asfaltowa gruntowa ulepszona	dostateczny dostateczny
Nr 170040 Dłużec - Cmentarz- Komunalny dz. nr 333 i nr 360/4, obręb Dłużec	0,545	gruntowa ulepszona	dobry
Nr 170041 N Piecki Wieś (koło Ośrodka Zdrowia) dz. nr 1170, obręb Piecki	0,136	gruntowa ulepszona	dobry

Źródło: Urząd Gminy w Pieckach

Wykres 6. Struktura infrastruktury drogowej na terenie Gminy Piecki w 2013 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Pieckach

Analizując stan techniczny każdej z kategorii dróg wynika, że drogi krajowe i większość dróg gminnych charakteryzuje dobry stan techniczny. Jednakże w przypadku dróg gminnych, duży udział posiadają drogi o nawierzchni gruntowej oraz żwirowej. Natomiast stan dróg wojewódzkich i powiatowych oceniany jest jako dostateczny.

Na terenie Gminy Piecki funkcjonuje sieć **chodników i ścieżek rowerowych**. Ich łączna długość wynosi odpowiednio 8,800 km, oraz 0,550 km. Aby zapewnić odpowiedni poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego mieszkańcom Gminy, planuje się dalszą rozbudowę chodników i ścieżek rowerowych na jej terenie. Szczegółowy wykaz infrastruktury około drogowej został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 23. Chodniki i ścieżki rowerowe na terenie Gminy Piecki - stan na dzień 31.12.2013r.

L.p.	Sołectwo	Czy na terenie sołectwa są chodniki?	Czy na terenie sołectwa są ścieżki rowerowe?	Potrzeby rozbudowy	
				chodników	ścieżek rowerowych
1.	Babięta	Tak	Nie	Tak	Tak
2.	Bobrówko	Nie	Nie	Tak	Tak
3.	Brejdyny	Tak	Nie	Tak	Tak
4.	Cierzpięty	Tak	Nie	Tak	Tak
5.	Dobry Lasek	Tak	Nie	Tak	Tak
6.	Dłużec	Tak	Nie	Tak	Tak
7.	Gant	Nie	Nie	Tak	Tak
8.	Głogno	Nie	Nie	Tak	Tak
9.	Goleń	Nie	Nie	Tak	Tak

10.	Jakubowo	Nie	Nie	Tak	Tak
11.	Krutyń	Tak	Nie	Tak	Tak
12.	Krutyński Piecek	Nie	Nie	Tak	Tak
13.	Lipowo	Nie	Nie	Tak	Tak
14.	Machary	Tak	Nie	Tak	Tak
15.	Mojtyny	Tak	Nie	Tak	Tak
16.	Nawiady	Tak	Nie	Tak	Tak
17.	Nowe Kiełbonki	Nie	Nie	Tak	Tak
18.	Piecki	Tak	Tak	Tak	Tak
19.	Prusinowo	Nie	Nie	Tak	Tak
20.	Rosocha	Nie	Nie	Tak	Tak
21.	Stare Kiełbonki	Tak	Nie	Tak	Tak
22.	Szklarnia	Nie	Nie	Tak	Tak
23.	Zgon	Nie	Nie	Tak	Tak
24.	Zyzdrojowy Piecek	Nie	Nie	Tak	Tak
25.	Oś. 35-lecia PRL w Pieckach	Tak	Nie	Tak	Nie
Długość chodników na terenie Gminy (km)				8.800	
Długość ścieżek rowerowych na terenie Gminy (km)				0,550	

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Pieckach

Drogi, chodniki i ścieżki rowerowe na terenie Gminy oświetla w godzinach nocnych system oświetlenia ulicznego, na który składa się około 900 lamp. Stan oświetlenia ulicznego oceniany jest jako dostateczny i wymagający modernizacji.

Infrastruktura komunikacyjna to również **transport publiczny**. Obecnie, połączenie autobusowe z pobliskimi miastami zapewnione są głównie dzięki liniom PKS Mrągowo oraz przedsiębiorcom prywatnym. Oferta autobusowa nie zaspokaja jednak obecnego zapotrzebowania. Należałoby zmienić układ linii i przystanków, aby zapewnić dobrą dostępność dla większości obszarów Gminy, a także należałoby zwiększyć liczbę i częstotliwość oferowanych kursów.

4.2.4. Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy Piecki obowiązuje Regulamin utrzymania czystości i porządku. Jego wykonanie zostało powierzone Wójtowi Gminy.

Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Piecki. Zgodnie z powyższym, podmiotem odpowiedzialnym za zorganizowanie odbioru i nadzorującym wywóz odpadów komunalnych jest Gmina, a nie, jak było do tej pory, właściciel nieruchomości. Pomiedzy właścicielami nieruchomości zamieszkałych, a firmami

wywozowymi, odbierającymi odpady nie są zawierane żadne umowy.

Na terenie Gminy funkcjonują 73 punkty selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych tzw. „dzwony” i „gniazda”.

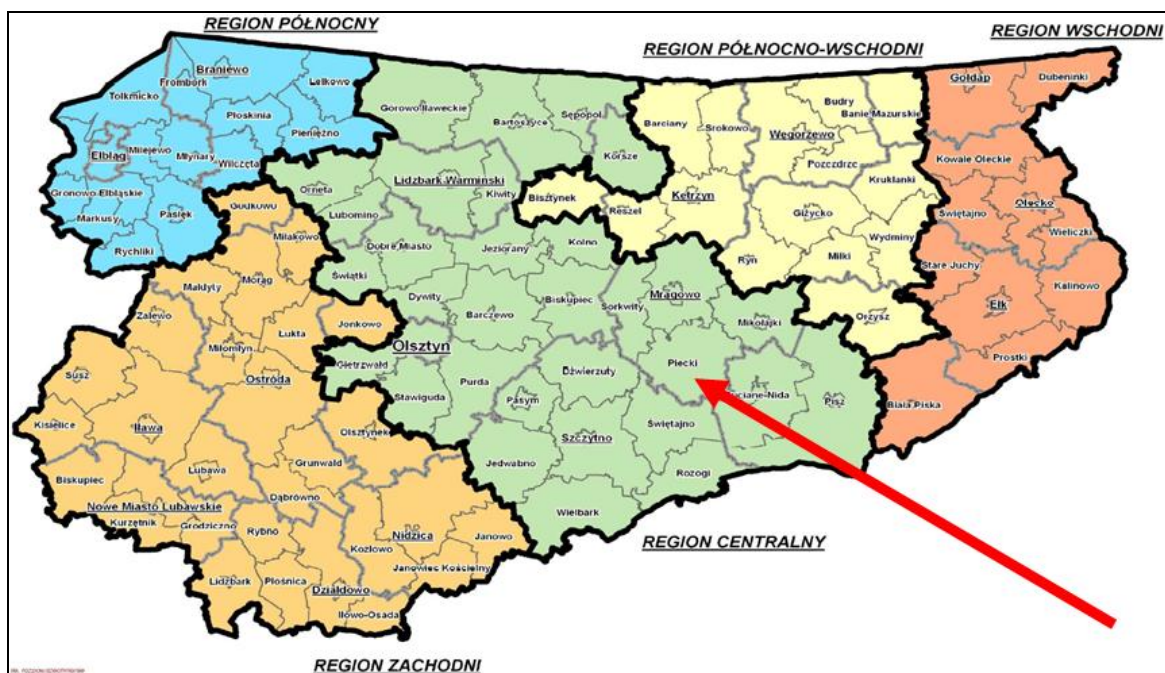
Zasięg obowiązywania przepisów zawartych w Regulaminie obejmuje jedynie nieruchomości zamieszkałe na terenie Gminy Piecki. W ramach omawianych przepisów, mieszkańcy ponoszą opłatę, za którą mogą oddawać nielimitowane ilości odpadów komunalnych. Mieszkańcy gospodarstw domowych, którzy nie zdecydowali się na prowadzenie segregacji, ponoszą wyższe koszty, związane z zagospodarowaniem odpadów komunalnych. W ramach opłaty odbierane są zarówno odpady zebrane selektywnie jak i odpady zmieszane.

Z kolei właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne (tj. firmy, instytucje publiczne itd.) są zobowiązani do samodzielnego zawarcia umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmą wpisaną do rejestru działalności regulowanej.

Odpady gromadzone są w specjalnie do tego przeznaczonych i oznakowanych pojemnikach lub workach o odpowiednim kolorze, których wykaz znajduje się w treści Regulaminu. Odpady komunalne odbierane są od mieszkańców według ustalonego harmonogramu.

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2011-2016, teren województwa warmińsko - mazurskiego został podzielony na 5 regionów. Gmina Piecki należy do Regionu Centralnego.

Rysunek 8. Regiony gospodarki odpadami w województwie warmińsko - mazurskim

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2011-2016

Jako instalacje regionalne do przetwarzania odpadów komunalnych w Regionie Centralnym wskazuje się:

- ZGOK Sp. z o.o. Olsztyn - Instalacja mechaniczno-biologicznego przekształcania odpadów,
- ZGO Sp. z o.o. Bartoszyce - Składowisko odpadów, kwatery III.

Natomiast instalacje do zastępczej obsługi Regionu Centralnego to:

1. Do momentu wybudowania instalacji regionalnej:
 - OZK Sp. z o.o. Olsztyn - Sortownia zmieszanych odpadów komunalnych,
 - Marta Prychodko Skup – Sprzedaż Hurtowa Opakowań Wtórnych "DBAJ" Świątajno - Sortownia zmieszanych odpadów komunalnych,
 - ZGO Sp. z o.o. Bartoszyce - Sortownia zmieszanych odpadów komunalnych,
 - ZGO Sp. z o.o. Bartoszyce - Kompostownia odpadów ulegających biodegradacji,
 - Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. Mrągowo - Składowisko odpadów,
 - ZUK Szczytno - Składowisko odpadów,
 - ZUK Ruciane-Nida - Składowisko odpadów,
 - PGK Komunalnik Sp. z o.o. Kętrzyn - Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych,

- MZKPOK Sp. z o.o. Sękity - Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych,
- ZUOK Spytkowo Sp. z o.o.:
 - Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów,
 - Składowisko odpadów, kwatera balastu.
- PGO „Eko-MAZURY” Sp. z o.o. Siedliska:
 - Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów,
 - Składowisko odpadów, kwatera II.
- AMEST Kętrzyn Sp. z o.o. Mażany - Składowisko odpadów, kwatera II,
- ZUOK RUDNO Sp. z o.o. Rudno:
 - Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów,
 - Składowisko odpadów, kwatera II.

Na wypadek awarii instalacji regionalnej funkcjonują:

- ZUO Sp. z o.o. Elbląg - Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów,
- ZUOK RUDNO Sp. z o.o. Rudno
 - Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów,
 - Składowisko odpadów, kwatera II.

4.2.5. Mieszkalnictwo

Zasób mieszkaniowy w Gminie Piecki wynosił w 2013 roku ogółem 2 320 mieszkań o łącznej powierzchni 199 383 m².

Tabela 24. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Piecki

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mieszkania	mieszk	2 207	2 217	2 262	2 274	2 298	2 320
Izby	izba	9 520	9 575	9 979	10 046	10 181	10 305
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	182 706	184 231	190 717	192 411	196 509	199 383

Źródło: Dane GUS

Analizując wyposażenie budynków w instalacje techniczno - sanitarne należy zauważyć, że nie wszystkie mieszkania posiadają dostęp do podstawowych instalacji tj. wodociągu, łazienki czy centralnego ogrzewania. W 2012 roku 3,2% mieszkań nie było podłączonych do wodociągu, 9,6% nie było wyposażonych w łazienkę, zaś 21,3% nie posiadało centralnego ogrzewania.

Tabela 25. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne [%]

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
wodociąg	96,0	96,0	96,7	96,7	96,8
łazienka	87,4	87,4	90,2	90,3	90,4
centralne ogrzewanie	74,9	75,0	78,3	78,5	78,7

Źródło: Dane GUS

Zadaniem własnym gminy jest tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych swoim obywatelom. Zakres odpowiedzialności obejmuje przede wszystkim zapewnienie lokali socjalnych dla mieszkańców o niskich dochodach. Lokale socjalne służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych osób ubogich nie posiadających tytułu prawnego do lokalu oraz osób eksmitowanych na podstawie orzeczenia sądowego.

Na terenie Gminy Piecki obowiązuje „*Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Piecki na lata 2012-2018*”, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXII/90/12 Rady Gminy Piecki z dnia 27 czerwca 2012 r. Zgodnie z „*Programem...*” mieszkaniowy zasób Gminy tworzą lokale stanowiące własność Gminy Piecki, położone w budynkach stanowiących wyłączną własność lub współwłasność Gminy. Na dzień 1 stycznia 2012 roku Gmina posiadała 17 lokali położonych we wsi Piecki oraz 18 lokali położonych na terenie Gminy, poza wsią Piecki. Zgodnie z zamierzeniami, zasób mieszkaniowy Gminy będzie ulegał zmniejszeniu na skutek sprzedaży lokali mieszkalnych najemcom i w 2018 wyniesie 21 lokali mieszkalnych oraz 2 lokale socjalne. Aby zapewnić godne warunki do życia najbiedniejszym mieszkańcom, Gmina planuje pozyskiwać lokale socjalne poprzez zmianę sposobu użytkowania i adaptację lokali użytkowych na mieszkalne.

Stan zasobu mieszkaniowego Gminy oceniony został jako dobry i zadawalający. Należy jednak podkreślić, że władze Gminy planują przeprowadzenie remontów i modernizację budynków najbardziej tego wymagających, dzięki czemu zapewnione zostaną jeszcze lepszy i bardziej komfortowe warunki do życia.

Gmina Piecki posiada także własne tereny inwestycyjne dla budownictwa mieszkaniowego. Miejscowy Plan Zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Piecki przeznaczył około 6,6 ha pod zabudowę mieszkaniową. Są to tereny położone na zachodnim skraju miejscowości Piecki - na zachód od osiedla domków jednorodzinnych. Ponadto na drogi wewnętrzne (dojazdowe) przeznaczono około 1,3 ha terenu. Tereny wymagają uzbrojenia w sieci wodno - kanalizacyjną i energetyczną. Natomiast Plan Zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Krutynia wyznaczył tereny pod zabudowę mieszkaniową o powierzchni około 2,1ha. Tereny położone są w północno - wschodniej części miejscowości i przylegają do istniejącej zabudowy wsi. Pod drogi wewnętrzne (dojazdowe) przeznaczono około 0,4ha. Tereny uzbrojony są w sieć kanalizacyjną i częściowo

w wodociągową. Natomiast usytuowanie sieci energetycznych umożliwia wykonanie przyłączy energetycznych.

5. Partnerstwa Gminy Piecki

Gmina Piecki realizując zadania własne, jak również inne zadania inwestycyjne, współpracuje z innymi podmiotami sektora publicznego, z którymi zawarła umowy partnerskie.

Gmina Piecki może poszczycić się realizacją wspólnych projektów z następującymi partnerami:

- Lokalna Organizacja Turystyczna „Ziemia Mrągowska” – została założona w 2004 roku, jej siedziba mieści się w Mrągowskim Centrum Informacji Turystycznej. Gmina Piecki obok miasta Mrągowo, powiatu mrągowskiego i przedstawicieli sektora turystycznego jest jednym ze 100 członków Organizacji. Głównym celem działalności LOT jest promocja Ziemi Mrągowskiej, wspieranie rozwoju turystyki oraz systematyczna współpraca z podmiotami branży turystycznej. Członkostwo w Organizacji odgrywa istotną rolę w branży turystycznej, a także ma duże znaczenie dla społeczności lokalnej. Przynależność umożliwia umieszczenie swej oferty turystycznej w bazie turystycznej, na stronie internetowej, w publikacjach promocyjnych oraz zaprezentowanie jej na targach turystycznych.
- Lokalna Grupa Działania „Mazurskie Morze”, zgodnie ze Statutem, celem działalności Stowarzyszenia jest podnoszenie jakości życia mieszkańców i wspieranie zrównoważonego rozwoju obszaru LGD „Mazurskie Morze” poprzez:
 - wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszaru działania,
 - wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich
 - wspieranie działań na rzecz realizacji LSR oraz LSROR,
 - działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz obszarów zależnych od rybactwa, sprawniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego terenów wiejskich, poprawa ich konkurencyjności jako miejsca zamieszkania, wypoczynku i prowadzenia działalności gospodarczej, a także aktywizacja oraz współpraca lokalnych środowisk,
 - aktywizowanie członków Stowarzyszenia do prac nad organizacją i rozwojem turystyki wiejskiej oraz sportu,
 - działanie na rzecz poprawy stanu infrastruktury niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania turystyki wiejskiej,
 - promocja i ochrona dziedzictwa kulturowego oraz środowiska naturalnego,
 - promocja i wspomaganie rozwoju nauki, edukacji, oświaty i wychowania; wyrównywanie szans edukacyjnych,

- promocja i wspomaganie rozwoju gospodarczego, w tym rozwoju przedsiębiorczości,
- promocja i rozwój turystyki i agroturystyki,
- promocja i upowszechnianie sportu, rekreacji i aktywnego wypoczynku.

Zaspokajanie potrzeb i stworzenie optymalnych warunków do funkcjonowania społeczeństwa jest jednym z głównych zadań samorządu lokalnego. Efektywne kierowanie gminą musi polegać na aktywnej współpracy z liderami środowisk lokalnych. Działalność **organizacji pozarządowych** i **stowarzyszeń** jest istotnym elementem spajającym i aktywizującym społeczność lokalną, dzięki czemu możliwe jest skuteczne i szybkie rozwiązywanie problemów lokalnych. Gmina Piecki od lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi. Kluczowym dokumentem określającym zasady tego współdziałania jest roczny program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi. Prowadzą one na terenie Gminy, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom Gminy. Realizowane zgodnie z ww. ustawą zadania obejmują: upowszechnianie kultury, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, wypoczynek dzieci i młodzieży, organizację imprez o charakterze lokalnym.

Należy podkreślić, że współpraca partnerska Gminy Piecki z innymi podmiotami sektora publicznego jest szansą dla rozwoju samej Gminy, jak i całego regionu. Dzięki partnerstwom możliwe będzie zwiększenie atrakcyjności mieszkaniowej, inwestycyjnej i turystycznej Gminy poprzez wspólne realizowanie niektórych projektów technicznych i społecznych. Partnerstwo umożliwi osiągnięcie korzyści z realizacji danej inwestycji przy znacznie mniejszych nakładach (w ramach projektów partnerskich, koszty projektu rozkładają się proporcjonalnie na każdego z partnerów).

6. Analiza budżetu Gminy Piecki za lata 2008-2013

6.1. Dochody budżetu Gminy Piecki

Dane dotyczące zmiany struktury poszczególnych dochodów budżetu Gminy Piecki w latach 2008 – 2013 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 26. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Gminy Piecki w latach 2008-2013 [zł]

Dochody	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ogółem	18 789 247,62	19 747 572,21	20 252 407,88	26 034 073,45	25 269 356,78	24 972 306,74
majątkowe	1 407 400,69	1 550 648,14	1 368 581,58	6 699 281,51	3 919 815,15	2 518 837,62
% udział	7,5%	7,9%	6,8%	25,7%	15,5%	10,1%

bieżące	17 381 846,93	18 196 924,07	18 883 826,30	19 334 791,94	21 349 541,63	22 453 469,12
% udział	92,5%	92,1%	93,2%	74,3%	84,5%	89,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Struktura dochodów Gminy Piecki na przestrzeni analizowanych lat wykazuje tendencję wzrostową (choć w latach 2012 i 2013 odnotowano spadek dochodów). Od 2008 roku nastąpił wzrost dochodów Gminy Piecki o 32,9%.

Udział **dochodów bieżących** w ogólnej strukturze dochodów Gminy zmieniał się z każdym rokiem, jednak zawsze utrzymywał wysoki poziom. I tak w 2008 r. wyniósł 92,5%, w 2009 – 92,1%, w 2010 r. – 93,2%, w 2011 r. – 74,3%, w roku 2012 – 84,5%, a w 2013 r. – 89,9%. Dochody bieżące są źródłem finansowania zadań własnych danej jednostki samorządu terytorialnego i to na ich wysokość gmina ma możliwość oddziaływania. Im większy udział mają one w budżecie, tym łatwiejszy i bardziej przewidywalny jest proces prognozowania budżetu. Wzrostowi dochodów bieżących sprzyja wzrost lokalnej bazy ekonomicznej możliwy do osiągnięcia m.in. w wyniku realizacji inwestycji służących lokowaniu nowej oraz dalszemu rozwojowi istniejącej działalności gospodarczej oraz rozwojowi mieszkalnictwa. Procesy te z kolei w dłuższym okresie czasu zwiększają bazę podatkową.

W strukturze dochodów Gminy Piecki zauważalne jest także występowanie co roku **dochodów majątkowych**, do których zalicza się:

- dotacje i środki przeznaczone na inwestycje,
- dochody ze sprzedaży majątku,
- dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Analizując strukturę dochodów Gminy Piecki z podziałem na ich rodzaj, to największy udział w 2013 roku stanowiły subwencje Gminy, a następnie dochody własne i dotacje.

Tabela 27. Dochody Gminy Piecki w latach 2008-2013 [zł]

Dochody	2008	2009	2010	2011	2012	2013
dochody własne	6 504 227,89	7 221 830,92	6 121 615,79	6 275 144,35	6 735 847,90	7 954 889,83
% udział w dochodach ogółem	34,6%	36,6%	30,2%	24,1%	26,7%	31,9%
subwencja ogółem	7 263 645,00	8 008 363,00	8 504 424,00	8 538 973,00	9 268 440,00	9 461 828,00
% udział w dochodach ogółem	38,7%	40,6%	42,0%	32,8%	36,7%	37,9%
dotacja ogółem	-	4 517 378,29	5 626 368,09	11 219 956,10	9 265 068,88	7 555 588,91
% udział w dochodach ogółem	-	22,9%	27,8%	43,1%	36,7%	30,3%
DOCHODY OGÓŁEM	18 789 247,62	19 747 572,21	20 252 407,88	26 034 073,45	25 269 356,78	24 972 306,74

Źródło: Dane GUS

Dochody własne

Wysokość dochodów własnych Gminy Piecki ulegała wahaniom, jednakże w latach 2008-2013 odnotowano ponad 22% wzrost dochodów własnych.

Tabela 28. Poszczególne kategorie dochodów własnych Gminy Piecki [zł]

Rodzaj podatku	2008	2009	2010	2011	2012	2013
podatek rolny	385 008,63	441 949,62	333 960,03	320 704,68	515 850,05	568 469,40
podatek leśny	374 462,26	387 399,40	353 310,86	400 407,78	484 083,37	489 001,58
podatek od nieruchomości	1 982 781,17	2 179 914,00	2 135 879,13	2 152 721,39	2 368 579,52	2 436 730,76
podatek od środków transportowych	89 961,34	112 909,79	116 989,30	134 255,80	136 341,25	169 451,84
podatek od ccp	200 910,40	167 005,78	134 250,44	147 637,20	144 978,28	149 529,00
wpływy z opłaty skarbowej	35 044,80	30 400,00	32 667,44	30 139,50	29 589,00	29 532,99
dochody z majątku	1 036 106,69	463 696,07	222 228,34	561 743,49	340 578,17	905 053,60
wpływy z usług	122 684,46	140 902,14	149 860,19	155 246,48	169 689,51	149 838,97
pozostałe dochody własne	0,00	1 150 000,00	535 165,99	9 926,17	0,00	20 927,15

Źródło: Dane GUS

Tabela 29. Udział w podatkach stanowiących dochód państwa w Gminie Piecki w latach 2008-2013 [zł]

Udział w podatkach stanowiących dochód państwa	2008	2009	2010	2011	2012	2013
od osób fizycznych	1 839 435,00	1 669 645,00	1 539 710,00	1 782 295,00	1 905 067,00	2 118 938,00
od osób prawnych	8 167,60	25 078,83	30 351,70	52 583,27	46 482,58	44 782,75
razem	1 847 602,60	1 694 723,83	1 570 061,70	1 834 878,27	1 951 549,58	2 163 720,75

Źródło: Dane GUS

Największy udział w dochodach własnych Gminy Piecki mają wpływy z tytułu podatku od nieruchomości. Udział ten w 2013 roku wyniósł 30,6%. Równie wysoki udział stanowił podatek od osób fizycznych (tj. 26,6%).

W analizowanym okresie można zauważyć wzrost dochodów z tytułu większości podatków. Spadek nastąpił w przypadku podatku od czynności cywilnoprawnych, wpływu z opłaty skarbowej oraz dochodów z majątku.

Należy podkreślić, że Gmina Piecki może w sposób pośredni oddziaływać na wysokość dochodów z udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, m.in. poprzez systematyczne tworzenie dogodnych warunków do osiedlania się na swoim terenie.

Subwencja ogólna

Dochody z tytułu subwencji ogólnej stanowiły w roku 2008 – 38,7% ogółu dochodów Gminy Piecki, zaś w roku 2013 – 37,9%. Ponad 62% subwencji ogółem stanowi subwencja oświatowa.

Tabela 30. Udział poszczególnych części subwencji w ogólnym dochodzie Gminy Piecki w latach 2008-2013 [zł]

Subwencja	2008	2009	2010	2011	2012	2013
część oświatowa subwencji ogólnej	5 225 306,00	5 317 082,00	5 499 226,00	5 710 889,00	5 889 502,00	5 892 466,00
uzupełnienie subwencji ogólnej	0	0	0	0	17 094,00	0
część równoważąca subwencji ogólnej	26 819,00	40 204,00	47 135,00	76 713,00	209 457,00	192 841,00
część wyrównawcza subwencji ogólnej	2011520	2651077	2 958 063,00	2 751 371,00	3 152 387,00	3 376 521,00
Razem	7 263 645,00	8 008 363,00	8 504 424,00	8 538 973,00	9 268 440,00	9 461 828,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Biorąc pod uwagę, że subwencja jest formą uzupełnienia dochodów własnych, które z różnych powodów nie są dopasowane do poziomu wydatków ponoszonych przez gminę, to im większy udział subwencji w dochodach gminy, tym większe ryzyko pojawienia się trudności w długookresowym bilansowaniu budżetu. To z kolei może przełożyć się na zmniejszenie inwestycji w regionie, a w konsekwencji zwiększenie bezrobocia i wzrost przepaści w rozwoju gospodarczym w stosunku do ogółu samorządów tego samego szczebla. Efektem takiego postępowania może być jeszcze większe uzależnienie budżetu od subwencji. Należy jednak podkreślić, że subwencja jest bardziej stabilnym źródłem dochodów niż np. dochody własne.

Dotacje

Gmina otrzymuje wsparcie z budżetu państwa w formie dotacji w formie:

- dotacji przysługującej gminie w wysokości nie pobranych kwot z tytułu ulg i zwolnień określonych w ustawie z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 roku Nr 94, poz. 431 z późn. zm.), ustawie z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.), czyli rekompensaty z tytułu ubytku dochodów własnych;
- dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy;
- dotacji celowej z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej zlecone gminie oraz dotacje celowe na inne zadania zlecone gminie ustawami.

Dotacje ogólne mają charakter wyrównawczy: służą finansowaniu niedoboru budżetowego szczebla lokalnego. Dotacje celowe służą natomiast finansowaniu ściśle określonych zadań publicznych.

W perspektywie lat 2009-2013 wysokość dotacji celowych przekazanych Gminie Piecki zwiększyła się o 67,3%. Należy również zauważyć, że udział dotacji ogółem w dochodach ogółem Gminy Piecki zwiększył się w analizowanym okresie o 7,4 p.p.

Tabela 31. Dotacje w budżecie Gminy Piecki w latach 2008-2013

Dotacje	2008	2009	2010	2011	2012	2013
dotacje ogółem	-	4 517 378,29	5 626 368,09	11 219 956,10	9 265 068,88	7 555 588,91
dotacje celowe	5 021 374,73	4 371 078,60	5 464 640,74	11 077 933,90	8 980 279,11	7 324 104,21
pozostałe	-	146 299,69	161 727,35	142 022,20	284 789,77	231 484,70
% udział w dochodach ogółem	-	22,9%	27,8%	43,1%	36,7%	30,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

6.2. Wydatki budżetu Gminy Piecki

W latach 2008-2013 wydatki Gminy Piecki wzrosły o 26% (choć w ostatnich latach: 2012 i 2013 podobnie jak w przypadku dochodów, nastąpił spadek wydatków Gminy). Największy udział stanowią **wydatki bieżące** (ponad 93,7% w 2013 roku), które przeznaczane są na bieżące realizowanie zadań własnych Gminy. W okresie 2008-2013 można zaobserwować ogólny wzrost wydatków bieżących Gminy, który jest spowodowany:

- realizowaniem przez Gminę Piecki nowych zadań, które zostały sędowane na wszystkie gminy przez Państwo, jednakże nie zostały przekazane dodatkowe środki na ich realizację. W związku z tym, Gmina realizuje więcej zadań własnych przy takim samym budżecie,
- pojawieniem się nowych kosztów eksploatacyjnych generowanych przez nowo zrealizowane inwestycje (np. koszty utrzymania dróg, boisk wielofunkcyjnych itp.).

Należy zauważyć, że oprócz wydatków bieżących, w budżecie Gminy Piecki występują również **wydatki majątkowe**, wynikające z aktywnej polityki inwestycyjnej Gminy. Wydatki majątkowe pełnią rolę wydatków rozwojowych, przekładając się bezpośrednio na wzrost potencjału mieszkaniowego, turystycznego i inwestycyjnego Gminy, a przede wszystkim poprawę jakości życia mieszkańców. Szczególnie duży ich udział odnotowano w latach 2011 i 2012, gdy osiągnęły one odpowiednio 45,2% i 22,0% ogólnych wydatków Gminy.

Tabela 32. Wydatki Gminy Piecki w latach 2008-2013

Wydatki	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ogółem	17 961 812,24	20 673 464,72	20 962 229,95	35 648 234,94	26 172 140,78	22 628 960,90
majątkowe	2 295 527,35	4 091 835,52	2 571 113,84	16 111 977,96	5 770 808,35	1 429 924,18
% udział w. majątkowych	12,8%	19,8%	12,3%	45,2%	22,0%	6,3%
bieżące	15 666 284,89	16 581 629,20	18 391 116,11	19 536 256,98	20 401 332,43	21 199 036,72
% udział w. bieżących	87,2%	80,2%	87,7%	54,8%	78,0%	93,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Tabela 33. Struktura wydatków Gminy Piecki w latach 2008-2013 [zł]

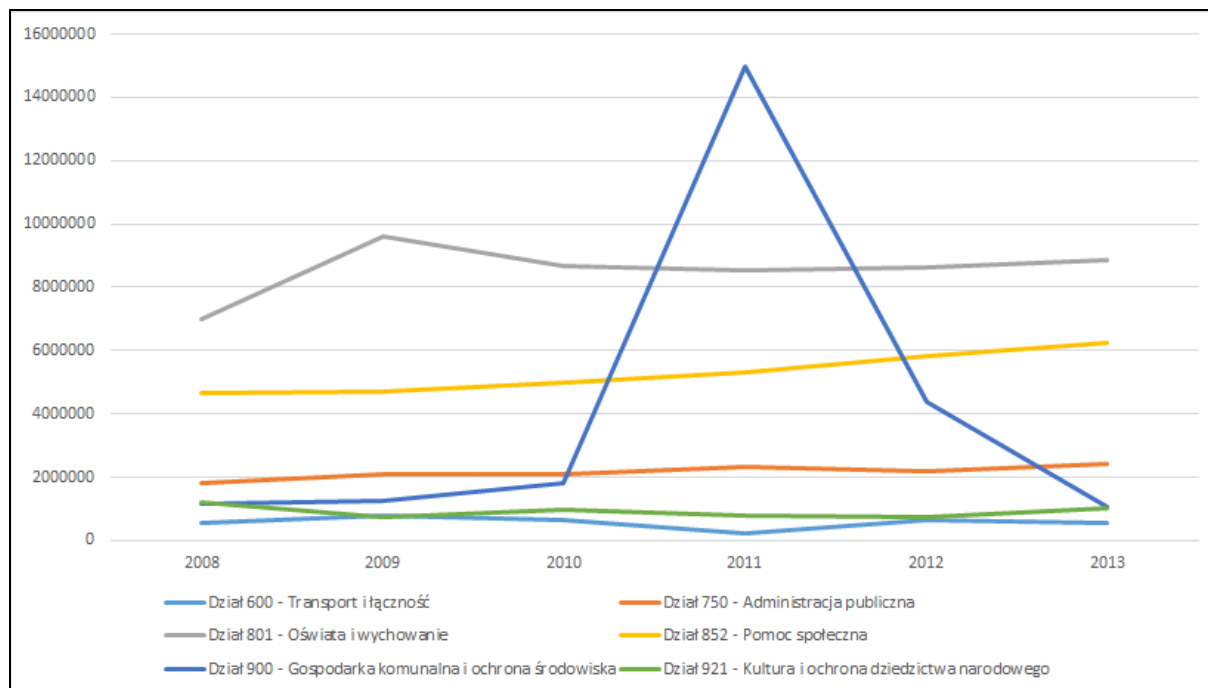
Wydatki	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	721 814,65	479 578,39	446 928,91	643 177,01	1 692 756,13	538 836,83
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	62 151,00	20 500,00	170 000,00	206 179,00	226 533,00	262 839,00

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PIECKI NA LATA 2014 - 2024

Dział 600 - Transport i łączność	547 072,66	806 331,09	647 930,98	205 057,61	639 034,79	535 287,92
Dział 630 - Turystyka	2 163,87	2 642,74	10 157,40	11 554,30	35 432,35	1 604,43
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	70 203,77	113 239,85	74 917,01	46 045,92	131 123,85	148 312,15
Dział 710 - Działalność usługowa	51 136,37	40 283,69	71 823,35	116 208,41	87 250,00	101 936,30
Dział 750 - Administracja publiczna	1 808 610,55	2 100 201,12	2 103 618,64	2 331 019,08	2 178 695,47	2 416 361,29
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	4 752,00	15 491,00	61 947,00	19 359,00	1 340,00	1 340,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	128 600,00	199 701,00	177 559,00	311 279,00	128 973,65	125 000,00
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	69 794,69	35 646,45	114 019,49	452 088,70	665 375,30	541 300,13
Dział 801 - Oświata i wychowanie	6 973 627,11	9 585 176,02	8 663 086,96	8 535 420,37	8 627 294,11	8 838 858,49
Dział 851 - Ochrona zdrowia	138 034,59	157 816,11	157 550,64	149 174,84	148 391,28	150 456,62
Dział 852 - Pomoc społeczna	4 647 233,52	4 702 482,47	4 990 492,55	5 302 622,68	5 823 425,88	6 236 123,58
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	83 023,94	146 299,69	161 727,35	142 022,20	287 447,67	204 265,43
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	227 893,80	197 875,00	247 465,20	264 573,20	270 321,00	332 964,40
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 144 204,26	1 250 075,57	1 819 607,63	14 992 121,37	4 386 851,91	1 068 440,50
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 222 596,77	759 405,63	978 400,00	779 131,49	753 460,70	1 038 414,23
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	58 898,69	60 718,90	64 997,84	-	-	-
Dział 926 - Kultura fizyczna	-	-	-	1 141 200,76	88 433,69	86 619,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 7. Wybrane wydatki Gminy Piecki w latach 2008-2013 [zł]

Źródło: Opracowanie własne

Analizując strukturę wydatków Gminy Piecki w latach 2008-2013 można zauważyć następujące relacje:

- w całym analizowanym okresie, prócz roku 2011, największa część środków finansowych kierowana była na cele oświaty i wychowania – w 2013 roku wydatki te stanowiły 39,1% wszystkich wydatków Gminy Piecki. Oprócz podstawowych wydatków na oświatę, Gmina Piecki realizuje szereg innych wydatków związanych z utrzymaniem pracowników obsługi szkół i przedszkoli, koszty związane z dowozem dzieci do szkół, obsługa ekonomiczno-administracyjna szkół, środki przeznaczone na doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla emerytowanych nauczycieli, inne wydatki jak nagrody dla dzieci za udział w szeregu konkursach i olimpiadach tematycznych. Ponadto, Gmina na bieżąco finansuje remonty placówek oświatowych. Wydatki na oświatę związane są zatem głównie z zapewnieniem bazy oświatowej o wysokim standardzie, a także z zapewnieniem wysokiego poziomu nauczania. Ograniczenie tych wydatków wpłynie niekorzystnie na poziom i wizerunek oświaty na terenie Gminy Piecki, nad którym to pracuje intensywnie już od kilku lat. W związku z tym, w dłuższym okresie należy dążyć do zwiększenia subwencji oświatowej poprzez zwiększenie liczby uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych na terenie Gminy. Wzrost liczby uczniów nastąpi w wyniku zwiększenia atrakcyjności Gminy pod względem osadnictwa. W wyniku migracji na teren Gminy Piecki wzrośnie m.in. liczba dzieci, a każdy uczeń to dodatkowe dochody dla Gminy z tytułu subwencji oświatowej;

- drugim znaczącym obszarem pod względem wydatków Gminy Piecki była pomoc społeczna. Udział tej grupy wydatków w 2013 roku wyniósł 27,6% i wzrósł o około 34% w stosunku do 2008 r. co wynikało m.in. ze zmiany przepisów prawa (m.in. Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która to doprowadziła do zwiększenia potencjalnej liczby beneficjentów świadczeń alimentacyjnych lub Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgodnie z którą Gmina ma współfinansować pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym oraz współfinansować pieczę zastępczą). Wprawdzie podstawowym źródłem finansowania większości wydatków Gminy były dotacje budżetu państwa przekazywane na realizację zadań zleconych, jednak z upływem czasu zwiększał się także zakres zadań finansowanych środkami własnymi budżetów gmin. Ponadto, analizując zachodzące zmiany demograficzne należy zakładać, że udział tej grupy wydatków w ogólnej kategorii wydatków będzie wykazywał w dłuższym okresie czasu tendencję rosnącą;
- trzecimi co do wielkości wydatkami Gminy Piecki były wydatki na administrację publiczną, które w 2013 roku stanowiły 10,7% wydatków Gminy. Wydatki te obejmowały przede wszystkim wydatki na wynagrodzenia pracowników administracji, wydatki bieżące (np. na energię, zakup artykułów biurowych, obsługę praną, usługi telekomunikacyjne i internetowe, szkolenia pracowników), a także wydatki związane z pracami remontowymi w budynkach administracji publicznej oraz wydatki związane z promocją Gminy Piecki. Wysokość wydatków na administrację publiczną wzrosła w stosunku do 2008 roku o 33,6%;
- wysoki udział w wydatkach Gminy Piecki stanowiły również wydatki na: gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 4,7%, kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego – 4,6% oraz na transport i łączność – 2,4% wydatków Gminy.

Należy jednak podkreślić, że w latach 2005-2012 władze centralne przekazały gminom nowe zadania albo rozszerzyły zakres dotychczas realizowanych zadań bez odpowiedniego zabezpieczenia ich finansowania. Dodatkowo liczne zmiany ustawowe spowodowały zmniejszenie dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego. Do zmian tych należą m.in.:

- nowe zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej - Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r., nakłada na jednostki samorządu terytorialnego wiele nowych zadań z zakresu wspierania rodziny oraz opieki nad dzieckiem i rodziną. Ustawa wprowadza przede wszystkim nowe kategorie pracowników samorządowych – asystenta rodziny oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Niejasne sformułowania użyte

w ustawie stawiają pod znakiem zapytania obligatoryjność zatrudniania w gminach asystentów rodziny. Ponadto, ustawa nakłada na gminę liczne zadania własne, których realizacja wymaga znacznych środków finansowych. Szczegółowe ich wyliczenie określa dział VI ustawy. Od 1 stycznia 2012 r. do zadań własnych każdej gminy należy także:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
 - tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
 - współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- zwiększenie obowiązkowej składki rentowej o 2% po stronie pracodawcy. Podwyżkę tych kosztów samorząd musi sfinansować sam;
 - wzrost wynagrodzeń nauczycieli o 7% w 2011 r. i o 3,85% w 2012 r. Subwencja oświatowa nie pokrywa w całości podwyżek, co oznacza dla budżetu Gminy Piecki konieczność dopłat z własnego budżetu;
 - dodatkowe koszty związane m.in. z systemem ZMOKU (ustawa o ewidencji ludności i dowodach osobistych) lub z nową ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
 - ustawa z 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej – całkowicie nowa regulacja, która nakłada nowe zadania w zasadniczej części ustawy oraz (art. 23) wprowadza zmiany w Prawie geodezyjnym i kartograficznym dotyczącym m.in. gmin (ewidencja miejscowości, ulic i adresów);
 - ustawa z 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, której rozdział 16 mówi, że koszty zezwoleń na kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi ochotniczych straży pożarnych są finansowane z budżetu gminy.

Gmina Piecki (podobnie jak inne gminy w Polsce), zmuszona jest pokrywać koszty związane z realizacją nowych zadań narzuconych przez władze centralne z budżetu własnego. W związku z tym, że zmiany te dotyczą różnych obszarów funkcjonowania Gminy, to konsekwencją tych zmian jest znaczny wzrost wydatków bieżących Gminy Piecki (zwłaszcza w ramach administracji publicznej, opieki społecznej oraz gospodarki komunalnej), co w konsekwencji wpływa na wzrost udziału tych wydatków w ogólnej strukturze wydatków Gminy.

6.3. Wynik budżetów Gminy Piecki w latach 2008-2013

W tabeli 34 przedstawiono wielkość wydatków budżetowych na tle dochodów Gminy Piecki w latach 2008-2013, obrazując tym samym wysokość deficytu budżetowego lub nadwyżki budżetowej.

Tabela 34. Wyniki budżetów Gminy Piecki w latach 2008-2013 [zł]

Budżet	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dochody	18 789 247,62	19 747 572,21	20 252 407,88	26 034 073,45	25 269 356,78	24 972 306,74
Wydatki	17 961 812,24	20 673 464,72	20 962 229,95	35 648 234,94	26 172 140,78	22 628 960,90
Wynik	827 435,38	-925 892,51	-709 822,07	-9 614 161,49	-902 784,00	2 343 345,84

Źródło: GUS

Jak widać na powyższym zestawieniu, w latach 2008-2013 (oprócz lat 2008 i 2013) Gmina Piecki osiągała deficyt budżetowy, tzn. wydatki Gminy znacznie przewyższały jej dochody. Należy jednak podkreślić, że deficyt budżetowy w ostatnich latach wynikał z aktywnej polityki inwestycyjnej Gminy, nastawionej na maksymalizację działań realizowanych przy wsparciu z funduszy UE. Inwestycje realizowane na terenie Gminy, finansowane ze środków zewnętrznych często wymagały wkładu własnego ze strony Gminy. Wkład ten stanowiły wydatki majątkowe z budżetu. Zatem powstały deficyt ma uzasadnienie w zrealizowanych w latach 2008-2013 projektach inwestycyjnych, które mają służyć poprawie warunków życia mieszkańców Gminy Piecki.

6.4. Polityka inwestycyjna Gminy

Polityka inwestycyjna gminy polega na świadomym i celowym wyborze przedsięwzięć inwestycyjnych według ustalonych kryteriów oraz na odpowiednim doborze źródeł ich finansowania, co znajduje odzwierciedlenie w planowaniu strategicznym – w strategii rozwoju JST oraz w planowaniu wieloletnim.

Rozwój społeczno-gospodarczy możliwy jest nie tylko dzięki dochodom własnym gminy, ale również dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym. Dlatego też, środki te stanowią niewątpliwie wsparcie dla budżetu samorządu lokalnego.

Fundusze zewnętrzne można pozyskać z dwóch źródeł, a mianowicie:

- ze źródeł krajowych (np. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Narodowy Plan Rozbudowy Dróg Lokalnych),
- ze źródeł unijnych (np. Regionalny Program Operacyjny, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Program Operacyjny Kapitał Ludzki).

Od roku 2007 Gmina Piecki aplikuje o środki zewnętrzne pozyskując je na rozwój infrastruktury drogowej, edukacyjnej, społecznej, a także inwestycje w sferze rozwoju społeczności lokalnej.

Wykaz najważniejszych inwestycji zrealizowanych przez Gminę Piecki przy wykorzystaniu środków własnych jak i zewnętrznych, prezentuje poniższa tabela.

Tabela 35. Inwestycje zrealizowane przez Gminę Piecki w latach 2007-2013

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość całkowita	Wysokość i źródło dofinansowania
-----	----------------	------------------	-------------------	----------------------------------

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PIECKI NA LATA 2014 - 2024

			projektu	zewnętrznego
1	<u>Modernizacja infrastruktury kulturalno-rekreacyjno-sportowej we wsi Brejdyny</u>	2007-2008	180 177,86 zł	144 141,00 zł Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006 ”
2	Budowa sali gimnastycznej w SP w Nawiadach	2008-2010	3 173 870,23zł	1 499 999,99 zł Ministerstwo Sportu i Turystyki
3	Mazurski rok obrzędowy w Starych Kiełbonkach	2010	18 000,05 zł	9 926,17 zł Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Oś. 4 LEADER – Lokalna Grupa Działania Mazurskie Morze - Małe projekty.
4	Urządzenie plaży wiejskiej nad jeziorem Wągiel	2010-2011	693 440,61 zł	350 000,00 zł Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Odnowa i rozwój wsi
5	Remont i wyposażenie świetlic wiejskich w miejscowościach Babięta, Dobry Lasek, Rosocha	2011	128 927,49 zł	79 581,00 zł Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Odnowa i rozwój wsi
6	Budowa i urządzenie placów zabaw na Osiedlu 35 - lecia PRL i osiedlu domków jednorodzinnych w Pieckach oraz miejscowościach: Krutyń, Machary i Dłużec	2011	64 237,29 zł	39 169,00 zł Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Oś 4, Lokalna Grupa Działania Mazurskie Morze - Odnowa i rozwój wsi.
7	Budowa boiska „Orlik” w Pieckach	2011	1 068 172,53 zł	500 000 MSiT 333 000 Samorząd Województwa
8	„Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich”	2010-2012	18 498 473,99 zł	9 096 189,12 zł Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury 2007-2013
9	Utworzenie i zagospodarowanie placów zabaw w miejscowościach Stare Kiełbonki i Brejdyny	2012	71 401,48 zł	31 186,00 zł Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Oś 4, Lokalna Grupa Działania Mazurskie Morze - Odnowa i rozwój wsi
10	Budowa placu zabaw na Osiedlu 35-lecia PRL w Pieckach	2012	98 900,14 zł	58 196,00 zł Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Odnowa i rozwój wsi
11	Budowa zbiorowego zaopatrzenia w wodę miejscowości: Krawno,	2011-2012	1 385 115,34 zł	440 206,68 zł Program Rozwoju Obszarów

	Zydzrojowa Wola, Zydzrojowy Piecek oraz Piasutno i Koczek			Wiejskich na lata 2007-2013, Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.
12	Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III SP w Gminie Piecki	2012-2013	184 177,30 zł	156 550,71 zł Program Operacyjny Kapitał Ludzki
13	Remont świetlicy w Starych Kiełbonkach	2013	181 622,14 zł	114 929,00 zł Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Oś 4, Lokalna Grupa Działania Mazurskie Morze - Odnowa i rozwój wsi.
14	Remont i modernizacja świetlicy w miejscowości Głogno	2013	43 647,04 zł	21 876,50 zł Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Oś. 4 LEADER – Lokalna Grupa Działania Mazurskie Morze - Małe projekty.
15	Zagospodarowanie działki w miejscowości Cierzpięty	2013	31 628,40 zł	18 139,84 zł Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Oś. 4 LEADER – Lokalna Grupa Działania Mazurskie Morze - Małe projekty.
16	Zakup średniego samochodu bojowego dla OSP w Nawiadach	2013	620 813,59 zł	484 094,06 zł Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Pieckach

Należy zaznaczyć, że każda inwestycja pociąga za sobą konkretne wydatki z budżetu Gminy Piecki, które znajdują odzwierciedlenie we wzroście wydatków majątkowych. Ze względu na ograniczone możliwości finansowe Gminy, nie każda inwestycja była finansowana z środków własnych. Część inwestycji była współfinansowana z funduszy zewnętrznych, jednakże i tego typu projekty, pomimo znacznego dofinansowania w formie bezzwrotnej dotacji, wymagają poniesienia przez Gminę określonego wkładu własnego. Wysoki udział wydatków majątkowych związanych z inwestycjami w ogólnej strukturze wydatków Gminy wynika z tego, że Gmina Piecki wykorzystuje okazje w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, które wspierają realizację inwestycji najważniejszych z punktu widzenia rozwoju gminy.

7. Wyniki badania ankietowego

W trakcie prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Piecki, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy za pośrednictwem ankiety, która składała się z 2 części: 4 pytania zamknięte i 2 pytania otwarte.

Celem badania było zbadanie poziomu zadowolenia mieszkańców Gminy Piecki z usług świadczonych przez Gminę, a także określenie najważniejszych problemów i atutów Gminy Piecki.

Udział w badaniu ankietowym wzięło 41 mieszkańców Gminy Piecki. W związku z tym, przedstawione poniżej odpowiedzi stanowią jedynie materiał poglądowy i nie należy ich interpretować jako opinii całego społeczeństwa Gminy Piecki.

Zgodnie z wynikami przeprowadzonej ankiety, większość respondentów ocenia warunki życia na terenie Gminy Piecki jako **dobre**.

Pytanie 1. Proszę ocenić ważność realizacji poniższych przedsięwzięć na terenie gminy według skali: od 5 - bardzo ważna do 1 – zbędna (proszę zaznaczyć „X” wybraną ocenę)

Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyniki		Ocena				
		1	2	3	4	5
Remonty i budowa dróg		1	1	4	8	21
Budowa infrastruktury około drogowej	Oświetlenie uliczne	1	4	7	13	10
	Chodniki i ścieżki rowerowe	2	3	7	9	19
	Sygnalizacja świetlna	8	5	9	7	6
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej		1	4	9	12	10
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej		1	2	8	13	14
Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej		10	3	8	4	12
Wydzielanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych		4	5	9	7	8
Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (świetlic, ośrodków zdrowia, domów kultury, itp.)		3	4	9	11	8
Budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych		4	6	8	8	10
Uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe		4	4	3	13	10

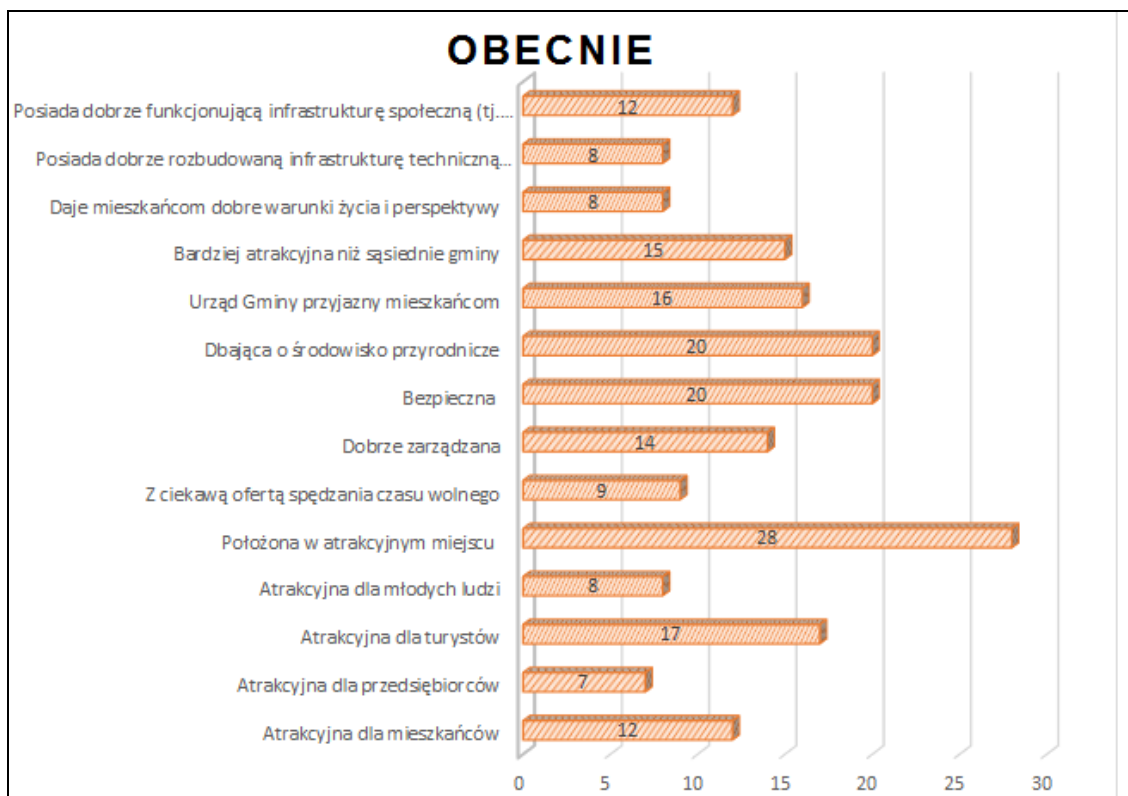
Poprawa estetyki gminy (np. nowe tereny zielone)	2	7	7	13	7
Szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy	3	6	9	4	14

W pierwszym pytaniu poproszono ankietowanych o ocenę ważności realizacji przedsięwzięć na terenie Gminy Piecki w poszczególnych obszarach według skali: od 5 – bardzo ważna do 1 – zbędna. Zgodnie z wynikami zapytania, najważniejszymi przedsięwzięciami do realizacji w najbliższym czasie są: remonty i budowa dróg, budowa chodników i ścieżek rowerowych, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy, a także budowa i modernizacja sieci gazowej.

Pytanie 2. Które z poniższych stwierdzeń najlepiej charakteryzuje Gminę Piecki obecnie, a które z nich powinny charakteryzować Gminę w przyszłości? (Proszę zaznaczyć „x” maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „OBECNIE” oraz maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „W PRZYSZŁOŚCI”)

Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyniki	Suma	Udział %
Atrakcyjna dla mieszkańców	12	6,19%
Atrakcyjna dla przedsiębiorców	7	3,61%
Atrakcyjna dla turystów	17	8,76%
Atrakcyjna dla młodych ludzi	8	4,12%
Położona w atrakcyjnym miejscu	28	14,43%
Z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego	9	4,64%
Dobrze zarządzana	14	7,22%
Bezpieczna	20	10,31%
Dbająca o środowisko przyrodnicze	20	10,31%
Urząd Gminy przyjazny mieszkańcom	16	8,25%
Bardziej atrakcyjna niż sąsiednie gminy	15	7,73%
Daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy	8	4,12%
Posiada dobrze rozbudowaną infrastrukturę techniczną (tj. sieć drogową, kanalizacyjną, wodociągową, itp.)	8	4,12%
Posiada dobrze funkcjonującą infrastrukturę społeczną (tj. bazę oświatową, sportową, kulturalną, opiekę zdrowotną, itp.)	12	6,19%

Wyniki	Suma	Udział %
Atrakcyjna dla mieszkańców	18	7%
Atrakcyjna dla przedsiębiorców	19	8%
Atrakcyjna dla turystów	21	9%
Atrakcyjna dla młodych ludzi	22	9%
Położona w atrakcyjnym miejscu	11	5%
Z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego	20	8%
Dobrze zarządzana	19	8%
Bezpieczna	18	7%
Dbająca o środowisko przyrodnicze	11	5%
Urząd Gminy przyjazny mieszkańcom	15	6%
Bardziej atrakcyjna niż sąsiednie gminy	11	5%
Daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy	17	7%
Posiada dobrze rozbudowaną infrastrukturę techniczną (tj. sieć drogową, kanalizacyjną, wodociągową, itp.)	24	10%
Posiada dobrze funkcjonującą infrastrukturę społeczną (tj. bazę oświatową, sportową, kulturalną, opiekę zdrowotną, itp.)	17	7%

Zdaniem respondentów, Gmina Piecki obecnie postrzegana jest jako gmina, bezpieczna, dbająca o środowisko naturalne i atrakcyjna dla turystów. W przyszłości natomiast respondenci chcieliby, aby Gmina Piecki posiadała dobrze rozbudowaną infrastrukturę techniczną (tj. sieć drogową, kanalizacyjną, wodociagową, itp.), a ponadto uzyskała dodatkowo wizerunek Gminy atrakcyjnej dla młodych ludzi, turystów z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego. Dzięki określeniu takiego stanu docelowego, respondenci określili docelowy wizerunek Gminy Piecki w perspektywie 2024 roku, czyli tzw. wizję rozwoju.

Pytanie 3. Które z poniższych elementów w funkcjonowaniu Urzędu Gminy Piecki należałoby poprawić? (Proszę zaznaczyć „x” odpowiednie pozycje)

Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyniki	Suma	Udział %
Sposób obsługi interesantów	23	14,84%
Indywidualne traktowanie interesanta	25	16,13%
Kompetencje pracowników (poziom wiedzy)	19	12,26%
Czas załatwiania spraw (szybkość obsługi)	19	12,26%
Kultura i zachowanie pracowników	18	11,61%
Pomoc w udzielaniu informacji	21	13,55%
Łatwość dotarcia do właściwego pracownika	20	12,90%
Wygląd i wyposażenie urzędu	10	6,45%

Badaniu poddano również ocenę pracy i funkcjonowania Urzędu Gminy w Pieckach. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami, poprawy i usprawnienia wymagają: indywidualne traktowanie interesanta i sposób jego obsługi, pomoc w udzielaniu informacji oraz łatwość dotarcia do właściwego pracownika.

Pytanie 4. Jakie są najważniejsze problemy do rozwiązania w Gminie Piecki? Co w pierwszej kolejności należałoby naprawić i usprawnić?

Zdaniem ankietowanych, do **najważniejszych problemów w Gminie Piecki** wymagających jak najszybszej interwencji, należą:

- system dróg, chodników i ścieżek rowerowych,
- bezrobocie,
- budowa obwodnicy,
- rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy,
- rozbudowa bazy sportowej i rekreacyjnej,
- organizacja imprez kulturalnych,
- opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Pytanie 5. Jakie obecne atuty Gminy można wykorzystać w przyszłości do jej rozwoju? Co decyduje o obecnej atrakcyjności Gminy Piecki? Co może stać się jej szansą dla rozwoju?

Największymi **atutami Gminy Piecki** zdaniem ankietowanych są:

- malownicze położenie gminy,
- wyznaczona strefa inwestycyjna dla przedsiębiorców,

- tereny pod budownictwo mieszkaniowe,
- przemysł drzewny.

Elementy te niewątpliwie mogą być wykorzystane przez władze lokalne do promowania Gminy Piecki, jako miejsca idealnego do zamieszkania czy też odpoczynku.

Wyniki przeprowadzonej ankiety zostaną wykorzystane do zdefiniowania celów strategicznych w perspektywie interesariusza w „Strategii Rozwoju Gminy Piecki na lata 2014-2024.”

8. Analiza i wnioski z realizacji dotychczasowej Strategii (w trakcie realizacji)

9. Kierunki i szanse rozwojowe Gminy Piecki oraz prognozowane tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej

Gmina Piecki należy do Gmin, które ze względu na swoje położenie oraz uwarunkowania przyrodnicze (połączenie lasów, rezerwatów, kilkunastu jezior i rzek i Krutyni, rozlokowanych w malowniczym, pagórkowatym krajobrazie) posiada duży potencjał do rozwoju mieszkalnictwa, przedsiębiorczości i turystyki rekreacyjnej na swoim terenie.

Do czynników przyrodniczych wpływających na atrakcyjność Gminy należy zaliczyć:

- liczne czyste i piękne jeziora,
- dostępność i różnorodność obszarów leśnych,
- występowanie obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym:
 - rezerwatów przyrody,
 - pomników przyrody,
 - obszarów Natura 2000,
 - Mazurskiego Parku Krajobrazowego,
- rzeka Krutynia,
- bardzo dobrze rozwinięta sieć ścieżek i szlaków turystycznych,
- liczne ciekawe gatunki fauny i flory,
- zimowe atrakcje,
- walory kulturowe,
- liczne imprezy kulturalne i sportowo – rekreacyjne,
- agroturystyka.

Elementem integrującym obszary obsługi ruchu turystycznego, jak i tereny Gminy z atrakcyjnymi turystycznie obszarami sąsiednich gmin, są szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe (na terenie Gminy Piecki wyznaczono szlaki kajakowe i 6 szlaków rowerowych, które przebiegają przez najciekawsze zakątki Gminy, są różnej długości i wiodą przez różnorodne obszary). Sieć szlaków i ścieżek wymaga rozbudowy i odpowiedniego zagospodarowania m.in. poprzez wyznaczenie miejsc wypoczynku, oznakowanie atrakcji turystycznych.

O atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy decyduje również stopień uzbrojenia terenów Gminy w infrastrukturę techniczną. Wszystkie wsie Gminy wyposażone są w sieć wodociagową i prawie wszyscy mieszkańcy mają do niej dostęp (97%). Wyposażenie obszaru w urządzenia kanalizacyjne dotyczy miejscowości Piecki, Krutyń, Krutyński Piecek, Zgon, Czaszkowo, Szklarnia, Krzywy Róg, Dłużec, Rutkowo, Głogno, Brejdyny, a także Zgon, Stare Kiełbonki, Mojtyny oraz Cierpięty. Pozostali mieszkańcy Gminy korzystają ze zbiorników bezodpływowych i z przydomowych oczyszczalni ścieków. Gmina Piecki w trosce o środowisko naturalne oraz życie i zdrowie swych mieszkańców planuje budowę sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Stare Kiełbonki, Nawiady, Cierpięty, Dobry Lasek, Mojtyny oraz Machary. Wszystkie wsie posiadają natomiast wyposażenie w sieć i urządzenia elektroenergetyczne. Generalnie istniejące i realizowane inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej stanowią ważny element sprzyjający rozwojowi osadnictwa Gminy Piecki, ochronie środowiska oraz podniesienia standardów życia mieszkańców.

Gmina Piecki posiada również dogodne połączenie komunikacyjne. Przez teren Gminy przebiegają:

➤ **drogi krajowe:**

- Nr 59 Giżycko – Rozogi (Mrągowo - Piecki),
- Nr 58 Olsztynek - Szczuczyn (Babięta- Ruciane Nida – Zgon),

➤ **drogi wojewódzkie:**

- Nr 609 Mikołajki - Ukta,
- Nr 610 Piecki – Ruciane Nida,
- Nr 601 Nawiady – Babięta,

Powyższe szlaki uzupełniają dobrze rozwiniętą sieć dróg powiatowych i gminnych. Gmina Piecki powiązana jest także z Olsztynem, jako ośrodkiem wojewódzkim – ponadregionalnym głównie w obszarach: wojewódzkiej administracji samorządowej i rządowej oraz wysokospecjalistycznych usług publicznych (kliniki, uczelnie wyższe, usługi kultury). Z racji przynależności do powiatu mrągowskiego, Gmina Piecki posiada ścisłe związki z Miastem Mrągowo z zakresie:

- usług samorządowej administracji szczebla powiatowego, lecznictwa zamkniętego i specjalistycznego, kultury, szkolnictwa ponadgimnazjalnego i usług komercyjnych,
- zatrudnienia – mieszkańcy Gminy Piecki znajdują zatrudnienia poza granicami gminy m.in. w bezpośrednio sąsiadującym Mragowie,
- funkcji mieszkaniowej – Gmina stanowi zaplecze mieszkaniowe dla ludności miejskiej. W miejscowościach tych zostały wyznaczone specjalne tereny pod zabudowę mieszkaniową, na których w znacznej części inwestują mieszkańcy z Mragowa,
- funkcji letniskowej – tereny Gminy ze względu na warunki naturalne, stanowią atrakcyjne miejsca wypoczynku dla turystów nie tylko z terenu powiatu, ale także z całej polski.

Położenie Gminy Piecki i walory przyrodnicze mają zasadniczy wpływ na jej rozwój. Tereny atrakcyjne przyrodniczo i o dogodnym połączeniu komunikacyjnym mogą stanowić interesującą ofertę dla inwestorów i ludności - do lokalizacji pod budownictwo mieszkaniowe i działalności gospodarczą. Na terenie Piecków wyznaczono obszary przeznaczone pod rozwój przedsiębiorczości o powierzchni około 3,4ha dla których opracowano miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Rozwój obszarów przeznaczonych pod aktywizację gospodarczą wiąże się również z rozwojem mieszkalnictwa. Zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego tereny pod zabudowę mieszkaniową zostały wyznaczone na terenie miejscowości Piecki oraz Krutyń.

Udostępnienie nowych obszarów pod zabudowę decyduje o kierunkach rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy Piecki. Dodatkowo warto zaznaczyć, że rozwój mieszkalnictwa oraz usług i działalności gospodarczej na opisywanym terenie będzie zależał od wzrostu liczby ludności Gminy, który przy procesie migracji w przyroście mieszkańców wiąże się głównie z poprawą standardów zamieszkania, rozwojem gospodarczym gminy, koniunkturą ekonomiczną, możliwościami finansowymi ludności oraz rozwojem infrastruktury technicznej.

10. Podsumowanie diagnozy strategicznej – analiza SWOT

O konkurencyjności gminy decyduje:

- poziom życia mieszkańców,
- warunki prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstw,
- możliwość przyciągnięcia inwestorów.

Gmina Piecki podejmuje odpowiednie działania wykorzystujące jej potencjał, aby dostosować się do zmieniających się warunków gospodarczych oraz wymagań potencjalnego mieszkańca i inwestora, zwiększając w ten sposób swoją konkurencyjność.

Przeprowadzona diagnoza strategiczna pozwoliła zauważyć, że na terenie Gminy Piecki występuje wiele czynników sprzyjających dalszemu rozwojowi mieszkalnictwa (tzw. **szanse i mocne strony**). Są to:

- atrakcyjne położenie geograficzne Gminy na obszarze Mazur, uznawanych za jedno z najpiękniejszych miejsc w Polsce,
- dogodne położenie Gminy przy głównych szlakach komunikacyjnych województwa warmińsko - mazurskiego - droga krajowa nr 59 (łącząca Giżycko z Rozogami) i 58 (łączy Olsztynek z Szczuczynem). Korzystne połączenie zapewniają także drogi wojewódzkie: nr 610 (łączy drogi krajowe znajdujące się na terenie Gminy - DK59 w Pieckach z DK58 w Ruciane - Nidzie), nr 609 (droga rozpoczyna się w Mikołajkach, gdzie odchodzi od drogi krajowej nr 16 i dociera do miejscowości Ukta, gdzie łączy się z drogą wojewódzką nr 610) i nr 601 (łączy Babięta z miejscowością Nawiady i stanowi skrót na trasie Szczytno – Mrągowo),
- położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Miasta Mrągowo,
- funkcjonowanie infrastruktury turystyczno - rekreacyjnej (obecność ścieżek rowerowych, szlaków kajakowych oraz atrakcyjnego zaplecza sportowego),
- atrakcyjne walory przyrodnicze i krajobrazowe, które stanowią prawdziwą oazę spokoju dla mieszkańców i turystów,
- bardzo dobrze rozwinięta baza oświatowa, w tym zapewniony dostęp do publicznego przedszkola i oddziałów przedszkolnych,
- zapewniony dostęp do opieki zdrowotnej,
- realizowanie wielu działań i imprez kulturalnych i sportowych,
- funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji Pegaz w Pieckach,
- działalność wielu stowarzyszeń realizujących zadania głównie w zakresie kultury, sportu i integracji społecznej,
- place zabaw dla najmłodszych, siłownie na powietrzu dla starszych mieszkańców Gminy, ścieżki rowerowe, plaże, a także skwery wyposażone w ławeczki,
- dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną (zwłaszcza w sieć wodociągową, a także kanalizacyjną),
- dobry stan większości dróg zlokalizowanych na terenie Gminy.
- Gmina posiada dobrej jakości obszary dla produkcji rolnej i dobrze rozwiniętą bazę produkcyjną rolnictwa.

Szczegółowa analiza mocnych i słabych stron Gminy Piecki została przedstawiona w tabeli 36.

Tabela 36. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - atrakcyjne położenie na Mazurach w otoczeniu licznych jezior i lasów, - bezpośrednie sąsiedztwo Mrągowa i stosunkowo bliska odległość do Olsztyna, - dobre połączenie komunikacyjne, - występowanie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy, - dobrze rozwinięta baza produkcyjna rolnictwa, - warunki przyrodnicze sprzyjające rozwojowi turystyki, - dobrze rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna, - ogromne walory środowiskowe (lasy, jeziora, rzeka Krutynia, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, Mazurski Park Krajobrazowy, pomniki przyrody, obszar chronionego krajobrazu), - dobrze rozwinięta sieć szlaków turystycznych (szlaki piesze, rowerowe i kajakowe), - walory kulturowe (zabytkowy kościół, mazurska chata, młyny wodne, cmentarz ewangelicki, muzea), - zapewniony dostęp do obiektów kultury: prężnie działający Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji Pegaz oraz Gminna Biblioteka Publiczna Ernsta Wiecherta w Pieckach, - dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo - rekreacyjna (stadion w Pieckach, boisko Orlik 2012, place zabaw dla najmłodszych, siłownie na powietrzu dla starszych mieszkańców Gminy, skwery wyposażone w ławeczki, profesjonalnie przygotowane i oznakowane trasy rowerowej przebiegające przez najciekawsze zakątki Gminy, szlaki kajakowe), - bardzo dobrze funkcjonująca baza i oferta edukacyjna (w tym zapewnienie dostępu do publicznych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjum), - wzrastająca liczba miejsc w lokalnych przedszkolach, - rozwijające się amatorsko dziedziny sportowe: piłka nożna, piłka ręczna, siatkówka, koszykówka oraz zapasy, - działalność klubów sportowych, stowarzyszeń i organizacji w zakresie sportu, rekreacji i turystyki, - zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, - funkcjonowanie organów pomocy społecznej, tj. GOPS, Placówki Wsparcia Dziennego Świetlica Opiekuńczo - Wychowawcza „Mrowisko” w Nawiadach, Środowiskowego Domu Samopomocy oraz Punktu 	<ul style="list-style-type: none"> - spadek liczby ludności, - spadający przyrost naturalny, - ujemne saldo migracji, - brak wyposażenia terenów inwestycyjnych w podstawową infrastrukturę techniczną, - rozdrobnienie gospodarstw rolnych, - wzrost poziomu bezrobocia, - konieczność modernizacji niektórych obiektów sportowych, - mała liczba mieszkań komunalnych, - wzrost liczby osób objętych pomocą GOPS w Pieckach, - wysoki udział osób dotkniętych ubóstwem, bezrobociem i długotrwałą chorobą, - zbyt mało zimowych atrakcji, dzięki którym Gmina mogłaby gościć turystów przez cały rok, - system promocji turystycznej Gminy wymagający udoskonalenia, - ograniczone możliwości inwestowania i rozwoju przedsiębiorczości w wyniku występowania na terenie Gminy wielorakich form ochrony przyrody, - zaniedbane szlaki turystyczne i rowerowe ograniczające atrakcyjność turystyczno – mieszkaniową Gminy, - niezadawalający stan techniczny niektórych dróg na terenie Gminy, - niewystarczająca ilość udogodnień dla przedsiębiorców chcących inwestować w Pieckach, - niewystarczająca ilość ogólnodostępnych, publicznych obszarów Gminy zapewniających dostęp do jezior, - strona internetowa Gminy wymagająca częstszych aktualizacji, - niska aktywność społeczna, - słabo zarybione jeziora.

<p>Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz grupy AA "NADZIEJA",</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobry poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną (zwłaszcza w sieć wodociągową), - zaplecze siły roboczej w Pieckach i rejonie, - aktywnie prowadzona polityka inwestycyjna, 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - atrakcyjne położenie geograficzne Gminy: <ul style="list-style-type: none"> • na Mazurach, • wśród jezior i lasów, • bliskie sąsiedztwo Mrągorowa, - dogodne położenie Gminy przy głównych szlakach komunikacyjnych, - wykorzystania potencjału energii wody i słońca, - ogromne walory środowiska przyrodniczego związane z jeziorami i lasami (objętymi obszarem rezerwatów, Natura 2000, parku krajobrazowe, obszaru chronionego krajobrazu) położone w północno-zachodniej części Gminy, - wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem wśród mieszkańców Gminy, - rozwój ruchu turystycznego – wzrost liczby turystów i udzielonych noclegów, - potencjał uzyskania przez Gminę statusu Gminy uzdrowskiej – uzdrowiska w Szymanach i Wierzbowie, - potencjał rozwoju lotów balonowych i widowiskowych na terenie Gminy, - duża liczba turystów odwiedzających Gminę, - dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, w tym m.in. nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej, - rozwój współpracy terytorialnej, międzysektorowej i międzyorganizacyjnej, - zainteresowanie zdrowym stylem życia, w tym zmiana przyzwyczajeń żywieniowych (powstanie rynku zbytu dla produkowanej na terenie gminy zdrowej, naturalnej żywności), - nowe technologie energetyczne, bazujące na odnawialnych źródłach energii, - wzrost wykorzystania OZE, - współpraca Gminy z partnerami, mająca na celu promocję Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - spadek liczby mieszkańców spowodowany spadającym przyrostem naturalnym i ujemnym saldem migracji, - prognozowany spadek liczby mieszkańców, - starzenie się społeczeństwa, - emigracja młodych i wykształconych osób, - rosnący odsetek mieszkańców gminy, którzy długotrwale pozostają bez pracy, - zagrożenie wzrostu zjawisk patologicznych w społeczności lokalnej, - globalny kryzys gospodarczy, mający wpływ na kondycję/sytuację przedsiębiorców /zakładów pracy, - niska opłacalność produkcji rolnej, - niewystarczająca ilość środków na remonty, modernizację i budowę dróg (skutkujące m.in. niską jakością wykonania).

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiona tabela prezentuje czynniki wpływające na ogólną konkurencyjność osadniczą, inwestycyjną i turystyczno - rekreacyjną każdej gminy w Polsce (szczegółowy wykaz czynników został przedstawiony w rozdziale III.5. niniejszej *Strategii*). Czynniki te mają charakter subiektywny, gdyż w głównej mierze zostały opracowane na podstawie własnych obserwacji i wywiadów przeprowadzonych z osobami, które mogą być:

potencjalnymi mieszkańcami Gminy Piecki, potencjalnymi inwestorami zewnętrznymi prowadzącymi działalność na jej terenie, a także potencjalnymi turystami lub odwiedzającymi Gminę w celach turystyczno-rekreacyjnych. Czynniki te odzwierciedlają zatem oczekiwania poszczególnych grup interesariuszy względem obszaru, na którym chcieli by mieszkać i żyć, prowadzić własną działalność gospodarczą lub odpoczywać. Do identyfikacji niektórych czynników konkurencyjności wykorzystano również literaturę fachową i dostępne raporty. Należy jednak podkreślić, że zidentyfikowane czynniki nie stanowią katalogu zamkniętego, a są jedynie punktem odniesienia do zidentyfikowanych kierunków rozwoju Gminy Piecki i zdefiniowania ewentualnych działań naprawczych.

Tabela 37. Czynniki atrakcyjności osadniczej, inwestycyjnej i turystycznej

Czynniki konkurencyjności osadniczej (mieszaniowej)	Czynniki konkurencyjności inwestycyjnej	Czynniki konkurencyjności turystycznej
<ul style="list-style-type: none"> - dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych, - poziom rozwoju infrastruktury społecznej (w tym dostęp do oświaty, kultury, rozrywki), - dostępność infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, energetycznej), - dostępność do rynku pracy, - połączenia komunikacyjne (szlaki drogowe, transport publiczny), - walory przyrodnicze danego obszaru, - poziom bezpieczeństwa publicznego, - potencjał gospodarczy i trendy rozwoju gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - lokalizacja geograficzna i komunikacyjna Gminy, - występowanie stref gospodarczych (terenów inwestycyjnych) na terenie Gminy, - uzbrojenie terenu (działek) pod rozwój przedsiębiorczości, - lokalne przepisy, - wysokość podatków, - stosowanie ulg inwestycyjnych, - posiadanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, - dostęp do siły roboczej. 	<ul style="list-style-type: none"> - walory środowiskowe (tereny o atrakcyjnym środowisku przyrodniczym, urozmaiconym ukształtowaniu powierzchni, obszary chronione i formy ochrony przyrody). - obiekty kultury materialnej i duchowej (tj. zabytki), - specjalistyczne obszary umożliwiające uprawianie hobby, np. wędkarstwa, myślistwa, jeździectwa, kajakarstwa oraz wypożyczalnie sprzętu umożliwiające uprawianie tego hobby, - czystość i jakość środowiska naturalnego (powietrza, wód), - dostępność komunikacyjna w odniesieniu do dróg i środków komunikacji publicznej, - baza noclegowa i gastronomiczna, - dostęp do rozrywki (tj. imprezy kulturalne) i rekreacji (tj. spływy kajakowe, szlaki turystyczne), - promocja gminy w zakresie turystyki.

Źródło: Opracowanie własne

Analizując obecny stan zagospodarowania i wyposażenia Gminy Piecki w niezbędną infrastrukturę należy stwierdzić, że aby móc realizować politykę skoncentrowaną na podniesieniu atrakcyjności osiedleńczej, inwestycyjnej i turystycznej, Gmina powinna zintensyfikować swoje działania inwestycyjne i rozwojowe w następujących obszarach:

- a) działania zmierzające do wzrostu znaczenia funkcji mieszkaniowej powinny dotyczyć:
- dalszego rozwijania i modernizacji infrastruktury sportowej i rekreacyjnej zachęcającej do aktywnego spędzania czasu wolnego (w tym: boisk i obiektów sportowych, placów zabaw, siłowni na powietrzu itp.) oraz zapewnienie jej równomiernego rozmieszczenia na terenie całej Gminy,
 - pobudzenia budownictwa mieszkaniowego,
 - dalszego rozwoju bazy oświatowej (m.in. w zakresie wyposażenia szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne jak, dostosowania oferty szkół do potrzeb osób niepełnosprawnych, zapewnienia opieki najmłodszym mieszkańcom Gminy),
 - stworzenia oferty dla seniorów (zarówno oferty edukacyjnej, rekreacyjnej, spędzania czasu wolnego jak i opiekuńczej),
 - kontynuowania rozbudowy infrastruktury technicznej, m.in. sieci kanalizacyjnej,
 - kontynuacji modernizacji dróg;
- b) działania zmierzające do wzrostu znaczenia funkcji przemysłowej powinny dotyczyć:
- przygotowywania terenów inwestycyjnych będących własnością Gminy
 - przygotowania kompleksowej oferty inwestycyjnej wraz z jej publikacją i promocją,
 - promowania przedsiębiorstw działających w strefie inwestycyjnej zlokalizowanej na terenie Gminy Piecki;
- c) działania zmierzające do wzrostu znaczenia funkcji turystycznej powinny dotyczyć:
- podniesienia standardów istniejącej bazy noclegowej i jej rozbudowy (pensjonaty, motele, hotele),
 - rozbudowy urządzeń turystycznych,
 - rozwoju agroturystyki i zabudowy lotniskowej.

Zaniechanie w najbliższym czasie realizacji działań rozwojowych w zakresie zwiększenia atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej Gminy Piecki może doprowadzić do zmniejszenia się liczby obecnych mieszkańców, którzy będą migrowali z terenu Gminy Piecki na obszary dla nich bardziej atrakcyjne, jak i brak napływu nowych mieszkańców i inwestorów. W związku z tym, może to doprowadzić do zmniejszenia dochodów własnych Gminy w wyniku zmniejszenia liczby podatników (rozumianych jako mieszkańców i inwestorów) oraz zmniejszenia wpływów do budżetu z tytułu różnych podatków (zwłaszcza podatku od osób fizycznych i prawnych oraz podatku od nieruchomości).

Reasumując powyższe, aby Gmina Piecki mogła się rozwijać i zwiększać swoją przewagę konkurencyjną w stosunku do innych gmin, musi przede wszystkim podjąć działania zmierzające do **dalszego pozyskiwania nowych mieszkańców** (zwłaszcza osób młodych

i młodych rodzin), **zwiększenia atrakcyjności turystycznej** oraz **pozyskiwania nowych inwestorów** na swoim terenie, co w dalszej perspektywie przyczyni się do zwiększenia jej dochodów własnych, a tym samym zwiększy możliwości inwestycyjne Gminy. Działania umożliwiające osiągnięcie tych 3 celów, znajdują odzwierciedlenie w konkretnych celach strategicznych.

PROJEKT

III. Strategia Rozwoju Gminy Piecki na lata 2014-2024

1. Kierunki rozwoju Europy, kraju oraz województwa warmińsko - mazurskiego

Strategia Rozwoju Gminy Piecki na lata 2014-2024 jest dokumentem strategicznym, którego założenia i kierunki rozwoju są zgodne z innymi nadrzędnymi strategiami rozwoju Europy, kraju oraz województwa.

Strategia Europa 2020

Strategia Europa 2020 to strategia, która ma zapewnić wzrost i rozwój państw należących do Unii. Unia Europejska pragnie jak najszybciej wyjść z kryzysu gospodarczego i stworzyć warunki do bardziej konkurencyjnej gospodarki i wzrostu zatrudnienia. Głównym celem jest zatem osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który ma być:

- Inteligentny – nacisk położony będzie na edukację, badania naukowe i innowacje,
- Zrównoważony – ma na celu gospodarkę niskoemisyjną,
- Sprzyjający włączeniu społecznemu – głównym zagadnieniem jest ograniczenie bezrobocia i ubóstwa.

Strategia opiera się na pięciu długookresowych celach, które wskazują jak Europa ma wyglądać w 2020 roku i które przekładają się na poszczególne cele państw członkowskich.

1. Zatrudnienie - 75% osób w wieku 20-64 lat powinno mieć pracę.
2. Badania i rozwój - powinniśmy przeznaczać na nie 3% PKB Unii.
3. Zmiany klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii – w tym celu:
 - należy ograniczyć emisje gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu z 1990 r. (lub nawet o 30% jeśli będzie to możliwe),
 - 20% energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych,
 - efektywność energetyczna powinna wzrosnąć o 20%.
4. Edukacja – zakłada :
 - ograniczenie liczby uczniów przedwcześnie kończących edukację do poziomu poniżej 10%,
 - co najmniej 40% osób w wieku 30-34 powinno mieć wykształcenie wyższe.
5. Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym:
 - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln.

Powyższe cele są ściśle ze sobą powiązane i nawzajem się uzupełniają. Mają zostać osiągnięte przy wspólnej korelacji Unii i państw członkowskich.

Wspólne Ramy Strategiczne 2014-2020 (w trakcie realizacji)

Strategia Rozwoju Kraju do 2020 roku – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

Strategia Rozwoju Kraju 2020 – to główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym, wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych).

Strategia Rozwoju Kraju 2020 oparta jest na scenariuszu stabilnego rozwoju. Pomyślność realizacji wszystkich założonych w tej Strategii celów będzie uzależniona od wielu czynników zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, które mogą wpływać na dostępność środków finansowych na jej realizację. Szczególne znaczenie będzie miał rozwój sytuacji w gospodarce światowej, a w szczególności w strefie euro.

Wizja rozwoju kraju do 2020 r. to: *Polska w roku 2020 to: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo*. W związku z tym, Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne – *Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna*, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

Celem głównym Strategii staje się więc *wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności*. Do głównych obszarów interwencji, celów i priorytetów rozwojowych należą:

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo:

Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem:

- I.1.1. Uporządkowanie kompetencji umożliwiające realizację działań rozwojowych;
- I.1.2. Zwiększenie efektywności instytucji publicznych;
- I.1.3. Wprowadzenie jednolitych zasad e-gov w administracji (e-administracja);
- I.1.4. Poprawa jakości prawa;
- I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego;

Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe:

- I.2.1. Modernizacja struktury wydatków publicznych;
- I.2.2. Poprawa efektywności środków publicznych;
- I.2.3. Zwiększenie wykorzystania środków pozabudżetowych;

Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela:

- I.3.1. Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości;
- I.3.2. Rozwój kapitału społecznego;
- I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela;
- I.3.4. Utrwalenie bezpieczeństwa narodowego.

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka:

Cel II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej:

- II.1.1. Uzdrowienie finansów publicznych;
- II.1.2. Zwiększenie stopy oszczędności i inwestycji;
- II.1.3. Integracja ze strefą euro;
- II.1.4. Rozwój eksportu towarów i usług;

Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki:

- II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki;
- II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie;
- II.2.3. Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego;
- II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej;

Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki:

- II.3.1. Wzrost popytu na wyniki badań naukowych;
- II.3.2. Podwyższenie stopnia komercjalizacji badań;
- II.3.3. Zapewnienie kadr dla B+R;
- II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych;

Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego:

- II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej;
- II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego;
- II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej;

Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych:

- II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu;
- II.5.2. Upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych;
- II.5.3. Zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych;

Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko:

- II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami;
 - II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej;
 - II.6.3. Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii;
 - II.6.4. Poprawa stanu środowiska;
 - II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu;
-

Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu:

II.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym;

II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych;

II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich;

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

Cel III.1. Integracja społeczna:

III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;

III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych;

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych:

III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych;

III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych;

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych:

III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach;

III.3.2. Wzmacnianie ośrodków wojewódzkich;

III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich;

III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej.

Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Strategia określa cele i priorytety rozwoju Polski w wymiarze terytorialnym, zasady i instrumenty polityki regionalnej, a także wskazuje nową rolę regionów w ramach polityki regionalnej oraz zarys mechanizmu koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne resorty.

Wizja rozwoju regionalnego do roku 2020 zakłada:

- konkurencyjność i innowacyjność,
- spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną,
- skuteczność, efektywność i partnerstwo w realizacji celów rozwojowych,
- bezpieczeństwo ekologiczne, wysoki poziom i skuteczność ochrony środowiska oraz zasobów przyrodniczych.

Strategicznym celem polityki regionalnej jest:

Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Cel ten przyczyni się do podwyższenia konkurencyjności, a także kreowania wzrostu zatrudnienia oraz spójności w Polsce. Jego osiągnięcie będzie możliwa przy realizacji celów polityki regionalnej do 2020 roku, do których należą:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”),
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).

Rysunek 9. Szczegółowe cele Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Źródło: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko - Mazurskiego do 2020 roku

Strategia rozwoju województwa warmińsko - mazurskiego do 2020 roku, przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr XXXIV/474/05, stanowi odpowiedź samorządu województwa na zmieniającą się sytuację polityczną kraju i warunki społeczno-gospodarcze oraz przestrzenne regionu.

Wizja regionu w 2020 r. zakłada uzyskanie określonego stanu rozwoju województwa warmińsko - mazurskiego, gdzie na pierwszym miejscu są jego mieszkańcy. Warmia i Mazury mają być regionami w których warto żyć niezależnie od wieku, wykształcenia, stanu posiadania, pochodzenia, miejsca zamieszkania czy płci.

„Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć...”

Celem głównym strategii województwa jest:

„Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy.”

Realizacja celu głównego wymaga podjęcia konkretnych działań, które doprowadzą do jego osiągnięcia. W związku z tym wyznaczono następujące cele strategiczne i cele operacyjne:

1. Wzrost konkurencyjności gospodarki, który zakłada:
 - wzrost konkurencyjności firm,
 - skuteczny system pozyskiwania inwestorów zewnętrznych,
 - wspieranie systemu produkcji i promocja wytwarzanej w regionie żywności wysokiej jakości,
 - wzrost potencjału turystycznego,
 - wzrost konkurencyjności usług dla starzejącego się społeczeństwa,
 - wzrost liczby miejsc pracy,
 - wzrost potencjału instytucji otoczenia biznesu,
 - tworzenie społeczeństwa informacyjnego,
 - doskonalenie administracji.
2. Wzrost aktywności społecznej obejmuje:
 - dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy,
 - różnorodna i dostępna edukacja,
 - rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
 - wysoki poziom zabezpieczenia i dostępności usług medycznych,
 - zapewnienie bezpieczeństwa publicznego,
 - zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego sprzyjającego integracji oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu,
 - wzrost dostępności mieszkań,
 - wzrost atrakcyjności bazy sportowo-rekreacyjnej,
 - poprawa jakości i ochrona środowiska.
3. Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych
 - zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności,
 - dostosowana do potrzeb sieć nośników energii,
 - intensyfikacja współpracy międzyregionalnej,
 - monitoring środowiska.

2. Misja Gminy Piecki (w trakcie realizacji)
3. Wizja rozwoju Gminy Piecki (w trakcie realizacji)
4. Interesariusze Strategii (w trakcie realizacji)
5. Wartość oczekiwana przez interesariuszy (w trakcie realizacji)
6. Cele strategiczne i operacyjne (w trakcie realizacji)
7. Monitorowanie i wdrażanie strategii (w trakcie realizacji)

PROJEKT

V. Spis tabel

TABELA 1. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA GMINY PIECKI W LATACH 2008-2013.....	8
TABELA 2. STAN LUDNOŚCI NA TERENIE GMINY PIECKI NA KONIEC 2013 ROKU	9
TABELA 3. ZESTAWIENIE LICZBY MIESZKAŃCÓW NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTW GMINY PIECKI (STAN NA 31.12.2013 R.)	9
TABELA 4. PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI GMINY PIECKI W LATACH 2014-2024	13
TABELA 5. STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW GMINY PIECKI W 2013 ROKU	15
TABELA 6. STRUKTURA ZAGOSPODAROWANIA GRUNTÓW GMINY PIECKI	15
TABELA 7. STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH NA TERENIE GMINY PIECKI NA KONIEC 2013 ROKU	16
TABELA 8. STRUKTURA ZASIEWÓW NA TERENIE GMINY PIECKI W 2010 ROKU	17
TABELA 9. STRUKTURA HODOWLI ZWIERZĄT GOSPODARSKICH NA TERENIE GMINY PIECKI W 2010 ROKU	18
TABELA 10. STRUKTURA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ WEDŁUG SEKTORÓW W GMINIE PIECKI W LATACH 2008 – 2013	18
TABELA 11. ZAPLECZE TURYSTYCZNE I RUCH TURYSTYCZNY NA TERENIE GMINY PIECKI W LATACH 2008-2013	32
TABELA 12. BEZROBOCIE W GMINIE PIECKI NA KONIEC 2013 ROKU	36
TABELA 13. PRZEDSZKOLA NA TERENIE GMINY PIECKI (STAN NA 31.12.2013 R.).....	38
TABELA 14. WYKAZ SZKÓŁ PODSTAWOWYCH NA TERENIE GMINY PIECKI (STAN NA 31.12.2013 R.)	40
TABELA 15. WYNIKI TESTÓW 6-KLASISTÓW W GMINIE PIECKI W ROKU SZKOLNYM 2011/2012, 2012/2013 I 2013/2014	40
TABELA 16. CHARAKTERYSTYKA GIMNAZJUM W PIECKACH (STAN NA 31.12.2013 R.)	41
TABELA 17. WYNIKI TESTÓW GIMNAZJALNYCH W GMINIE PIECKI W ROKU SZKOLNYM 2011/2012, 2012/2013 I 2013/2014	41
TABELA 18. POMOC SPOŁECZNA NA TERENIE GMINY PIECKI.....	53
TABELA 19. STATYSTYKI WYPADKÓW I PRZESTĘPSTW NA TERENIE GMINY PIECKI W LATACH 2011- 2013	55
TABELA 20. STAN INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWEJ NA TERENIE GMINY PIECKI NA KONIEC 2013 ROKU	56
TABELA 21. STAN INFRASTRUKTURY ŚCIEKOWEJ NA TERENIE GMINY PIECKI NA KONIEC 2013 ROKU	56
TABELA 22. CHARAKTERYSTYKA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ NA TERENIE GMINY PIECKI.....	61
TABELA 23. CHODNIKI I ŚCIEŻKI ROWEROWE NA TERENIE GMINY PIECKI - STAN NA DZIEŃ 31.12.2013R.	65
TABELA 24. ZASOBY MIESZKANIOWE NA TERENIE GMINY PIECKI	69
TABELA 25. MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE [%]	70
TABELA 26. STRUKTURA DOCHODÓW MAJĄTKOWYCH I BIEŻĄCYCH GMINY PIECKI W LATACH 2008- 2013 [zł].....	72
TABELA 27. DOCHODY GMINY PIECKI W LATACH 2008-2013 [zł].....	74
TABELA 28. POSZCZEGÓLNE KATEGORIE DOCHODÓW WŁASNYCH GMINY PIECKI [zł].....	74
TABELA 29. UDZIAŁ W PODATKACH STANOWIĄCYCH DOCHÓD PAŃSTWA W GMINIE PIECKI W LATACH 2008-2013 [zł].....	75
TABELA 30. UDZIAŁ POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI SUBWENCJI W OGÓLNYM DOCHODZIE GMINY PIECKI W LATACH 2008-2013 [zł]	75
TABELA 31. DOTACJE W BUDŻECIE GMINY PIECKI W LATACH 2008-2013	76

TABELA 32. WYDATKI GMINY PIECKI W LATACH 2008-2013	77
TABELA 33. STRUKTURA WYDATKÓW GMINY PIECKI W LATACH 2008-2013 [zł].....	77
TABELA 34. WYNIKI BUDŻETÓW GMINY PIECKI W LATACH 2008-2013 [zł].....	82
TABELA 35. INWESTYCJE ZREALIZOWANE PRZEZ GMINĘ PIECKI W LATACH 2007-2013	82
TABELA 36. ANALIZA SWOT	94
TABELA 37. CZYNNIKI ATRAKCYJNOŚCI OSADNICZEJ, INWESTYCYJNEJ I TURYSTYCZNEJ.....	96

VI. Spis wykresów

WYKRES 1. PROCENTOWY UDZIAŁ LUDNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY PIECKI	12
WYKRES 2. PODZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU NA TERENIE GMINY PIECKI W LATACH 2008-2013 (w %)	14
WYKRES 3. STRUKTURA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE GMINY PIECKI W 2013 R. WG SEKCJI PKD 2007	19
WYKRES 4. BEZROBOCIE NA TERENIE GMIN POWIATU MRĄGOWSKIEGO (STAN NA 31.05.2013 R.)	36
WYKRES 5. PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI DLA GMINY PIECKI DO 2024 ROKU [OSOBA].....	43
WYKRES 6. STRUKTURA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ NA TERENIE GMINY PIECKI W 2013 ROKU	65
WYKRES 7. WYBRANE WYDATKI GMINY PIECKI W LATACH 2008-2013 [zł].....	79

VII. Spis rysunków

RYSunEK 1. GMINA PIECKI NA TLE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO I POWIATU MRĄGOWSKIEGO	5
RYSunEK 2. GMINA PIECKI	6
RYSunEK 3. LOKALIZACJA TERENÓW INWESTYCYJNYCH GMINY PIECKI.....	22
RYSunEK 4. MAPA PUSZCZY PISKIEJ	27
RYSunEK 5. TRASY ROWEROWE WOKÓŁ KRUTYNI.....	29
RYSunEK 6. BEZROBOCIE NA TERENIE POWIATU MRĄGOWSKIEGO (STAN NA 31.05.2013 R.).....	35
RYSunEK 7. PROJEKT NOWEGO PRZEDSZKOLA W PIECKACH	39
RYSunEK 8. REGIONY GOSPODARKI ODPADAMI W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO - MAZURSKIM	68
RYSunEK 9. SZCZEGÓŁOWE CELE STRATEGII ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020	103